

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Slægten fra
Aarestrup
Frederiks Dogn

**Slægten fra Aarestrup
Frederiks Sogn
fra ca. 1795 til 1975**

Forfatteren har i 1970 udgivet slægtsbogen
„4 slægter fra egnen omkring Viborg“.

Trykt i 150 eksemplarer
Borns Bogtryk ApS - Viborg - 1978

Slægten fra Aarestrup Frederiks Sogn

fra ca. 1795 til 1975

ved
Peter Pedersen
Rughavevej 33, Viborg

En beskrivelse angående denne slægt, fra ca. 1795 til ca. 1975, dog i meget kortfattet omtale angående de enkelte slægter.

Mange af sidegrenene er uomtalt, men stort set er alle de nu kendte slægter anført og omtalt i forbindelse eller ifølge deres afstamning.

PETER PEDERSEN IN MEMORIAM

Det var med sorg, vi de sidste år måtte se farbror Peter blive mere og mere ramt af sygdom. Han måtte et par gange lade sig indlægge på Viborg sygehus, men aldrig så snart han var hjemme igen og havde det lidt bedre, satte han sig igen ved skrivebordet. Selvom han følte svimmelheden så voldsom, at han var gangbesværet, fortsatte han med at skrive på denne bog. Åndsevnen var bevaret til det sidste, og det var han meget taknemmelig for.

Hans store ønske var at blive færdig, og han glædede sig meget til at se den på tryk og udgivet. Mange mennesker skulle jo kontaktes, og der skulle holdes rede på navne, datoer og årstal, og alt skulle nedskrives. Det nåede han tildels. Han blev med stor hjælp af sin hustru færdig med at samle og nedskrive størsteparten af det, der her nu er udgivet. Den

22. oktober 1976 døde han i sit hjem i Viborg, 82 år gammel og blev begravet på Viborg kirkegård den 27. oktober.

Vi er mange, der skylder farbror Peter en stor tak, for hvad han var for os. Han nærede en stor kærlighed til fortiden og den slægt, hvorfra han havde rod, men han glemte ikke den nulevende slægt. Hans omsorg og interesse for os alle, hans søskende, hans søskendes børn og vores familie var stor, og mon ikke han altid har givet udtryk for det, vi i vort moderne samfund kalder „at komme hinanden ved“, længe før det begreb blev opfundet.

Jeg havde den glæde at måtte dele hans interesse „slægtsforskning“ med ham. Med taknemlighed tænker jeg på de ture, vi har haft til de steder, hvor der som regel endnu var noget tilbage af den forsvundne slægt. Som barn husker jeg ham og min far sidde i mit hjem i Vinkel – og gerne hen på de små timer – og fortælle, hvad de kunne huske fra deres barndomshjem i Vinkel og hjemmet i Vejrum. Han var en levende fortæller og havde en god hukommelse.

Efter hans død har jeg fået lov til at redigere stoffet, og samtidig med er der tilført en del af det, der måtte være sket siden da. Nu har vi så bogen i hånden. Farbror Peter har ofte udtalt, at der er løse tråde, han ikke magtede at knytte sammen, men indholdet her er en stor hjælp til den, der ønsker at fortsætte med slægten og dens spor, og det var hans mål.

Til slut en stor tak til dig, tante Elna. Ved din hjælp kunne han trods svær sygdom arbejde videre og dermed nå så langt, som han gjorde. Tak for al den hjælp, du har ydet og for den interesse, du har vist vedrørende begge slægtsbøger, der nu er udgivet fra jeres hjem.

Savnet af farbror Peter er størst for dig, jeres børn og børnebørn, men vi føler, at han også hørte os til, og vi savner ham dybt.

Æret være farbror Peters minde.

Hornbæk, Randers, december 1977.

Hedvig Stenbak Larsen.

LIVETS KORTHEDE

Du livets barn, o gør dig flid,
som sommerfugl er kort din tid,
det går mod dødens lande.
Som den engang skal også du,
ja, kom det ret hver dag i hu,
at i et nu du er på dødens strande.

Vel skinner sol hver morgenstund,
alt liv det vågner af sin blund,
så frisk, så frisk at sande.
Dog visner alt på denne jord,
kun et består, det er Guds ord,
tro det, søg lysets lande.

Rughavevej, Viborg,
St. Bededag, den 10. maj 1974.

Peter Pedersen.

Forord

Hvad her er skrevet angående min mor, Marie Kathrine Pedersen, født på Vindum Skovmark 27. marts 1866, og hendes slægt er og må kun betragtes som et forsøg på at samle de spredte smuler sammen, som jeg har dels fra min mor dels fra arkivet i Viborg, og endvidere fra andre af slægten, som har kunnet fortælle desangående.

Det er derfor kun spredte træk, man her møder, og ikke en samlet historie angående denne slægt, dens forgreninger, dens liv, handel og bosteder, dog er den for os som hovedlinie nogenlunde klarlagt. Det er derfor kun brudstykker, som jeg på denne måde gerne ville samle og give videre, før det bliver for sent, „thi her har vi ikke et blivende sted, men vi søger et kommende“, som Hebræerbrevets forfatter siger i Hebræerbrevet kap. 13, v. 14.

Muligt kunne disse optegnelser blive en hjælp i tiden der kommer for en eller anden, der yderligere ville udforske slægtens historie. Der er jo huller i denne beskrivelse, jeg ikke når at udfylde, men som en kommende af slægten måske vil påtage sig. Sker det, var en del af mine tanker med denne skildring ikke forgæves.

Viborg, den 4. oktober 1974.

Peter Pedersen.

INDLEDNING TIL BESKRIVELSE OM SLÆGTEN AARESTRUP

Det var i Frederik den Fjerdes dage, at kongen sammen med rigets råd havde fattet den tanke, at de store lyngarealer, særlig i Midtjylland, der strakte sig så at sige fra Limfjorden til Kongeåen, skulle opdyrkes.

Navnlig hvilede hans tanke ved de store hedeblader mellem Viborg og Herning, det vil vel sige, at Herning på den tid ikke var fremstået. Men det var altså den store såkaldte Alhede og Randbølhede nord for Vejle, det her drejede sig om.

I sommeren 1723 lod kongen ved kirkestævne oplæse et budskab, der er dateret den 26. maj 1723. Kongen indbød her villige Danemænd og -kvinder til at melde sig og tage ejendom på heden.

Folk drøftede tanken men fandt den umulig og lo ynksomt heraf. Man fandt, det var uigennemførligt, mørkt og gådefuldt, ja helt uovervindelig forekom lyngfladen datidens slægt i grænsedistrikterne, randen af heden rundt. Sådan omtrent hedder det i en beretning, at de omboende landmænd bedømte heden og muligheden for dens opdyrkning. Intet vederlag gav heden, det havde man erfaret. Ganskevist havde man får derude under hyrdens varetægt, men hver vinter ihjelbed ulvene både får og lam i en sådan mængde, at det var pinligt at se og høre. Sådan bedømte datiden udsigterne for hedeopdyrkning.

Facit var oplagt på forhånd. Heden var en skummel fjende. Nej tak, ville majestæten og de ivrige patrioter, der stod bag ved hans regering, have heden opdyrket, så måtte de selv tage fat. Der var ingen, der meldte sig til at være hedeopdyrkere. Gentagne forsøg fra regeringens side blev lige så ubesvarede.

Da er det, at der pludselig dukker en mand frem og slår sig ned på den milevide lyngflade, en holstener, kajtajn Ludvig von Kalen, han byggede en gård i sommeren 1756 ved regeringens hjælp, kaldet Kongens gård, nu Kongens hus. Holstenerne var på den tid danske statsborgere.

Dette giver anledning til en ny tanke da at prøve at indkalde tyskere til opdyrkning af heden. Og så sker det, at regeringen sender kommissærer til Tyskland, og der hvervedes folk i hundredvis på grund af de gyldne løgnehistorier og løfter, man binder dem på ærmerne. Nær tusinde var tallet på dem, der drog op til de frugtbare græsgange. Som en ældre indvandret hedebonde for de mange år siden udtalte: „De lovede os græs til knæene, men vi kom til at stå i lyng til skrævet“.

Denne indvandring sker i årene omkring 1759–60, og så opstår da de mange kolonibyer, som vi senere vil finde anført. Blandt disse anføres også den koloniby, som i særlig grad giver anledning til denne slægts-historie, nemlig kolonien Aarestrup.

På den tid vor historie begynder, boede der altså tyske kolonister overalt i det nuværende Frederiks sogn, der da omfattede stederne Hav-

redal, Grønhøj, Resenfelde, Benslehøj og Skansen. Senere, da befolkningen voksede, og det blev nødvendigt at inddrage mere af hedejorden til opdyrkning, fremstod Firehuse, Trehuse, Tohuse, måske også Sandkjærgårde, eller de blev måske anlagt fra begyndelsen.

Aarestrup er et spørgsmål for sig selv, den har uden tvivl sin oprindelse helt tilbage i middelalderen, men herom senere.

Befolkningen blev på den tid alle benævnte med navnet „kolonister“ uanset om de var indvandret fra Tyskland, eller det var indfødte danskere, der var flyttet til disse egne. Det var også almindelig kendt, navnlig for 75 til 100 år tilbage, at man benævnte de indvandrede tyske familier ved navnet „kartoffeltyskere“.

En lille episode skal lige nævnes her. En mand fra egnen øst for Viborg havde hørt om de mærkelige mennesker, som havde bosat sig på heden, og hvor fattigt de havde det, og han satte sig for, at han med egne øjne ville se, om det nu også var sandt, hvad der fortaltes om dem derudefra. Han fuldendte besøget og var inde hos et par familier. Da han kom hjem, spurgte konen om, hvad han havde oplevet. „Ja, der siges jo, at de er fattige, men det ka a no æt forsto, for de sad og spiste jenne smør å et stuer fad“. Det var altså kartoffelgrød, de spiste, en ret som manden aldrig havde set eller hørt noget om.

Slægten fra Aarestrup

Også i den gård, hvorfra vor historie tager sin begyndelse, boede der tyske kolonister efter deres indvandring ca. 1759–60. I 1779 skal gården have været beboet af en Henrik Märcher, og i 1782 boede der en Peter Marqvardt. Efter disse to anførte ejere af gården Matr. nr. 1 Aarestrup, kommer antagelig den mand til at bo i gården, som forårsager, at børn, der fødtes ham, får navnet Aarestrup med sig ud i livet, hvor de så ellers slog sig ned. Manden hed Jens Christensen, stort set ved vi ikke mere om ham. Hans hustru hed Dorthea Nielsdatter, hvorfra de kom, eller hvor længe de boede på gården, er man ikke her istand til at kunne skrive, måske kunne Frederiks kirkebog give os mere oplysning derom, men det var jo en uheldig hændelse, der satte punktum for det. Da præstegården brændte i 1848, brændte kirkebogen også, den kunne have fortalt mangt og meget om den første tid på heden, og om da kirken blev bygget. Men tilbage til Jens Christensen og hustru, mulig er de begge døde i gården, hvad ved vi. Gården har en smuk beliggenhed lige ned til Aarestrup å, den er såvidt det kan bedømmes den østlige eller den første af gårdene, når man kommer fra Skræ gennem skoven og kører gennem Ulvedal mod Karup. Aarestrup består af 4–5 gårde, der ligger vel nærmere betegnet ca. 2–3 km syd-sydvest for Havredal by, en asfalteret vej fører derud. Den har sit udspring lige ret for Havredals Brugsforening.

En af gårdene er dog udflyttet fra sit oprindelige sted, ud på sin mark ca. 1 km nærmere Havredal. Den brændte omkring 1906, og ejeren lod da den nye gård opføre på dens mark. Aarestrup har vel sit navn fra den lille tidligere omtalte å, der løber i en lavning nær gårdene, ja et par af disse ligger som i en slugt nær åen, hvis udspring vel nærmere betegnet er at finde i Havredal, Stendal og Ulvedals Plantager. Åen udmunder i Karup å lige før Karup by.

Man må efter forskellige oplysninger fra tiden langt tilbage ikke anse gårdene på stedet der for at være kolonigarde i lighed med de øvrige anførte bosteder, der opstod ved den tyske indvandring ca. 1759, Aarestrup er af langt ældre dato og har jo også for så vidt et dansk klingende navn frem for de ældre kolonibyernes navne, hvis oprindelige navne jo var Frederikshede og Frederikshøj, alt sammen til ære for Frederik den Fjerde. Aarestrup må derfor anses for at være opstået langt længere tilbage i tiden, måske endda som oldtidsbebyggelse i Ådalen. Her henvises til bogen om „Alheden“ skrevet af overlærer Valdemar Andersen, Bække, og „Frederiks sogns historie“ af samme forfatter. Han skriver blandt andet:

I 1467 tog Erik Eriksen Løvenbalk til Aunsbjerg lavhævd på gård og gods „Aarestrup“. Den 2. april 1484 udstedte han på Karup Birketing

skøde på Aarestrup til Anders Nielsen, forstander for „Vor Frue Alter“ i Karup. To år efter var godset under Viborg bispestol, idet bisp Niels Glob da giver Niels Andersen, en søn af ovennævnte, forlening på Aarestrup, gældende for hans ægte børn og arvinger i 99 år, hvorefter godset skal falde tilbage til Viborg Bispedømme. Heraf ses det, at fribonden i Aarestrup er blevet afhængig af herregården Aunsbjerg, en udvikling som var velkendt i de tider.

Om Aarestrup har været en samlet gård på en eller anden tid, måske en lille herregård, er der et og andet i dens historie, der kunne tyde på også her i anførte beretning, men det er altså uvist. Snarere har der vel her været tale om det såkaldte bøndergods, bestående af som nu de 4–5 gårde.

I 1485 omtales den vestlige gård i Aarestrup, hvilket jo også peger hen på, at Aarestrup på den tid bestod af flere gårde. At der også på den tid og vel senere hen i tiden fandtes en vandmølle med tilhørende dam samt en fiskegård, gav stedet på den tid en yderligere tiltrækning. I den katolske tid var der jo visse fastedage, vel særligt for præsteskab, hvor man skulle faste. På sådanne dage måtte man dog spise fisk, derfor var det jo rart på disse dage at have friske fisk for hånden.

Men før den førnævnte forlening på de 99 år udløb, kom reformationen, og som kirkegods gik Aarestrup fra Niels Andersen ind under kronen, det vil sige, at godset kom ind under Silkeborg Len. Meget mere kunne der vel skrives om Aarestrups fortid og dens marker, der jo strakte sig langs Ådalen ind mod Karup, mod nord op mod Havredal by, mod syd lå der store strækninger af hede, der mest bestod af lyng og mose i kilometers længde.

Til matr. nr. 1 hørte i omtalte Jens Christensens dage, og måske er der endnu en del tilbage af den, ca. 100 tdr. land hede. Nu er vel det meste opdyrket, ligesom det yderste er frasolgt til en ejendom, der ligger så langt ude, at det hedder sig, at der vender kragerne for ikke at risikere ikke at kunne finde tilbage.

~ Iøvrigt har jeg kun stået i gården én gang, nemlig omkring 1971. Gården var ikke beboet på det tidspunkt. Stuehuset så ud til at være under en større reparation. Jeg gik gennem en smuk gård. Stuehuset var opført af røde sten og var ret omfattende, udhusene bestod af 2 lange længer, der var kalket hvide. Lige syd for gården lå der en rest af en gammel have, hvori der fandtes et hønsehus. Haven synes at have dækket hele skråningen ned til åen. Måske kan haverester, bl. a. meget gamle træer, fortælle, at her har stuehuset haft sin plads for flere årtier siden. Gården brændte i 1902 helt ned, fordi der gik ild i et baghus i nabogården. Nabogården brændte, som tidligere omtalt, i 1906 og blev flyttet ud på sin mark.

Bag den omtalte have rinder Aarestrup å. Over den er anlagt en solid kørebro til gårdens mark syd for åen. Gården så ud til at være velholdt, men har iøvrigt i de senere år ofte skiftet ejer. Men her i omtalte gård, altså omkring 1795, boede manden Jens Christensen og hans hustru, Dorthea Nielsdatter.

JENS CHRISTENSEN, AARESTRUP (NR. 1)

Meget ved vi ikke om de to mennesker, med hvem denne slægtshistorie tager sin begyndelse. Vi ved hverken deres fødested eller hvor de døde, ej heller hvor længe de boede i Aarestrup, men i året 1814 beboes gården af en mand ved navn Jens Svendsen, så de må være flyttet fra gården, men det, vi ved, skal her anføres.

Ved en folketælling 1801 anføres Jens Christensen og hans hustru, som begge er 34 år, og efter dette må de altså være født ca. 1767, at have 2 sønner. Den ældste hedder Christen Jensen og er 4 år og må så være født i 1797. Den anden søn er 2 år og hedder Niels Jensen og må så være født i 1799. Antagelig er der født flere børn, men det spørgsmål vil vi senere tage op. Efter gammel skik må man nok skønne, at sønnen Christen Jensen er opkaldt efter sin farfar, og ligeledes sønnen Niels Jensen efter morfaderen. Det fremgik jo også, at hustruen hed Nielsdatter. Hvordan det senere gik den ældste søn, kan ikke her med nogen fasthed siges, men der er noget, der taler for, at han på et tidspunkt er flyttet til Dollerup og her bliver stamfader til den slægt i Dollerup, der i dag fører navnet Aarestrup og stadig bor på denne egn.

1. Jens Christensen,
født 1767
og hustru
Dorthea Nielsdatter,
født 1767.

Deres børn: (A1–A2)

- A1. Christen Jensen,
født 1797
- A2. Niels Jensen,
født 1799

NIELS JENSEN (A2)

Angående ham er vi på sikker grund om, hvordan hans fremtid formede sig. Hans barndom ved vi jo ikke meget om, ud over at han må være født i året 1799. Vi må derfor helt frem til den tid, da han bliver gift, antagelig er han blevet gift omkring år 1820. Hans hustru hed Ane Petersdatter og var født i Jebjerg i Salling omkring 1797. Ved sit første barns fødsel er Niels Jensen ikke hjemme. Han er i Viborg, men det fremgår ikke af kirkebogen, hvad han bestiller der. Han er muligvis soldat, eller måske arbejder han i byen og er kun hjemme om søndagen. En strækning på ca. 24 km hen og hjem kunne han ikke klare til daglig, men nok en gang om ugen, men også det er gætteværk. Vi må erkende, at her er

vi på bar bund. Sønnen, der bliver født ham, er altså født i Aarestrup den 31. august 1823. Sønnen får i dåben navnet Jens Henrik Nielsen, han bliver døbt i hjemmet og fremstillet i Frederiks kirke 2. juledag 1823.

Man må antage, at Niels Jensen og hustru på den tid sønnen fødtes, må have haft deres hjem i Aarestrup, selv om Niels Jensen for en tid har været i Viborg, muligvis har han igen været hjemme, da sønnen skulle fremstilles, men han gror ikke fast i Aarestrup, hvad hans historie vidner tydeligt om.

TIL DOLLERUP

Niels Jensen siger altså Aarestrup farvel i 1825 og flytter til Dollerup, hvor han har købt eller fæstet en gård. Antagelig har han købt den. Fra 1825 bor Niels Jensen og hans familie i Dollerup. To ting skal straks anføres om ham i de år, han boede der. I kirkebogen står han altid ved børnenes dåb som gårdmand, og han benævnes altid i kirkebogen, navnlig i de første år, ved navnet Niels Aarestrup. Et sted kaldes han også ved stillingen „Sogneforstander“, hvilket vel må forstås i dag som sognerådsmedlem. Han synes at have været en agtet og anset mand i Dollerup. Man får endvidere det indtryk af hans historie, at han er en virksom, dygtig og vel oplyst mand.

Aarestrup har sikkert været hans daglige navn i hele Dollerup-tiden. Det var en ret almindelig skik, at folk fik deres bynavn til efternavn.

Niels Jensen,
født 1799
gift ca. 1820 med
Ane Petersdatter,
født ca. 1799 i Jebjerg i Salling.

Deres børn: (B1–B7)

B1. Jens Henrik Nielsen,
født 31. august 1823 i Aarestrup
døbt 1. september i hjemmet,
fremstillet 2. juledag 1823 i Frederiks kirke.

Forældre:

Indsiddet Niels Jensen, tjenende i Viborg, og
hustru Ane Petersdatter, boende i Aarestrup.

Gudmoder:

Pigen Karen Marie Jensdatter (frembar barnet)
(muligvis en søster til Niels Jensen).

Faddere:

Husmand Christen Jensen, Ulvedal,

Niels Birk (eller Kirk – utydeligt i kirkebogen), Aarestrup,
Johan Larsen, Aarestrup.

Alle navne er danske, ingen tyske. Endnu var danske og tyske ikke smeltet sammen. Man holdt sig helst hver for sig. Nu er denne form for bysamliv forlængst forbi, men den holdt sig helt op til årene omkring 1890 til 1900, da begyndte de først at gifte sig ind i hinandens familier. Vi bemærker her, at Niels Jensen på denne tid er indsidder. De har vel haft en stue i hans hjem. Man stillede jo ikke så store krav til tilværelsen som nu om dage.

- B2. Dorthe Marie Nielsdatter,
født 3. juni 1826 i Dollerup,
hjemmedøbt 4. juni,
død 4. september 1826.

Forældre:

Niels Aarestrup og hustru Ane Petersdatter,
gårdfolk i Dollerup.

Dorthe Marie døde 3 måneder efter, den 4. september 1826, og begravedes 16. søndag efter trinitatis på Dollerup kirkegård. Dødsårsagen anføres at have været udslæt, men hvilken skrives ikke. Niels Jensen anføres her som gårdmand og alene ved navnet Aarestrup.

- B3. Else Catrine Nielsdatter,
født 25. september 1827 i Dollerup,
døbt i hjemmet samme dag,
fremstillet i kirken 4. søndag efter trinitatis 1828.

Forældre:

Niels Aarestrup og hustru Ane Petersdatter,
gårdfolk i Dollerup.

Gudmoder:

Karen Marie Jensdatter
(muligvis en søster til Niels Jensen).

Faddere:

Niels Andersen, Dollerup,
Niels Christensen, Dollerup,
Christen Jensen, Dollerup.

- B4. Dorthe Marie Nielsdatter,
født 1. marts 1831,
hjemmedøbt 3. marts,
fremstillet i kirken 17. søndag efter trinitatis 1831.

Forældre:

Niels Aarestrup og hustru Ane Petersdatter,
gårdfolk i Dollerup.

Gudmoder:

Skolelærer P. Andersens hustru i Dollerup.

Faddere:

Niels Andersen, Dollerup,

P. Krøll (eller Krølse – utydeligt i kirkebøger), Dollerup,

Niels Christensen, Dollerup.

Angående Niels Jensens 3 døtre er vi på bar bund, hvad de 2 angår. Den første, Dorthe Marie, døde som spæd, og om Else Catrine ved vi kun, at hun fødtes 1827. Og nu Dorthe Marie (nr. 2), om hende står der, at hun blev konfirmeret i Dollerup kirke 1845. Kundskab: mg. Opførsel: ug.

Hvad der ellers blev af de 2 piger vides der intet om. Min mor omtalte dem aldrig. Måske kunne kirkebogen fra Dollerup sige os noget derom.

- B5. Peter Nielsen,
født 30. marts 1834 i Dollerup,
døbt 15. juni i Dollerup kirke.

Forældre:

Niels Jensen og hustru Ane Petersdatter,
gårdfolk i Dollerup by.

Gudmødre:

Karen Marie Thøgersdatter fra Aarestrup,
Marie Kirstine Madsdatter fra Dollerup.

Faddere:

Anders Jensen af Aarestrup,

Niels Jensen, Dollerup,

Niels Christensen, Dollerup.

Hvem er Anders Jensen af Aarestrup? Hans navn kunne pege hen på en yngre broder til Niels Jensen. Iøvrigt er det værd at bemærke, at Aarestrup-navnet helt er udeladt ved denne søns dåb. Det er muligt, at Karen Marie kan være gift med Anders Jensen af Aarestrup.

- B6. Anders Nielsen,
Født 13. maj 1837 i Dollerup,
døbt 17. september 1837 i Dollerup kirke.

Forældre:

Niels Jensen og hustru Ane Petersdatter,
gårdfolk i Dollerup by.

Gudmødre:

Anders Andersens hustru i Falledsgårde,
Anders Lysdals hustru i Dollerup.

Faddere:

Christen Jensen, Dollerup,

Anders Lysdal, Dollerup,
Peter Severinsen, Dollerup.

- B7. Niels Nielsen,
født 14. september 1840 i Dollerup,
døbt 1. søndag i advent 1840 i Dollerup kirke.

Forældre:

Niels Jensen og hustru Ane Petersdatter,
gårdfolk i Dollerup by.

Gudmødre:

Christen Svendsens hustru i Falledsgårde,
Anders Jensens hustru fra Aarestrup.

Faddere:

Anders Jensen, Aarestrup,
Jens Jensen, Aarestrup,
Peter Severinsen, Dollerup.

Det blev 7 børn ialt. Underligt er det, at man aldrig har hørt, hvor de to piger blev af, ikke heller min mor, Marie Kathrine Pedersen, der ellers jævnligt omtalte sine farbrødre, omtalte dem. De er muligvis døde som unge.

ET ANDET SPØRGSMÅL

Vi ved, at Niels Jensens ældre broder hed Christen Jensen. Ved Jens Henrik Niensens dåb 1823 er der en fadder med, der har dette navn, men boende i Ulvedal. I 1827 og 1837 anføres igen en fadder af dette navn, boende i Dollerup. Mon ikke denne Christen Jensen er Niels Jensens broder, der først boede i Ulvedal og siden flyttede til Dollerup, hvor han blev stamfader til den slægt, der bor i Dollerup og fører navnet Aarestrup. Man må vel antage, at de mænd, der nævnes med navn Anders Jensen og Jens Jensen 1834 og 1840, og som anføres at bo i Aarestrup, er Niels Jensens brødre, som er faddere ved disse barnedåb i Niels Jensens hjem.

NIELS JENSENS OG ANE PETERSDATTERS BØRNS FREMTID

Dog vil vi nu og da komme tilbage til Niels Jensen og hustru, deres historie griber jo også ind i børnenes fremtidige liv.

- (B 1.) Jens Henrik Nielsen,
født 31. august 1823 i Aarestrup
gift 1. gang d. 1. oktober 1852 i Vinkel kirke med
Ane Kirstine Pedersen Ibh,

født 28. marts 1831 i Vinkel,
datter af Peder Christensen Ibh, gårdmand i Vinkel,
gift 2. gang 1878 i Holstebro med
Marie Pedersen,
født 1. september 1848 i Haderup.

Om hans ungdom ved vi ikke meget, men skal man tage efter hans senere historie, må man gå ud fra, at han har lært murerhåndværket. Ligeledes har man det indtryk af hans liv, at han i sin ungdom har været en både dygtig og foretagsom mand, men drikkeri ødelagde ham, både hans hjem, energi og arbejdsevne.

Hans første hustru, Ane Kirstine, var søster til Niels Pedersen Ibh, hvis søn var Laurits Ibh. Laurits Nielsen Ibh er født i Vinkel den 29. juni 1868 og blev gift med Kirstine Christensen, datter af Thomas Christensen i Vigstrup. Hun var født 25. december 1871, og her vil vi føre slægten ned til dato. Laurits Nielsen Ibh døde den 9. september 1953. Hans hustru døde den 16. februar 1960.

I 1935 afstod de deres gård til deres yngste søn, Thomas Nielsen Ibh, der er født den 24. juli 1905, gift med Agnete Westergård, datter af sognepræst Olaf Westergård, Vinkel. Thomas Ibh døde den 24. marts 1967. Hans enke er senere blevet gift med enkemand Christen Theodor Kühn, de bor i Vinkel i det gamle smedehus. Thomas Ibh og hustru Agnetes eneste barn, en søn, Johannes Verner Ibh, født den 8. december 1937, har fødegården. Han er ugift og driver gården sammen med fremmed hjælp. Den ældste af Laurits Ibh's børn, sønnen Niels Nielsen Ibh, født den 8. december 1900, vil vi senere komme tilbage til.

JENS HENRIK NIELSENS 1. ÆGTESKAB

Han blev, som anført før, gift i Vinkel kirke 1852, og gift ind i en gammel Vinkelslægt. Alt tegner sig til en begyndelse lyst for dem. Efter hvad der er meddelt, flytter de til Dollerup, hvor de vel har købt en ejendom. Her bor de dog kun i 2 år. Herefter bliver der enkelte ting og vel også årstal, der er lidt vanskelige helt at udrede, vi må derfor endnu fremdeles støtte os til fru Glerups meddelelser.

Fru Glerup Christensen er den dame, som har skrevet Vinkelbøgerne, ialt 2 ret store bind. Hun giver os vel det mest troværdige billede af deres fremtid, dog kan det ikke undgås, at der nu og da vil opstå enkelte ubesvarede spørgsmål. Fru Glerup Christensen skriver, at efter ca. 2 år i Dollerup købte de et stykke jord af en Mads Pedersen, boende i Tranbohus. Jorden, de købte, lå på Vindum Skovmark, der på den tid dog kaldtes ved et andet navn. Af skøderne fremgår det, at han senere må have solgt jorden til sin fader. Det var den del af sin jord, hvorpå broderen Peter Nielsen (Aarestrup) byggede sin ejendom. Senere benævner Jens Henrik Nielsen sig som boende i Tranbohus. Hvordan det egentlig

hang sammen, bliver ikke let at løse i alle enkeltheder, men vi vil gøre det efter bedste evne og overbevisning. Så må andre granske videre.

På det stykke jord, som de købte af Skovmarksjorden, byggede Jens Henrik Nielsen og hustru sig derefter en gård. Stenene brændte de selv, og de opdyrkede med dygtighed jorden og skabte sig en god gård, således skriver fru Glerup Christensen. Samme gård skal efter sigende have tilhørt Laust Vestergård og efter ham Søren Vestergård.

I 1855 eller deromkring sælger faderen, Niels Jensen, sin gård i Dolerup og køber et stykke jord fra sønnens gård. Men her er igen en gåde. Ved købet af jorden på Skovmarken forpligter Niels Jensen sig til at svare en sum hvert år til sønnen, som en aftægt til gamle Peder Madsen, som der står. Denne Peder Madsen synes altså at have aftægtsret fra Niels Jensens købte ejendom, eller måske også fra begge, men det fremgår ikke klart af skødet. Som skrevet før, flytter Niels Jensen i 1855 ud på Skovmarken og køber et stykke jord af sønnen, eller står der et hus i forvejen? Det er ikke helt klarlagt, men af skødet synes det at fremgå sådan. Ligeledes underskriver Jens Henrik Nielsen sig ved denne lejlighed som boende i Tranbohus. Men hvorfor, man spørger, boede han da ikke på gården? Den, som fru Glerup Christensen skriver, han byggede. Vi er altså i året 1855, og i det år har vi et skøde, som her gengives.

SKØDE AF 1855

Underskrevne selvejergårdmand Jens Henrik Nielsen af Tranbohus, tilstår herved at have solgt og afhændet, ligesom jeg herved sælger, bortskøder og aldeles afhænder til min fader, Niels Jensen, Parcelen Matr. No 6 d af nyt hartkorn 4 skæp. $\frac{1}{4}$ album, med gammelskat 2 Rigsbankdaler, 5 skilling, der af ham er bebygget, af Vindum Overgårds frie Hovedgårdsjord, (det gamle navn for Skovmarken).

Alt fri, tiende jorde.

For den imellem os mundtlige anordnede købesum 200 rigsdalere, og da denne sum er mig betalt, og da køberen har udstedt mig forskrivning, for den del af aftægten til den gamle Peder Madsen som han skal udrede til mig, hvorfor hele gården er forhæftet (aftægten) er ansat til en kapitalværdi af 100 rigsdaler, så skal foranførte parcel, tilhøre køberen og hans arvinger, med de samme herligheder og rettigheder samt byrder og forpligtelser, hvormed jeg selv har købt samme ejendom, og hvorfor jeg skal være hjemmelsmand efter loven. Jeg indrømmer min fader Niels Jensen ret til, uden betaling at anlægge en mergelgrav på min ejendom Matr. nr. 6 A, hvor mergel findes til brug og ret i 50 år.

Til bekræftet under min hånd, vidnefast.

Tranbohus den 23. juni 1855.

Jens Henrik Nielsen.

N.B. Tranbohus ligger en del østligere end Skovmarken, og i skødet anføres det som stedet, hvor Jens Henrik Nielsen bor, og ikke som tidligere beskrevet i omtalte gård. Det vækker jo nogle ubesvarede spørgsmål, som vi nu ikke her kan løse, men må lade ligge. Ligeledes skal det bemærkes, at i skødet, som Jens Henrik Nielsen udsteder til faderen, henvises der til et gammelt skøde dateret den 3. december 1828. Uden at man er i stand til nærmere at kunne anføre, hvad skødet drejede sig om, kunne det måske tænkes at være udstedt på den tid, da Vindum Overgård, som jorden fremdeles tilhørte, solgte skoven til staten. Skovmarken har på den tid været forhugget og lagt øde hen. På den tid, da det blev bortsolgt til private, havde det flere navne, såsom Vindum Overgårds ejendom eller Hovedgårdstoftens o. s. v.

Af slægten Aarestrup må man antage, at Jens Henrik Nielsen sikkert er den første, som slår sig ned på Skovmarken. I skødet til faderen kaldes jorden Vindum Overgårds „Frie Hovedgårds“ jord. Man får det indtryk ved læsningen af skødet, at Niels Jensen endnu før købet af jorden har bygget på den, men det var naturligvis efter fælles overenskomst med sønnen for senere at købe jorden, hvad jo også skete. Med købet af ejendommen må han, som det fremgår af skødet, dele en aftægt sammen med sønnen til en gammel mand ved navn Peder Madsen, der vel på en eller anden måde har haft adkomst eller ret til anførte jord.

Kun i 2 år synes Niels Jensen at have været ejer af den på Skovmarken købte ejendom Matr. nr. 6 d, hvorefter han overdrager den til sin søn, Peter Nielsen, født den 30. marts 1834.

Vi går tilbage til Jens Henrik Nielsen og hans hustru, som vi forsøger at gøre færdig, før vi tager os af det følgende. Hvor længe Jens Henrik Nielsen beboede sin gård på Skovmarken, har vi ikke viden om, men der findes en lejekontrakt med hans underskrift, som er dateret 1869, som siger, han på den tid ejede gården.

Denne lejekontrakt vender vi senere tilbage til.

En sag, som må angå den tid, og skødet mellem far og søn fra 1855. Hvad der har givet anledning til det, kan ikke ret godt læses på papiret, men det er udstedt i 1857, og følgende står heri bl. a.: *At ingen købekontrakt eller skriftlige konditioner har været oprettet imellem os bekræftes. Handelen om parcellen Matr. nr. 6 d med påliggende sted af Vindum Overgårds ejendom attesteres herved, ifølge forordning af 3. december 1828 par. 19.*

*Vindum Overgårds Ejendom,
den 23. april 1857.*

Niels Jensen.

Til vitterlighed Jens Henrik Nielsen og Jens Jensen.

Skrivelsen bekræfter, hvad vi tidligere har berørt, at Niels Jensen overtog jorden uden købekontrakt, og at der muligvis har ligget et hus på grunden, da han overtog den.

Lidt mere skal her fortælles om Jens Henrik Niensens liv og levned. Det begyndte helt godt for de to unge med deres færden på Skovmarken. Gårdens jord synes at være købt af en Mads Pedersen i Tranbohus. Men Jens Henrik Nielsen forfaldt efterhånden til drikkeri. Dog er de endnu ved gården i 1869, idet han dette år bortlejer, på 50 år, en strimmel jord nede ved hans eng, til broderen Peter Nielsen.

Efter disse år med flid og dygtighed synes det ret hurtigt at være gået tilbage for dem på grund af drikkeriet. Hans hustru synes dog at have fulgt ham gennem alle de år, hvor det gik mere og mere tilbage. En dag må de sælge gården på Skovmarken og flytte til et mindre sted nær Bjerringbro. Køberen af gården blev Laust Sørensen Vestergård, og efter ham overtog sønnen Søren Vestergård gården. Som sagt flytter Jens Henrik og hustru til et husmandssted nær Bjerringbro, og drikkeriet fortsætter. En dag er alt forbi. Ejendommen sælges på tvangsauktion. Hustruen forlader ham på denne tid, og så er det forbi med alt angående Jens Henrik Nielsen. Dette skete i september 1877.

TIL HOLSTEBRO, ANDET ÆGTESKAB

Efter at både hustru, børn, hjem og eksistens var sat over styr, dukkede Jens Henrik op i Holstebro, hvor han synes at have taget fat på sit tidligere håndværk, murerfaget. En dag finder man i kirkebogen for Holstebro, at murer Jens Henrik Nielsen har indgået sit andet ægteskab her. Hans anden hustru er fra Haderup. Hun hedder Marie Pedersen, og hun er født i Haderup den 1. september 1848. Året efter bliver der født en søn i hjemmet. Han er født den 12. august 1879. Han får i dåben navnet Niels Peter Jensen, og hans forældre er indskrevet i kirkebogen som murer Jens Henrik Nielsen og hustru Marie Pedersen. Moderen er da 31 år.

TILBAGE TIL VINDUM

Længe har Jens Henrik og hans kones ophold i Holstebro ikke varet. Allerede i 1880 bliver født dem en datter i Vindum. Spørgsmålet er da, hvor han bor i Vindum. Men tager vi meget fejl, eller gør vi ham uret ved at mene, at hans hang til spiritus snart gjorde ham færdig i Holstebro, så han var moden til fattiggården. Da det var nået dertil, sendte Holstebro ham hjem til hans hjemstedskommune, for at han måtte blive forsørget af den. Sådant var skik og brug dengang. Der var ikke noget, som hed understøttelse af nogen art. Således gik det med Jens Henrik. Han endte sine dage på Vindum kommune.

Ude på Vindum hede, lidt nord for Vindum-Brandstrupvejen, ca. 1 km vest for byen, drejer en vej fra, som fører gennem heden til Vindum Stenhuse. Ca. en halv km ad denne vej passerer man et lille hus på højre hånd. Det var dette hus, som Jens Henrik fik overladt af kommunen til sig og sine, og her levede han sine sidste år, der nok ikke var så strålende. 3 døtre blev født i tiden i Vindum, men den yngste har udtalt til forfatteren af denne bog, at Jens Henrik ikke var hendes far.

Jens Henrik Nielsen døde i Vindum den 21. oktober 1883 og blev begravet på Vindum kirkegård den 24. oktober, 60 år gammel. I kirkebogen skrives: er gift og er fattiglem på Vindum kommune, dødsårsag anføres at have været kræft.

JENS HENRIK NIELSENS FØRSTE HUSTRUS LIV EFTER SKILSMISSEN

Jens Henrik Nielsens første hustru, Ane Kirstine Pedersen Ibh, født 28. marts 1831, flyttede efter skilsmissen, muligt i september 1877, til Viborg. Hvordan en fraskilt hustru har kunnet leve i de tider vides ikke, men understøttelse under nogen som helst form gaves ikke. Man må derfor antage, at hun har haft arbejde, der har kunnet give hende det daglige brød, thi hos hendes fraskilte mand var der jo intet at hente. Efter oplysning skal hun have boet i Viborg i en del år, hvorefter hun flyttede til en datter, som boede i Mollerup.

Før vi går videre, vil vi standse op og gå tilbage til de døtre, Ane Kirstine og Jens Henrik havde i deres ægteskab. Kun to kender vi navnene på, og der har sikkert ikke været flere.

Jens Henrik og Ane Kirstines børn: (C1–C2)

- C1. Ane Marie Nielsen Jensen,
født 30. august 1854 på Skovmarken, Vindum,
gift 14. februar 1879 med
enkemand Laurids Tind, Vindum.

Ane Marie blev syg og døde i Vindum den 26. august 1885, 31 år gammel. Om der var børn i dette ægteskab vides ikke.

- C2. Petrine Nielsine Nielsen Jensen,
født 25. december 1858 på Skovmarken, Vindum,
hjemmedøbt 26. december,
fremstillet i kirken 6. marts 1859.

Forældre:

Gårdmand Jens Henrik Nielsen og hustru Ane Kirstine Pedersen Ibh, Vindum Overgaards mark.
Moderen er da 27 år.

Gudmødre:

Gårdmand Jørgen Christensens hustru af Nabe,
Vinkel sogn,
pigen Birthe Marie Sørensen af Rind.

Faddere:

Gårdmand Christen Qvist af Mammen,
Mads Pedersen af Tranbohus,
Skrædder Jens Nielsen af Vindum.

Jørgen Christensen og hustru fra Nabe må jo være de samme, som blev svigerforældre til Jørgen Andersen. Han byggede den ejendom, som senere blev mit barndomshjem. Deres datter, altså Jørgen Andersen og hustrus datter, var den omtalte fru Glerup Christensen. Christen Qvist fra Mammen må have været i slægt med en Christen Qvist, som i min barndom boede i Vinkel. Men hvad skulle en stakkels skrædder i dette udvalgte selskab? Det begriber jeg ikke.

Angående Petrine Nielsine Jensens fremtid

- (C2.) Petrine Nielsine Nielsen Jensen,
født 25. december 1858 på Skovmarken, Vindum,
gift 15. marts 1883 med
Niels Christian Nielsen,
født 25. maj 1853 i Vinkel,
søn af Niels Simonsen og hustru Kirsten Marie f. Hansen.

Niels Christian Nielsen var født i Jens Vestergårds gård, som på dette tidspunkt ejedes af hans fader og moder. Han lærte smedehåndværket og blev ca. 1880 smed i Vinkel. Han var enkemand efter 2 års ægteskab. For sin 2. hustrus arvepart (hvor stor vides ikke) købte han det gamle smedehus af de Vinkel bymænd. Han opførte 1884 et nyt hus langs med gaden til beboelse og værksted. Huset er stadig i brug i 1975.

Denne ejendom solgte han i 1887 til smed Johannes Kramer. Niels Christian købte på samme tid et boelssted på Vejrum mark ved Viborg-Randers landevej. Senere blev han bysmed i Mollerup, hvor han virkede i mange år.

Smed Niels Christian døde i Mollerup den 13. marts 1925 og blev begravet på Ørum kirkegård. Hvordan hans enke har fortsat livet vides ikke helt bestemt, men muligvis er hun efter mandens død blevet boende i hjemmet, idet en søn ved navn Martin Nielsen, født i Mollerup den 25. september 1893, havde lært som smed. Han overtog forretningen efter faderens død. Han var gift med Anna Pedersen fra Ørum Sdrl.

Iøvrigt havde Niels Christian og Petrine ialt 7 børn, der dog ikke skal nævnes her.

Til datteren og svigersønnen i Mollerup var det at Petrine's mor, Ane Kirstine, flyttede hen efter flere års ophold i Viborg. Her døde hun den 10. marts 1909, begravet på Ørum kirkegård 19. marts.

Videre angående Petrine. Hvorlænge hun eventuelt har boet hos sin søn efter sin mands død kan ikke siges her, men en meddelelse siger, at hun døde den 25. februar 1938 på Sønder Onsild Mark. Hun var da 79 år gammel og var aldersrentenyder. Undersøges sagen nærmere, da ses det, at hun på et eller andet tidspunkt har taget ophold hos sin yngste datter, der var gift og boede her. Datteren hed Kirstine Nielsen. Hun var født i Mollerup den 10. november 1895, gift med en landmand, der hed Marius Andersen. Han var født i Sdr. Onsild den 24. september 1895. Ægteparret havde ingen børn. Her i dette hjem døde altså Petrine Nielsine Jensen, og herfra er hun så ført til Ørum Sdr. den 4. marts 1938 for at blive begravet ved siden af sin mand på kirkegården.

Jens Henrik og Maries børn: (C3–C6)

C3. Niels Peter Jensen,
født 12. august 1879 i Holstebro,
gift 10. maj 1904 i Mammen kirke med
Sørine Christiansen,
født 30. januar 1882 i Mammen.

Forældre:

Murer Jens Henrik Nielsen og
hustru Marie Pedersen.

N. P. Jensen lærte i sin ungdom smedehåndværket i Sdr. Rind hos smedemester Magnus Koldby (gift med min mors kusine). Efter sin uddannelse arbejdede han forskellige steder som svend. Bl. a. hos smed Johannes Kramer i Vinkel. En vinter, hvor han vel en kortere tid har været uden arbejde, var han hos en fætter på Dalsgård Mark, Niels Aarestrup. Han ejede et smedeværksted, og i dette arbejdede Niels Peter antagelig hele vinteren, idet han foruden at lave Niels Aarestrups markredskaber istand også lavede arbejde for en del naboer deromkring. Det var i 1903 og 1904. Han var omkring denne tid forlovet med sin senere hustru.

Ved forårstid rejser han fra Dalsgård, bliver gift i maj 1904, og det unge par bosætter sig i Mammen, hvor han oparbejder en smedeforretning. Efter få års forløb flytter familien til Tapdrup, hvor han også oparbejder en god smedeforretning. Det var måske i de ca. 15 år, de boede her, deres bedste og roligste år faldt. N. P. Jensen var ikke alene en foretagsom men også, inden for sit fag, en dygtig og opfindsom mand. Bl. a. opfandt han en såkaldt fjederhammel, der på den tid havde betydning for at skåne hestene ved igangsættelse af tunge læs og lignende. Nu i de motordrevne lastvognes tidsalder har denne opfindelse ingen

betydning mere. Flere andre ting arbejdede han med og fik patent på, men fjederhamlen var nok den opfindelse, der på denne tid fik størst betydning.

Årene omkring 1906 var jo den tid, da cyklen rigtigt fandt udbredelse og så at sige blev hvermands eje. En cykel på den tid kostede ca. 125–150 kr. eller det halve af, hvad en ung karl på 18–20 år kunne tjene i årsløn. Omkring 1904 og i årene efter blev solget af cykler almindeligt, og N. P. Jensen slog sig på cykelhandel ved siden af sin smedeforretning. Han solgte op mod tusind cykler i de første år af tiden i Tapdrup. Han havde her en god og solid forretning.

Men hvordan det nu kunne være. Hans tanker gik ofte tilbage til Mammen, hvor han havde stået i lære, og hvorfra hans hustru også var. Forfatteren til denne bog arbejdede hos ham i 1913 og mindedes ham som et flinkt og venligt menneske, som også var en god mester at være hos. Der var altid arbejde nok. Da han ofte talte om sit ønske om at flytte tilbage, kunne jeg ikke forstå det, da jeg syntes, forretningen her i Tapdrup gik meget godt.

Det blev dog en dag til alvor. N. P. Jensen solgte og flyttede igen til Mammen. Også denne gang blev det en kort tid. 2 år. Da solgte han igen og købte en forretning i Kjeldbjerg mellem Sjørup og Skive. Her drev han forretning i ca. 10 år, solgte den og flyttede til Viborg. Her lejede han smed Møllers gamle smedeforretning, der lå i Lille Sct. Hansgade. Det er der, hvor Politigården nu i 1974 har sin plads. Hvor megen forretning N. P. Jensen havde her kendes ikke, men på den tid var han en ældre mand, der ikke længere havde behov for den store indtægt. Han og hans hustru havde de senere år af deres liv lejlighed i Ringparken. Han døde 4. januar 1956 i Viborg, 77 år gammel. Hans hustru døde 13. maj 1962 i Viborg, ca. 80 år gammel. De er begravet på Viborg kirkegård.

Deres børn: (D1–D4)

- D1. Marie Jensen,
født 11. marts 1907 i Mammen,
gift med
Nis Schmidt-Andersen, Frederikshavn.

Schmidt-Andersen var i en årrække buschauffør i København. Familien bor nu i Ålborg.

Deres børn: (E1–E2)

- E1. Ole Andersen,
født 1947.
- E2. Jens Andersen,
født 1950.

D.2 Ejner Jensen,
født 16. marts 1908 i Tapdrup,
gift 26. februar 1937 i Viborg domkirke med
Marca Viborg,
født 21. maj 1913 i Struer.

Ejner blev i sin ungdom uddannet i smedehåndværket. Han fik ansættelse i firmaet Kalhave i Viborg, hvorfra han fratrådte for få år siden og tog sin pension. Han og hustruen bor fremdeles i Viborg.

Deres børn: (E1–E2)

E1. Hanne Jensen,
gift med
Werner Knopf.

Familien bor i Frankfurt i Tyskland og har nu i 1975 2 drenge.

Deres børn: (F1–F2)

F1. Christian, født 1969 i Frankfurt.

F2. Simon, født 1971 i Frankfurt.

E2. Ulla Jensen,
gift med
Søren Preben Kristensen.

Familien bor i Kousted nord for Randers.

Deres børn: (F1)

F1. Stephan, født 1964.

D3. Åge Jensen,
født 15. juli 1910 i Tapdrup.

Han bor i København. Er fraskilt og har 4 børn.

D4. Aksel Jensen,
født i september 1913 i Tapdrup,
gift i 1936 med
Helga Jensen,
født i Brønderslev.

Familien bor i Skjern.

Deres børn: (E1–E4)

E1. Ruth Jensen.

E2. Kirsten Jensen.

E3. Per Jensen.

E4. Lis Jensen.

De sidste to børn er tvillinger.

Tilbage til Jens Henrik Nielsens børn af andet ægteskab.

Jens Henrik Nielsen var jo, som tidligere omtalt, flyttet tilbage til Vindum kort efter sønnens fødsel i 1879. Måske hans drikkfældighed har været den egentlige årsag hertil. Der var jo dengang noget, der hed at komme på kommunen, men også at være kommuneberettiget. Det blev man først, når man havde haft fast ophold i samme kommune i fem år.

Det ligger derfor ikke helt udenfor at tænke, at man i Holstebro har haft sine tanker angående Jens Henrik, da man vel ret hurtigt, i en så lille by som Holstebro på den tid har været, blev opmærksomme på hans situation og har tænkt hurtigst muligt at få ham drevet tilbage til hjemstedet Vindum. Hvordan det nu var fat, så er Jens Henrik på et eller andet tidspunkt i 1880 bosat i Vindum. Datoen kender vi ikke. Vindum kirkebog meddeler, at der i 1880 fødtes ham en datter.

- C4. Kathrine Martine Jensen,
født 1880 i Vindum,
gift med
landmand Kristen Pedersen.

De boede i Langå og er i 1975 begge døde.

- C5. Jensine Kristine Jensen,
født 1882 i Vindum,
gift med
grosserer Skovbo-Olsen.

De fik deres hjem i Odense. Også de er begge døde i 1975.

- C6. Kirsten Marie Jensen,
født 1891 i Vindum,
gift med
murermester Viggo Madsen.

Kirsten er født udenfor ægteskabet længe efter Jens Henrik Nielsens død.

Moderen boede endnu nogle år i Vindum efter Jens Henriks død. Med nogen bestemthed kan det ikke her anføres, hvornår hans enke, Marie Nielsen Aarestrup, flyttede fra Vindum til Viborg. Helt ved siden af er det næppe at fastsætte tiden til omkring 1900. Her boede hun sammen med sin yngste datter i en lille lejlighed i Sct. Mathiasgade i mange år. Marie Nielsen blev nu blandt venner og bekendte kaldt Marie Aarestrup, og siden blev også hendes datter kaldt Kirsten Marie Aarestrup. De to arbejdede i flere år for Viborg Tobaksfabrik, som ejedes af fabrikant Chr. Krog. Arbejdet bestod ofte i at de fik materialerne hjem fra fabrikken og så bearbejdede råstoffet der. Navnlig rullede de cigarer. Der var adskillige Viborg-familier, som delvis ernærede sig på denne måde.

Kirsten Marie blev omkring tyverne gift med muremester Madsen. Han og broderen drev i mange år en ret stor forretning indenfor deres fag. De ejede et tvillinghus i Fredensgade. Her havde de deres hjem, og her hos den ene af brødrene fik Kirsten Marie sit hjem. Hun blev moder til 4 eller 5 børn, hvis navne og data ikke med sikkerhed kan anføres her. Men jeg tillader mig at skrive, hvad der er mig oplyst:

Deres børn: (D1–D4)

D1. Vera Madsen, bor i København.

D2. Carsten Madsen, bor på Vestervangsvej i Viborg.

D3. Jørgen Madsen, ansat ved postvæsenet i København.

D4. Karen Madsen, bor i København.

Marie Nielsen Aarestrup levede så vidt vides hos datteren Kirsten Marie og hendes mand, muremester Viggo Madsen, i Fredensgade. På grund af alder og skrøbelighed måtte hun dog tilbringe sine sidste dage på et daværende hvilehjem i Nikolajgade. Her døde hun den 19. august 1929. Hun er begravet på Viborg kirkegård.

Vi fortsætter med

Niels Jensen og Ane Petersdatters øvrige børn og deres fremtid.

Som omtalt før havde Niels Jensen 2 døtre foruden hende, der døde 3 mdr. gammel. Om dem ved vi intet med sikkerhed. Derfor fortsætter vi med nr. 5.

(B5.) Peter Nielsen,

født 30. marts 1834 i Dollerup,

døbt 15. juni i Dollerup kirke,

konfirmeret 1. søndag efter påske 1848,

gift 1. gang 19. november 1858 i Mammen kirke med
Maren Knudsen,

født 7. november 1834 i Mammen,

gift 2. gang 6. marts 1863 i Vindum kirke med

Birthe Marie Christensen,

født 27. september 1842 i Dalsgaard, Mammen sogn,

konfirmeret 15. april 1856 i Hjerminde kirke,

gift 3. gang 28. november 1876 i Mammen kirke med
Andersine Christensen,

født 12. marts 1842 i Dalsgaard, Mammen sogn.

Denne søn overtog hjemmet på Skovmarken efter forældrene, som altså blev boende som aftægtsfolk. Forældrene kom fra Dollerup til Skovmarken, hvor de købte jord af sønnen Jens Henrik Nielsen. De byggede gården op, men det synes, at der har været et hus i forvejen. Kun 2 år synes han at have ejet ejendommen, idet han ca. 1857 bortskødede denne til sin søn, Peter Nielsen.

Før vi går videre, skal her anføres et par ting delvis fortalt af min mor, men også af anden vej kommet til min viden. Hvordan det er gået til, da Niels Jensen opførte ejendommen, og hvor lang tid det tog, er ikke skrevet, men en ting må nok anses for at være rigtig.

Stuehuset, som stadig står på sin gamle plads i 1975, må antages at være bygget sidst. Mor har bl. a. fortalt, at stenene hertil lavede og brændte hendes far, og vel også hendes bedstefar, selv. Leret til stenene tog de i bakkerne nede ved engen. Et stort hul i bakken skal endnu være synligt som et minde om denne begivenhed. Så vidt vi forstår, boede de i de første år i det østlige hus, der altså var det oprindelige beboelses-hus. En gammel have, der oprindelig lå her, synes at have bekræftet dette. Endnu for år tilbage fandtes der rester af denne. Da det nye stuehus var færdigt, blev der anlagt en have mod syd.

En historie har jeg fået fortalt af min mor, som hun igen har fra sin bedstefar, Niels Jensen Aarestrup: På den tid han købte jorden og flyttede til Skovmarken, var der fyldt med trærødder overalt fra gammel skov, hvorfor, som han udtalte det: „Jeg har så at sige kulegravet hele marken for at fjerne rødderne, der fandtes overalt“.

Det var en nødvendighed, idet plovjernet allevegne gik ind i gamle trærødder. Hvilket arbejde? Dette taler jo sit tavse sprog om, at Skovmarken i sin tid har været en del af Vindum skov, som ejeren af Vindum Overgård en gang har ladet fælde og sælge. Han har bare glemt at plante til igen. Og da man så, måske omkring samme tid, solgte skoven til staten, fik det store område, der i dag hedder Skovmarken, lov at ligge ubenyttet hen i mange år med en rest af lidt skov her og der.

En sådan lille rest af skov husker jeg fra mine tidligste drengeår, omkring år 1900. Denne rest stod udenfor skovdiget på Christian Aarestrups mark. Marken har i 1855 ikke været så lige at gå til. Det har kostet megen sved for Niels Jensen, som på den tid endnu har haft kræfter i behold, når han har gået med hakke og spade og ryddet op – rod efter rod.

NIELS JENSEN AFSTÅR EJENDOMMEN

Sønnen Peter Nielsen, født den 30. marts 1834, blev konfirmeret i Dølerup kirke 1. søndag efter påske i 1848 og blev viet til sin første kone i Mammen kirke den 19. november 1858. Hun hed Maren Knudsen, og hun var født i Mammen 1835. Senere flyttede hendes forældre også til Skovmarken, og her havde hun sit hjem på den tid, da hun og Peter Nielsen giftede sig. Hendes forældre var Knud Pedersen og hustru. Noget tid efter giftermålet overtog de unge hjemmet på Skovmarken, og Niels Jensen og hustru kom på aftægt. De blev boende i gården til deres død. Betingelserne for ejendommens overdragelse følger her.

SKØDE

Undertegnede selvejerhusmand Niels Jensen af Vindum Overgårds ejendom, tilstår herved at have solgt og afhændet, ligesom jeg herved sælger og bortskøder og aldeles afhænder til min søn Peter Nielsen Parcelen Matr. nr. 6 d af hartkorn 4 skæp. $\frac{1}{4}$ album, med gammelskat 2 Rigsbankdaler, 5 skilling, af Vindum Overgårds frie Hovedgårdstoft. Alt frit. Tiendefri jorder. For denne imellem os mundtlige fastsatte købesum 400 Rigsbankdaler.

Da denne købesum er mig godtgjort formedelst, han påtager sig den gæld 100 Rigsbankdaler, som jeg er Jens Hansen i Vindum skyldig, og ved udstedelsen af en obligation til mig på 300 Rigsbankdaler og tillige en udstedt opholdskontrakt til mig og min kone. Så skal foranførte ejendom tilhøre køberen og hans arvinger med de samme herligheder og retligheder samt byrder og forpligtelser, udbo og indbo. Ligesom jeg selv har ejet samme, og hvorfor jeg efter loven skal være hjemmelsmand til bekræftelse under min hånd er vidnefast.

Vindum Overgårds Ejendom,
den 23. april 1857.

Niels Jensen.

Til vittærlighed

Jens Henrik Nielsen.

Jens Jensen.

ÅRET 1859

Peter Nielsen har efter det foreliggende været ejer af ejendommen endnu før han giftede sig, men uden tvivl har han og Maren Knudsen, på den tid da han købte ejendommen, haft i tanke at gifte sig. Knap et år efter deres bryllup blev der født en datter.

Peter Nielsen og Marens børn: (C1–C2)

C1. Ane Marie Pedersen,
født 16. september 1859 på Vindum Skovmark,
døbt 9. oktober i Vindum kirke.

Forældre:

Husmand Peter Nielsen og hustru Maren Knudsen,
Vindum Overgårds Mark.

Moderen er da 25 år.

Gudmødre:

Gårdmand Laust Sørensens hustru af Dyrskovhus,
Pigen Kirsten Knudsdatter fra Mammen.

Faddere:

Skolelærer Anders Nielsen, Over Viskum,
Husmand Jens Folmer Jensen, Vindum Overgaards
Mark,
Gårdmand Laust Sørensen, Dyrskovhus.

N.B. Knud Pedersen og hustru, som var Marens forældre, havde i mange år deres hjem på Skovmarken på samme ejendom, som Jørgen Laursen havde i mange år helt hen imod 1950.

Når gudmoderen benævnes som Laust Sørensens hustru fra Dyrskovhus, ved vi, at det er samme ejendom, som Laust Vestergård senere blev ejer af. Pigen Kirsten Knudsatter kan være Maren Knudsens søster.

Skolelærer Anders Nielsen af Overviskum vil vi senere få meget med at gøre. Det er Peter Niensens broder, der i de år var lærer i Overviskum. Jens Folmer Jensen er i slægt med familien Peter Nielsen og hustru.

Så gik der 1½ år, da blev der født en dreng i hjemmet. Han fik i dåben navnet Niels Pedersen. Senere, som vi nu kender det, fik hele familien i 1905 tilladelse til at føre navnet Aarestrup, men indtil da må vi bruge navnet Pedersen.

C2. Niels Pedersen (fra 1905 Aarestrup),
født 23. februar 1861 på Vindum Skovmark,
døbt 1. april i Vindum kirke.

Forældre:

Indsiddet Peter Nielsen og hustru Maren
på Vindum Overgaards mark.

Gudmødre:

Gårdmand Jens Henrik Niensens hustru, Vindum
Overgaards mark.

Knud Pedersen Ø's hustru, Vindum Overgaards
mark.

Faddere:

Gårdmand Jens Folmer Jensen, Vindum Overgaards
mark,

gårdmand Laust Sørensen, „Dyrskovhus“,
gårdmand Hans Pedersen, Højbjerg af Fårup.

N.B. Her hedder Peter Nielsen indsiddet, men skal vi ikke tro, at det er en fejl fra præsten eller degnens side? Ved Ane Maries dåb hed han husmand, og det var han vel også i 1861.

MAREN KNUDSENS DØD

I august 1861, samme år som sønnen var født, rantes hjemmet af den store sorg, at Peter Nielsen mistede sin hustru, Maren Knudsen. Hun

døde af tyfus den 28. august, kun 26 år gammel, og begravedes på Vindum kirkegård den 31. august. I kirkebogen anføres, at hun er husmand Peter Nielsens hustru.

Det kan godt gå én til hjertet så mange år efter at læse om den sorg og det savn, der efter hendes død må have fyldt hjemmet. Af de 2 børn, hun efterlod, var Ane Marie knap 3 år og Niels 6 mdr. Mon ikke Maren hurtige begravelse skyldtes den sygdom, hun døde af (tyfus)? Den ansås på denne tid som en pestsygdom. Det har været tunge dage for Peter Nielsen, men det må antages, at hans gamle mor endnu har kunnet klare lidt af hjemmets opgaver.

PETER NIELSENS 2. ÆGTESKAB

I året 1863 stod Peter Nielsen overfor påny at indgå ægteskab, men af hensyn til hans 2 børn af første ægteskab måtte han skifte, før det nye kunne indgås. I den anledning er der tilført følgende på hans skøde af 23. april 1857, at det har været forevist efter Peter Nielsens hustru Maren Knudsens død, den 13. januar 1863. Hermed synes skiftet at være afsluttet, idet der ikke findes anført nogen arv til de to børn efter deres moder, kun denne meddelelse, og det siges videre, at skødet er læst i Middelsom Sønderlyngs Herreds Ret den 15. januar 1863 og indført i pantebogen.

Fra Vindum kirkebog:

Den 6. marts 1863 viedes i Vindum kirke enkemand efter første ægteskab, husmand Peter Nielsen, født i Dollerup 30. marts 1834, første gang gift 19. november 1858. Viet til Birthe Marie Christensen, født i Dalsgaard i Mammen sogn 27. september 1842, konfirmeret 15. april 1856 i Hjermind kirke.

Birthe Marie var datter af gårdejer Christen Andersen Hvas og hustru Maren Nielsdatter. De ejede den nordligste gård i Dalsgård by. Samme gård ejedes i mange år af Simon Christensen, senere af dennes svigersøn, N. Vestergård, og skal fremdeles være i den samme families eje nu i 1975.

Birthe Marie havde muligvis været husbestyrerinde for Peter Nielsen, før de giftede sig.

Så havde han igen en hustru i sit hjem, men det var urolige tider den gang. Kong Frederik den Syvende døde sidst på året 1863, og ved hans død kom det slesvigske spørgsmål op på ny, som førte til den anden slesvigske krig. I november blev soldaterne indkaldt, og Peter Nielsen måtte også af sted fra hjem, hustru og børn. Soldaterne gik som bekendt i stilling ved Dannevirke, men der var, som historien beretter, ikke truffet nogen forberedelse til at modtage dem. Da de kom, skulle man først

til at bygge barakker til dem, og da det i de dage snart frøs, sneede og regnede, blev mange af soldaterne syge og stærkt forkølede af at gå i det våde tøj. Peter Nielsen gjorde turen med, også på tilbage-toget fra Dannevirke til Dybbøl skanser og var med her ved stormen på skanserne den 18. april. Han pådrog sig i denne krigsvinter en bronkitis, som han aldrig helt forvandt. Den meldte sig som regel hver vinter med ondt for brystet og slem hoste. Denne bronkitis blev derfor et livslangt minde om krigen i 1864 (min mor har fortalt om det). Om han deltog i noget slag udover den daglige kamp ved Dybbøl, der altså endte med tyskernes storm den 18. april, vides ikke. Hvor han har tilbragt sin soldatertid efter Dybbøls fald, kendes ikke, men hjemsendt blev han ikke før krigen var afsluttet.

Peter Nielsen og Birthe Maries børn: (C3–C4)

C3. Niels Christian Pedersen, (fra 1905 Aarestrup),
født 28. marts 1864 på Vindum Skovmark,
døbt 2. april i hjemmet,
fremstillet 25. september 1864 i Vindum kirke.

Forældre:

Husmand Peter Nielsen og hustru Birthe Marie,
Vindum Overgaards mark.

Moderen er da 21 år.

Gudmødre:

Else Christensen, Lee, (frembar barnet)
Pigen Birthe Marie Andersen, Mammen.

Faddere:

Gårdejer Jens Henrik Nielsen,
smed Anders Sørensen af Vindum Overgaards mark,
skolelærer Anders Nielsen, Romalt ved Randers.

Niels Christian Pedersen blev født i den tid og i de dage, hans far lå ved Dybbøl. Han blev døbt i hjemmet af skolelærer Sauther i Vindum. Han døbte ham på grund af, at præsten var syg. Ved fremstillingen i kirken var der ikke helt sluttet fred, men krigen var jo alligevel tabt, og Danmark kunne ikke mere. Derfor blev mange af soldaterne, vel først og fremmest dem med kone og børn, hjemsendt. Niels Christian blev båret af sin moders søster, Else fra Lee, som på den tid tjente hos dem, og som senere blev gift med Niels Pedersen Henriksen.

Angående fadderne kender vi Jens Henrik Nielsen. Smed Anders Sørensen er os ukendt. Skolelærer Anders Nielsen er som bekendt broder til Jens Henrik og Peter Nielsen. Han er forflyttet til Romalt fra Over Viskum.

To år efter fødtes det sidste barn i dette hjem. Det blev en pige.

C4. Marie Kathrine Pedersen,
født 27. marts 1866 på Vindum Skovmark,

døbt 29. april i Vindum kirke.

Forældre:

Husmand Peter Nielsen og hustru Birthe Marie,
Vindum Overgaards mark.

Moderen er da 23 år.

Gudmødre:

Pigen Maren Christensen, Mammen,
pigen Birthe Marie Andersen, Mammen.

Faddere:

Gårdmand Peter Chr. Mogensen, „Kjelsøhus“,
husmand Knud Pedersen Ø, Vindum Overgaards
mark,

husmand Anders Sørensen, Vindum Overgaards
mark.

Angående gudmødrene ved vi, at Maren Christensen er søster til Birthe Marie. Maren blev senere gift og boede mange år i Mollerup. Birthe Andersen, Mammen, er sikkert en kusine til Maren, Birthe Marie og Else.

Af fadderne er Peder Chr. Mogensen og hans gård os ukendt. Vi ser, at forbindelsen mellem de to hjem Knud Pedersen og Peter Nielsen ikke er afbrudt. Selvom Peter Nielsens første hustru, Maren Knudsen, er død, er hendes fader og moder dog med her. Også Anders Sørensen er med her, dog ikke som smed, men de bor begge på Vindum Overgaards mark.

ET DØDSFALD

Godt et år efter Marie Kathrines fødsel afgår Peter Nielsens mor ved døden. Hun blev 68 år gammel.

Fra Vindum kirkebog:

Den 19. august 1867 døde Ane Petersdatter. Gift med aftægtsmand Niels Jensen, boede hos sin søn, husmand Peter Nielsen i Skovhusene.

Skovhusene er en ny betegnelse for stedet, hvor de boede, men det nærmer sig dog Skovmarken. Dødsårsagen skrives at have været tæring. Mon ikke snarere det havde været kræft? Denne sygdom var jo ret ukendt på den tid. Ane Petersdatter er født i Jebjerg i Salling i 1799.

Der synes efter bedstemoderens død at have været nogle rolige år i hjemmet. Den gamle Niels Jensen levede endnu og var en rask gammel mand og meget virksom. At de to brødre fremdeles er naboer bekræftes af en lejekontrakt af 1869.

LEJEKONTRAKT AF 1869

Jeg, gårdmand Jens Henrik Nielsen af Vindum Overgårds Mark, lejer herved til husmand Peter Nielsen og efterfølgende ejere af hans ejendom

Matr. nr. 6 d sammesteds på 50 år, fra 1. maj 1869 at regne, den strimmel af min ejendom, der afskæres af den vandgrøft, der går fra den nuværende mergelgrav langs med min eng til dennes vestre ende. Som vederlag for den mig givne brugsret, overdrager jeg Peter Nielsen til gårdmand Jens Henrik Nielsen og efterfølgende ejere af hans ejendom ret til i ovennævnte 50 år at køre og færdes med kreaturer på min grund langs med den ovennævnte vandgrøft fra mergelgraven til det sted, hvor grøften slår den første vinkel mod nord. Endvidere giver jeg ham ret til at flytte den vej, der fører fra den såkaldte Viborgvej over hans grund, således at vejens nordre ende efter flytningen kommer til at udmunde 120 alen vest for det sydøstlige hjørne af min ejendom. Værdien af de fra hver side overdragne rettigheder ansættes til 10 rigsdaler.

Vindum Overgårds Mark,

den 10. juli 1869.

Jens Henrik Nielsen, Peter Nielsen.

Men skødet har en tilføjelse, der også har interesse:

Jens Henrik Niensens ejendom Matr. nr. 6 a er forhæftet for 200 rigsdaler, 250 rigsdaler og 450 rigsdaler, samt 3 mand givet ret til tørveskær, en del fag grus er udlejet.

Peder Niensens ejendom Matr. nr. 6 d er forhæftet for aftægt, (det er uden tvivl til begge hans forældre, der endnu levede), og derudover en mand, som har ret til tørveskær.

NB. Den såkaldte Viborgvej husker jeg omtalt omkring 1900. Den førte fra Skovmarken ind i skoven til veje her, der gik mod Viborg. Antagelig har beboerne på Skovmarken haft gammel hævde på dens vejret gennem skoven.

BIRTHE MARIES DØD

Vi er nået til 1873. I dette år skete der en forfærdelig ulykke for Peter Nielsen og hjemmet på Skovmarken. Han mistede sin anden hustru ved en ulykkelig hændelse under mergeloptagning på Bjerring hede. På den tid tog man mergel op af jorden til gødning for marken. Af disse ofte dybe mergelgrave findes der endnu mange fra denne tid ud over landet.

Peter Nielsen, og vel de fleste i hjemmet, var taget til stedet for at tage mergel op. En mand stod i bunden af graven og huggede mergel løs. Birthe Marie skulle hejses ned til ham. Graven var jo dyb. Hun skulle skovle den løse mergel i spande, som så hejstes op til overfladen, men nu skulle hun hejses ned til arbejdet. Hun gik i spanden for at komme ned. Man plejede i sådanne tilfælde at binde vedkommende fast til spanden og rebet, men Birthe Marie mente, at dette ikke var nødvendigt. Måske havde hun gjort turen flere gange uden at være bundet. Hun

gik altså i spanden. Den svingede ud over graven!! Men ak, da hun var ude over dybet, blev hun svimmel. Hun greb om rebet, men resultatet blev, at spanden vendte. Hun stod på hovedet, slap sit tag i rebet og styrtede ned på bunden af graven, de mange meter. Hendes ryg var knust!!

Med megen møjle fik man hende op. Der er fortalt, at da hun styrtede ned, var hendes mand ved at ville styrte sig ned for at komme hende til hjælp, men blev holdt tilbage af de omkringstående. Det blev en tung og trist hjemkørsel med Birthe Marie. Noget halm blev lagt i bagenden af vognen, og så gik det i skridtgang mod hjemmet. Marie Kathrine var den eneste, der var hjemme, da de kom med moderen, og hun kunne ikke forstå, at mor, der tog så rask hjemmefra, nu lå her syg til døden og næppe formåede at sige et ord. „Hvordan har du det mor?“ Men et svagt klap på kinden og et utydeligt svar var alt, hvad Marie Kathrine fik ud af sit spørgsmål. Sygehus har der vel næppe været på den tid i Viborg, og det har vel heller ikke kunnet hjælpe hende med de lægemidler, som man kendte og rådede over dengang.

Marie Kathrine omtalte ofte denne begivenhed. Den var som mejslet ind i hendes sind, og ikke sjældent brast hun i gråd, når hun omtalte sin mors ulykkelige død. Hun var på den tid 7 år gammel. Os kan det smerte at tænke herpå eller skrive herom, men værre var det for dem, der stod hende nær og dagligt var vidner til hendes lidelser uden at kunne lindre eller hjælpe. Dag og nat lå hun i store smerter. Læge kom der til, men han formåede ikke at hjælpe stort. Hjælpeløs og tavs havde man måttet se på hendes lidelser uden at kunne lindre hendes smerter. Ca. en uge gik på denne måde. Ulykken i mergelgraven må være sket omkring den 5. august.

Vindum kirkebog meddeler følgende:

Birthe Marie Christensen døde den 12. august og blev begravet den 18. august 1873 på Vindum kirkegård, alder 30 år.

Omkom ved et fald ned i en mergelgrav på Bjerring hede.

Født i Dalsgård, Mammen sogn. Gift med husmand Peter Nielsen på Vindum Overgårds Mark.

Ved hendes begravelse blev der forfattet et såkaldt gravskrift, som siger os meget om Birthe Maries liv og levned. Det er sikkert skrevet af hendes svoger, lærer Anders Nielsen i Virring, og skriftet er fundet i hendes datter Marie Kathrines gemmer efter hendes død i 1923.

TIL ERINDRING OM BIRTHE MARIE CHRISTENSDATTER

Født i Dalsgård i Mammen sogn, den 27. september 1842. Konfirmeret i Hjermind første søndag efter påske 1857 – den 6. marts 1863 indlod

hun sig i ægteskabets hellige forbindelse med enkemand efter første ægteskab Peter Nielsen, ved hvem hun blev moder til 2 børn og indtrådte til 2 andre børn som stedmoder. – Ej har den elskede afdøde vandret på roser igennem livet. Allerede da hun var 5 år døde hendes moder, og 4 år efter døde også hendes fader, og hun blev således tidlig i den umyndige alder faderløs og moderløs – måtte på den tid færdes blandt fremmede, og det var således ikke uden særlig grund at hendes sjælesørger på hendes konfirmationsdag søgte at indprente hende Pauli Ord til Timoteus, 2 Thim, 2-8: „Kom Jesus Christus ihu“. – Det stakels forældrelose barn havde jo især gavn af at komme dette velsignende navn ihu, såsom han selv siger til hende og os alle: „Jeg er dig bedre end Fader og Moder“. – Lader os da se om den kære hedengangne har erindret denne kristelige formaning, at komme Jesus Christus ihu. Så længe hun tjente blandt fremmede, havde hun sine foresattes tilfredshed, og hun forlod dem med hæderligt vidnesbyrd om flid og troskab, så vi tør nok antage, at hun jævnligt under sin gerning er kommet Jesus ihu.

Da hun indgik i ægteskabets hellige stand, er hun visselig atter kommet Jesus Christus ihu og således i dette navn gået hen at være sin ægtemands trofaste livsledsagerinde og med det oprigtige forsæt at være hans børn af første ægteskab, og deres fælles tilkommende børn en ret kjærlig og kristelig moder, og dette har hun visselig også været, thi den gerning, der begyndes og fortsættes i Jesu navn, bliver jo altid fuldført til glæde og velsignelse. Derfor står den efterladte enkemand og 4 uforsørgede børn med gråd i øje og sind ved den elskede hedengangnes bære. Vel gav Gud hende en brat død, idet hun efter et ulykkeligt fald ned i en mergelgrav bortkaldtes til et bedre liv, den 12. august 1873; men har hun kun hele sit liv igennem kommet vor herre Jesu Christus ihu, da vil han nu også huske på hende, kjendes ved hende og i de saliges opstandelse tiltale hende med de livsalige ord: „Vel du gode og tro tjenerinde, Du har været tro over lidet“ – tro mod din ægtemand, tro mod hans og eders børn – tro mod mig – „Jeg vil sætte dig over mere, Gak ind til din herres glæde“. – Og hvilken trøst er det ikke for den bedrøvede enkemand, der nu så hårdt savner sin hustru og for de sørgende børn, der længes så hjertelig efter deres moder, at de kunne føle dem overbevist om, at den savnede og begrædte for sin vel udførte jordiske gerning nu høster sin himmelske løn i Abrahams skjød, blandt englens mange tusinde. Og for at vi kunne gøre os håb om der at gensesamles med hende, beder vi dig, kære himmelske fader. Du, som er enkers forsørger og faderløses fader, at du nådig vil sende os din gode hellige ånd til at vække og styrke troen i vore hjerter, at vi kunne blive stærke til at modstå djævelens snedige anløb, og således bestå efter at have overvundet alt.

Amen.

Ja, sådan lød gravskriftet i al sin helhed. En hilsen tilsidst til deres kære mor, hustru, søster m. fl. Nu vil vi vende os til familien, som hun efterlod sig. Hvordan de klarer sig igennem den første vanskelige tid kendes ikke. Den ældste datter, Ane Marie, var 14 år og kunne nok hjælpe med i det daglige. Sønnen Niels var 12, Christian 9 og Marie Kathrine 7 år. Min mor, Marie Kathrine, har fortalt en tildragelse, som fandt sted den sommer, hendes mor døde, derfor huskede hun det så tydeligt. Hele familien sad i stuen ved tællelysets skin. Da med et blev der skærende dagslys i stuen, alle for op og løb ud i gården, lige tidsnok til at se en stor, lysende genstand forsvinde over skoven. Det har vel været en meteor af større format, end man almindeligvis ser dem. Det gjorde et vældigt indtryk på dem alle. Et minde mere har min mor også fortalt om. Om aftenen kunne hendes fader sidde ved bordet og strikke strømper. Foran ham brændte tællelyset. Strikkestrømpen holdt han under bordet, og foran ham lå den opslåede bibel, som han læste i alt imens strikkepindene gik under bordet. Engang imellem løftede han den op for lyset for at se, om han havde tabt en maske.

DET 3. ÆGTESKAB

I Dalsgård, i den sydligste af de fire gårde, boede Just Christensen. Han blev gift 28. november 1876 med Ane Dorthe, samme dag som hans søster, Andersine, blev gift med Peter Nielsen. Om Andersine på den tid boede i deres hjem i Dalsgård er ubestemt, men efter pålidelig kilde skulle hun have født en søn udenfor ægteskab. (Samme søn skal som voksen ung mand være taget til Amerika, hvorfra han aldrig er vendt tilbage). Den mulighed ligger derfor åben, at hun boede i sit hjem, for dengang kunne en ung pige, som havde født, ikke få en ordentlig plads igen. Herfra har Peter Nielsen hentet hende, muligt først som husbestyrerinde. Men lang tid herefter var der jo ikke gået, før de giftede sig. Deres vielse foregik 28. november 1876 i Mammen kirke, idet hun jo var fra Dalsgård. Hendes eventuelle dreng førte hun ikke med til Skovmarken. Peter Nielsens tredje hustru hed altså Andersine Christensen, født i Dalsgård den 12. marts 1842. Hendes forældre var Christen Justesen og hustru Ane Thomasdatter. Peter Nielsen synes at have været, som det præger slægten indtil i dag for så at sige alles vedkommende, en venlig, godsindet og foretagsom mand. De store sorger ved hans 2 hustruers død havde måske kastet så tunge byrder over ham, at det var begyndt at drive hans tanker opad, så han fandt trøst i sin bibel og var en flittig bibellæser.

Med Andersines ankomst som hustru til hjemmet på Skovmarken synes det at have været sådan, at med hende holdt ufreden sit indtog. Af børnene var Ane Marie ude at tjene. Begge drengene, Niels og Christian, var hjemme. Niels kunne Andersine ikke fordrage, mens han fra sin

side heller ikke gjorde det lettere for hende at synes om ham. Han drilede hende af et godt hjerte ved enhver tænkelig lejlighed. Mellem de to var der altså åben krig. Christian derimod kunne hun ret godt lide, og mellem dem var der som regel ingen problemer. Men den yngste, Marie Kathrine, – hun havde vist ikke en rolig eller glad dag siden stedmoderens ankomst. Andersine var en hidsig kvinde, vanskelig at gøre tilpas. Hun kunne fare op i et glødende raseri, hvis modgang eller et eller andet uforvarende ord angående hendes eventuelle fejl kom hende for øre. I sådanne stunder stod hjemmet på gloende pæle, og det var langtfra rart at være i hendes nærhed. Selv Peter Nielsen måtte tage mod mange onde ord. Han bar det uvejrlig, hun skabte, meget tålmodigt. Livets modgang havde vel også modnet ham. De mange trængsler og sorger var ikke gået sporløst over hans liv. Som før fortalt kunne de tre af børnene hver på sin måde klare frisag over for stedmoderens vrede, men den mindste, Marie Kathrine, der nu var 8 år, hende gik det ud over tidligt og sent, selv om hun gjorde mange forsøg på at vinde stedmoderens sympati. Det mislykkedes altid. Den tøs kunne Andersine ikke fordrage, hvorfor hun ved enhver lejlighed langede ud efter hende.

NIELS JENSENS DØD

I 1875 døde gamle Niels Jensen, Peter Niensens fader.

Vindum kirkebog meddelelser:

Den 9. juni 1875 døde enkemand og aftægtsmand på Vindum Overgaard's mark, Niels Jensen, født i Aarestrup, 78 år gammel. Begravet den 18. juni på Vindum kirkegaard.

Så levedes livet videre i hjemmet, men godt gik det ikke, navnlig angående Marie Kathrine tilspidses situationen. Det var almindeligt på den tid, at Peter Nielsen i lighed med de øvrige beboere på landet kørte til Viborg om lørdagen for at købe ind og gøre forretninger. Men lige så almindeligt blev det, at Andersine på sådanne dage, når Peter Nielsen var kørt, hvad han ofte gjorde meget tidligt om morgenen, da gik ind, hvor Marie Kathrine sov, tog dynen af hende og gennembankede det arme barn. Følgen heraf blev, at barnet blev sky og angst for stedmoderen. Sige det til faderen turde hun ikke af frygt for Andersines trusler. Men det gik efterhånden op for faderen, hvordan det var fat. Man skulle jo tro, det ikke var sandt. Men det er bevidnet af hende, det gik ud over. Peter Nielsen blev derfor snart klar over, at den eneste vej her var at få barnet fjernet fra hjemmet, da denne mishandling ikke kunne fortsætte. Peter Nielsen henvendte sig derfor til en søster til hans anden hustru, Maren Christensen, gift med Laust Sigfred Madsen, som ejede Nørgård. Det er en gård, der ligger sydøst for Mollerup nær op mod Kvorning sogneskel og ikke så langt fra Nørreåen. Hvor længe de har

boet her, ved vi ikke, men det var altså omkring 1874–1875. Maren og hendes mand lovede at tage mod Marie Kathrine indtil videre. Omtrent sådan har aftalen været, iøvrigt havde Laust Madsen og hans kone selv flere børn.

Så måtte Marie Kathrine sige Vindum skole farvel. Her havde hun jo begyndt sin skolegang. Læreren i Vindum hed Frederik Ferdinand Sauter. Han var af tysk afstamning (holstener) og var vist ellers en streng herre i skolen, som han var ansat i i årene 1862–1883. Men en dag måtte Peter Nielsen spænde hestene for sin vogn, og så måtte den lille 8 års pige sige sit barndomshjem farvel. Så gik rejsen nordpå til Mollerup. Her blev hun afleveret til sin moster og hendes mand.

Men om hende og hendes fremtid der vil vi senere vende tilbage til. (Se side 123).

Det er iøvrigt vanskeligt at give et pålideligt billede af Peter Niensens hjem og de forhold, der rådede her under hans tredie ægteskab.

ANDERSINES DØD

Også sin tredie hustru måtte Peter Nielsen følge til graven. Anledningen til hendes død var, at hun en dag var gået over for at besøge en broder, der på den tid ejede en større ejendom på Dalsgård Mark. Samme ejendom ejes nu i 1975 af Frode Aarestrup. Her boede altså hendes broder, Thomas Just Christensen. Der var ingen gangtræ over bækken, hvorfor den, der ville over her, måtte tage tilløb og tage et langt spring for at nå over. Da Andersine var nået til bækken på tilbagevejen og tog springet, endte dette uheldigt. Hun pådrog sig en underlivsskade. Forbitret og vred nåede hun hjem og omtalte ikke til nogen om sin tilskadekomst, ikke heller sin mand. Men han lagde jo snart mærke til, at hun ikke var rask. Han spurgte hende, men hun vrissede blot ad ham. En dag kunne hun ikke mere og bad om, at en læge måtte komme. Lægen kom, men nogen hjælp var han ikke i stand til at yde hende. Sygdommen var for fremskreden. Den var gået op i bughinden, og dette fremkaldte døden. Andersine blev 44 år gammel.

Vindum kirkebog meddelelser:

Andersine Nielsen, født Christensen, døde den 11. april, begravet den 17. april 1886. Dødsårsag: broksskade og underlivsbetændelse. Husmand Peter Nielsen Aarestrups hustru på Vindum Skovmark.

Peter Nielsen Aarestrup står der for første gang anført i kirkebogen ved hans navn, ligesom Vindum Overgårds Mark nu for første gang betegnes ved Skovmarken. Kun ca. 52 år var Peter Nielsen Aarestrup, da han for tredie gang blev enkemand. Om hans egen indstilling til livet ved vi ikke meget. Han skal af natur have været en stille mand, der blev hjemme mest muligt og passede sin bedrift. Han havde lune, og trods sine sorger kunne han nu og da være spøgefuld.

Efter Peter Nielsens tredie hustrus død i 1886 synes der ikke at være gået lang tid, før han overdrager ejendommen til sin yngste søn, Niels Christian Aarestrup, født 1864. Vi vil vende tilbage til Peter Nielsen side 57.

Før vi går videre, vil vi først notere de 4 børns ægteskaber, som næsten indtraf samtidig. Det begyndte med det yngste af børnene.

ÆGTESKABER

Den 30. november 1886 viedes i Vejrum kirke Laust Pedersen, søn af husmand Peter Nielsen, Vejrum hede, til Marie Kathrine Pedersen, datter af husmand Peter Nielsen, Vindum Skovmark, opfødt hos Niels Pedersen Henriksen, Vejrum mark. Brudgommen er 29 år. Bruden er 20 år.

Forlovere: Peter Nielsen, Vindum, og Niels Pedersen Henriksen, Vejrum.

Den 4. januar 1887 viedes i Vindum kirke ungkarl, murer i Vindum Niels Pedersen (1905 Aarestrup), født 23. februar 1861 på Vindum Skovmark, til Mette Catrine Laursen, født 8. august 1865 i Vinkel på Engedals mark. Bor hjemme hos sin fader, husmand Niels Laursen „Højslev“, Vindum hede.

Forlovere: Peter Nielsen, husmand på Vindum Skovmark, og Niels Laursen, husmand på Vindum hede m.f.p.

Den 26. april 1887 viedes i Vinkel kirke ungkarl Niels Christian Pedersen (1905 Aarestrup), 23 år, til pigen Kirsten Marie Christensen, 28 år, af Vinkel.

Forlovere: Gårdejer Jens Vestergaard Christensen, Vinkel, og husmand Peter Nielsen, Vindum Skovmark.

Den 13. maj 1887 viedes i Vindum kirke ungkarl Niels Nielsen Bjerring, født 8. september 1863 i Mammen, til Ane Marie Pedersen, født 16. september 1859 på Vindum Skovmark. Bor hjemme hos sin fader, husmand Peter Nielsen på Vindum Overgaards mark.

Forlovere: Peter Nielsen, Vindum Skovmark, og Niels Christian Kjeldsen, gårdmand i Vindum.

Angående de 4 børn, deres fremtid og efterkommere skal her i det følgende fortælles om.

Vi vil dog i første omgang kun tage de 3 ældste af børnene (her de 3 sidste ægteskaber), idet vi inden omtalen af Marie Kathrine Pedersen, der er forfatterens mor, vil standse op og vende tilbage til Niels Jensen og Ane Petersdatters 2 yngste børn, Anders og Niels Nielsen.

ANE MARIE PEDERSEN (C1)

Hendes barndom, ægteskab, børn og slægt

Ane Marie Pedersen er født 16. september 1859 på Vindum Skovmark. Hendes moder hed Maren Knudsen, Peter Nielsens første hustru, der døde af tyfus 26 år gammel. Hun synes efter optegnelser i kirkebogen at være født i Mammen, men hendes forældre, Knud Pedersen og hustru, flyttede senere til Skovmarken, til den ejendom Jørgen Laursen senere ejede i mange år. Her boede de på den tid, datteren blev gift med Peter Nielsen.

Tidligt mistede hun jo sin mor. Hun var 3 år, da det skete. 2 år efter giftede hendes fader sig igen med en pige fra Dalsgaard, Birthe Marie Christensen. Da stedmoderen omkom ved det fald i mergelgraven, som før er omtalt, var Ane Marie 14 år og har da været i sit hjem. Det var ved den tid, hun blev konfirmeret. Da hendes fader i 1874 indgik sit tredje ægteskab, var hun godt 15 år, og vi må antage, at hun fremover til sit ægteskab i 1887 tjente som ung pige i forskellige hjem eller har været husbestyrerinde.

Efter hendes og Niels Nielsen Bjerrings ægteskab overtog han sit fødehjem: En mindre gård, der ligger lidt sydvest for Mammen by. (En senere ejer hed Martin Skomager). Det var en lille, god gård med god jord. Niels Bjerring formåede ikke at blive ved hjemmet. Omkring 1895 måtte han sælge eller bytte og flyttede med sin familie til Langå. Her bosatte de sig i en mindre ejendom. Familien bestod da af 6 personer, mand, hustru og 4 børn, alle sønner.

Familien, hvis egentlige navn var Nielsen, kendtes dog altid under tilnavnet „Bjerring“. Men tiden, familien boede i Langå, kan næppe have strakt sig stort mere end til 5–6 år. Omkring 1900 flyttede familien til Brandstrup. Her havde de købt en lille ejendom, som ligger nord for Brandstrup lige op mod Rind sogneskel. De kunne vel have et par køer, kalve og lidt mere, men en hest var der ingen plads til. I den tid, de boede der, blev der født en datter, og hun fik navnet Nielsine Nielsen Bjerring.

Ane Marie Bjerring var jo min mor, Marie Kathrine's halvsøster, og de besøgte jo hinanden jævnligt, som søskende gør. Meget husker man ikke fra barneårene, men jeg husker dog, at min mor (omk. 1901) ville besøge sin søster og tog mig med. Det var en lang vandring, vi gik først til Jørgen Thisted's ejendom, og mor talte længe med hans kone, som var syg. Hun var datter af den gamle Kresten Hermansen. Derefter gik vi op til Johannes Tulstrup, som boede lidt længere mod syd, her gjorde vi også et lille ophold. Disse to mennesker var blandt mine forældres gode venner. Så fortsatte vi til moster Marie, jeg husker ikke vejen, men vi tog sigte efter Rinds vejrmølle, som med sine fire store vinger også kunne ses fra mit barndomshjem. Lidt sydvest for denne mølle lå Niels

Bjerrings hjem. Moster Marie og mine fætre var hjemme. Niels Bjerring kom senere, han havde været en tur i Rødkærbro. Min mor har senere fortalt, at moster Marie var ængstelig for, at han skulle være beruset, når han kom hjem. Det tror jeg dog ikke, han var denne gang, men nægtes kan det vel ikke, at det var og blev brændevin, der blev hans livs ulykke.

Omkring år 1903, årstallet er ikke helt pålideligt, flyttede Niels Bjerring og familie til Mammen Vesterhede, som det dengang kaldtes. Her havde han købt en lille ejendom omtrent af samme størrelse som den i Brandstrup. Det var delvis bindingsværk, bygningerne bestod af. En så lille ejendom kunne ikke klare føden til en familie, så han måtte sikkert arbejde som daglejer rundt om på egnen. Desuden havde han en dygtig kone, der ikke var bange for at tage fat både i sit hjem og hos fremmede, og en god økonom var hun også.

NIELS BJERRINGS DØD

Lang tid var der ikke levnet Niels Bjerring at leve i, efter at de havde bosat sig på Mammen Vesterhede. Den 16. december 1906 var han som sædvanlig stået op og gået ud for at rense i kostalden. Da Ane Marie syntes, det trak så længe ud, før han kom ind igen, gik hun derud og fandt ham liggende på ryggen bag trillebøren. Hovedet havde han slået mod gangens brolægning. Men om det var faldet, slaget eller hjertestop, måske en hjerneblødning blev aldrig opklaret, men død var han, da hun fandt ham.

Niels Nielsen Bjerring blev begravet på Mammen kirkegård nogle dage før jul. Han var som anført født den 8. september 1863 i Mammen og var ved sin død 43 år gammel.

Hans hustrus død indtraf mange år senere. Hun blev boende i hjemmet. Enkepension eller lignende kendtes ikke på denne tid, men Ane Marie var en flittig kvinde. Hun drev sit lille landbrug ved naboers hjælp, og hun ydede dem hjælp i høst og ved anden lejlighed som betaling for deres hjælp, hun havde jo hesten. Således gik det i flere år.

I 1913 skete der nogen forandring i det lille hjem. Sønnen Martin, der var født 8. juni 1890, giftede sig den 3. juni dette år. Det unge par flyttede hjem til Martins moder, Ane Marie Bjerring på Mammen Vesterhede. Vi vil senere vende tilbage til dette hjem, men det skal nævnes her, at Ane Marie Bjerring til sin død altid havde sit hjem hos Martin og hans hustru.

Ane Marie og Niels Nielsen Bjerrings børn: (D1–D5)

- D1. Niels Peter Nielsen Bjerring,
født 10. november 1888 i Mammen,
gift 12. april 1918 i Vindum kirke med

Martine Jensen Kopp,
født 27. januar 1891 i Neder Hadsten,
datter af husmand Jens Skeel Nielsen Kopp og hu-
stru Kirsten Nielsen.

Martine Jensen Kopp var opvokset hos landmand Morten Sørensen, Vindum hede. Niels Peter Nielsen Bjerring tjente efter sin konfirmation flere steder, bl. a. i Rind Mølle og hos sognefoged Christen Meldgaard i Tapdrup. Omkring 1910–11 var han soldat i Viborg ved 8. Batallion. Efter giftermålet købte han og hans hustru en ejendom ca. 1 km vest for Vindum by, og her boede familien til 1950. De solgte da ejendommen til Peter Sandberg fra Mammen, gift med min broder Ejners datter, Helga. Niels Peter Bjerring flyttede derefter til Bjerringbro.

Niels Peter Bjerring blev 74 år. Han døde i 1962 af en blodprop efter en operation for mavesår. Han blev begravet på Bjerringbro kirkegård. Hans hustru, Martine, boede de sidste år på plejehjemmet „Egely“. Hun døde 18. januar 1977 og blev begravet den 22. januar. Også hun er begravet på Bjerringbro kirkegård.

Deres børn: (E1–E3)

- E 1. Anne Marie Bjerring Nielsen,
født 20. marts 1919 i Vindum,
døbt 27. april i Vindum kirke,
gift 14. november 1939 i Vindum kirke med
Anker Karsten Pedersen,
født 22. marts 1914 i Gulev sogn.

Familien bor i Bjerringbro. Anker er tømrer.

Deres børn: (F1–F3)

- F 1. Toni Vigo Bjerring Pedersen,
født 10. marts 1940 i Randers,
døbt 28. april i Vindum kirke,
gift 11. juni 1960 i Skt. Olai kirke i Hel-
singør med
Elsa Laursen,
født 11. juni 1946,
døbt 1. september 1946 i Grenå kirke.

Familien bor i Bjerring. Elsa er kontorassistent, og Toni er maler.

Deres børn: (G1–G2)

- G 1. Pia Bjerring Pedersen,
født 29. september 1966,
døbt 29. januar 1967 i Helsingør
domkirke.

G2. Anette Bjerring Pedersen,
født 14. april 1971,
døbt 25. juli i Brøndbyvester kirke.

F2. Bjarne Bjerring Pedersen,
født 27. februar 1942, Kjellerup, Hørup,
døbt 6. april 1942 i Bjerringbro kirke,
gift 30. september 1967 i Grundtvigskir-
ken i København med
Lissa Jensen,
født 13. juni 1942,
døbt 13. september i Grundtvigskirken.

Familien bor i Galten ved Aarhus. Bjarne er maskintekniker.

Deres børn: (G1–G2)

G1. Michael Bjerring Pedersen,
født 28. marts 1969.

G2. Lars Bjerring Pedersen,
født 6. maj 1975.

F3. Ivan Bjerring Pedersen,
født 29. november 1949.
døbt 18. december i Bjerringbro kirke.

Ivan bor i Bjerringbro. Han er tømrer.

E2. Karen Kirstine Bjerring Nielsen,
født 13. september 1920 i Vindum,
døbt 10. oktober,
gift 14. november 1943 i Vindum kirke med
Kristian Børge Krogsøe,
født 6. oktober 1912 i Hjerminde.

Familien bor i Bjerringbro. Kristian er chauffør.

Deres børn: (F1–F4)

F1. Gert Krogsøe,
født 30. januar 1946 i Vindum,
døbt 3. marts i Brandstrup kirke.

Gert bor i Aarhus og er kommis.

F2. Ella Krogsøe,
født 17. november 1948 i Fårup,
døbt 19. december i Brandstrup kirke,
gift 11. september 1971 i Bjerringbro
kirke med
Knud Dyrby Andersen,
født 8. marts 1948 i Vinderup.

Familien bor i Vinderup. Knud er landmand.

Deres børn: (G1–G2)

G1. Karin Krogsøe Andersen,
født 20. november 1973,
døbt 28. januar 1974 i Sahl kirke v.
Vinderup.

G2. Søren Dyrby Andersen,
født 1. februar 1976,
døbt 8. marts i Sahl kirke v. Vinderup.

F3. Ove Krogsøe,
født 17. september 1954 i Bjerringbro,
døbt 17. oktober i Bjerringbro kirke.

Ove bor i Aarhus, hvor han læser til arkitekt.

F4. Ninna Krogsøe,
født 17. juni 1957 i Bjerringbro,
døbt 28. juli i Bjerringbro kirke.

Ninna bor i Bjerringbro og er i lære som bager.

E3. Margrethe Bjerring Nielsen,
født 25. november 1923 i Vindum,
gift 17. maj 1949 i Vindum kirke med
Henning Rasmussen,
født 6. november 1923.

Hans Henning, der var gartner, døde den 26. oktober 1953 af en blodsygdom efter 3½ års ægteskab. Hans hustru er fremdeles enke og bor i Bjerringbro. Hun arbejder som bogholder ved en virksomhed der i byen.

Deres børn: (F1)

F1. Ranja Bjerring Rasmussen,
født 1. juli 1952 i Bjerringbro,
døbt 17. august i Bjerringbro kirke,
gift 21. april 1973 i Bjerringbro kirke med
Ole Andersen,
født 28. juni 1946, København.

Ranja bor i Odense, hvor hun er laborant. Hun er fraskilt.

Deres børn: (G1)

G1. Christian Bjerring Andersen,
født 8. august 1973 i Odense,
døbt 14. oktober 1973 i Bjerringbro
kirke.

D2. Martin Nielsen Bjerring,
født 8. juni 1890 i Mammen,
gift 3. juni 1913 i Daugbjerg kirke med

Marie Kathrine Olsen Søgaard,
født 9. april 1894 i Daubjerg,
datter af Ole Olsen Søgaard og hustru, Daugbjerg.

Som vi før har hørt flyttede det unge par hjem til Martins mor, Ane Marie Bjerring, på Mammen Vesterhede.

Martin Bjerring, der var uddannet som tømrer, var både en dygtig og flittig mand, der ikke gik hjemme og nøjedes med at passe den lille ejendom, men var en mand, der bestandig hvor arbejde kunne opdrives, tog det.

I hjemmet gik alt sin stille gang, den ældre og den yngre Marie havde det godt sammen, en fredens ånd synes altid at have hersket i hjemmet mellem de to kvinder.

Men uden sorger i deres hjem havde det heller ikke været. En lille pige, født den 18. november 1913, døde ved en ulykkelig hændelse. Hun faldt i et kar varmt vand og blev slemt skoldet. Dette medførte, at hun døde 4 dage senere. Hun hed Anna Nielsen Bjerring. Hun blev 5 år og blev begravet mellem jul og nytår 1917.

I 1919 nedbrændte en naboejendom, som tilhørte brændemester Søren Kristensen. Martin Nielsen Bjerring købte da denne ejendoms jord og lagde det ind under hans eget hjem. Herved skabtes en ret stor ejendom. Det skete i 1920. Naboejendommen blev ikke genopført.

Efter få års forløb, i 1926, solgte han imidlertid dette hjem og købte 16 tdr. land og byggede sig et pænt hjem, som fik navnet „Bakkely“. Det ligger ved den såkaldte „Hovvej“, som udmunder i kommunevejen syd for gården „Trængsel“. I 1938 overdrog han denne ejendom til sin datter og svigersøn og opførte et stort hus i Mammen by med plads til både lejlighed og værksted samt plads til sin gamle mor. Thi sit håndværk øvede han gennem alle årene sammen med sit landbrug.

ANE MARIES DØD

Ane Marie Bjerring døde, medens de boede i hjemmet i Mammen. Hun døde den 2. marts 1939, 80½ år gammel, og blev begravet 7. marts på Mammen kirkegård ved siden af sin mand, der døde i december 1906.

Den 1. december 1944 kan man vel sige, at Martin Bjerring næsten forandrede hele sin tilværelse, idet han på denne dato overtog „Møllegården“ i Mammen, som han havde købt – en ret stor og god gård, og fra den tid blev der sikkert ikke lejlighed til at øve sit håndværk udover i sit eget hjem.

Han boede her til sin død i 1952. Først på sommeren i dette år havde han været ude for en kørselsulykke, der var meget slem, men den menes dog ikke at have forårsaget hans død. Men sidst på sommeren døde han pludselig og uventet af en blodprop.

Martin Bjerring døde den 4. september 1952 – 62 år gammel. Et flittigt og virksomt liv var forbi.

Efter Martins død fortsatte hans hustru driften af gården i nogle år, men afstod den derefter til sin datter og svigersøn, hvorefter hun lod opføre et lille hus nær op til „Møllegården“, og her bor hun fremdeles i sit hjem nu i 1975.

Deres børn: (E1–E2)

- E1. Anna Nielsen Bjerring,
født 18. november 1913,
død 22. december 1917.
- E2. Olga Nielsine Nielsen Bjerring,
født 6. april 1917,
gift 3. juni 1938 i Mammen kirke med
Ingvard Gudmund Madsen,
født 30. januar 1914 i Hornstrup ved Vejle,
søn af Johanne Marie og Ulrik Adolf Madsen,
Hornstrup ved Vejle.

Ved giftermålet overtog de den omtalte ejendom „Bakkely“, som ligger ved Hovvejen. November 1960 overtog de „Møllegården“ i Mammen by. Olga døde den 23. februar 1976 og er begravet på Mammen kirkegård.

Deres børn: (F1–F4)

- F1. Svend Erik Bjerring Madsen,
født 31. maj 1941 i Mammen,
gift 27. december 1966 i Vejstrup kirke m.
Birgit Mikkelsen,
født 26. september 1938 i Brudager, Fyn,
datter af Rigmor og Aksel Mikkelsen,
Brudager.

Familien bor i Varde. Svend Erik er lærer ved Socialpædagogisk Seminarium i Esbjerg, og Birgit er fritidspædagog.

Deres børn: (G1–G2)

- G1. Kristina Bjerring Madsen,
født 13. september 1969 i Viborg.
- G2. Louise Bjerring Madsen,
født 11. marts 1973 i Middelfart.
- F2. Ulrik Bjerring Madsen,
født 1. juni 1943 i Mammen,
gift 3. december 1966 i Bjerringbro kirke
med

Vibeke Hanghøj,
født 16. marts 1944 i Bjergby, Mors,
datter af Anna og Johannes Hanghøj, Bjer-
ringbro.

Familien bor i Stilling ved Skanderborg. Ulrik er salgschef ved Shell, og Vibeke er damefrisør.

Deres børn: (G1–G2)

G1. Vivi Bjerring Madsen,
født 27. maj 1967 i Hjørring.

G2. Jakob Bjerring Madsen,
født 10. september 1968 i Skander-
borg.

F3. Martin Bjerring Madsen,
født 16. december 1944 i Mammen,
gift 18. maj 1969 i Vinkel kirke med
Lilly Nielsen,
født 4. august 1948 i Vinkel,
datter af Mary og Ejner Nielsen, Vinkel.

Familien bor i Mollerup ved Ørum Sdrl. Martin er tømrer, og Lilly er dagplejemor.

Deres børn: (G1–G3)

G1. Laila Bjerring Madsen,
født 20. februar 1970 i Herning.

G2. Heidi Bjerring Madsen,
født 13. januar 1973 i Herning.

G3. Randi Bjerring Madsen,
født 29. september 1976 i Viborg.

F4. Anne-Marie Bjerring Madsen,
født 17. december 1954 i Mammen,
gift 16. april 1975 i Mammen kirke med
Horst Gütschlag,
født 11. november 1954 i Flensborg.

Familien bor i Seest ved Kolding. Horst er butiksslagter.

Deres børn: (G1)

G1. Andreas Ingvard Gütschlag,
født 31. maj 1976 i Kolding.

D3. Bernt M. Nielsen,
født 8. januar 1892 i Mammen,
død 25. november 1918 i Finderup.

Bernt har vel haft sin første skoletid i Brandstrup, da forældrene boede der. Efter sin konfirmation tjente han først som hyrdedreng og senere som tjenestekarl. Som ung mand blev han indkaldt som soldat til kystartilleriet og var flere gange indkaldt til sikringsstyrken under første verdenskrig fra 1914–18. Efter denne tid fik han arbejde ved entreprenør Christian Nielsen, som var hans gode ven og arbejdsgiver. Bernt havde sommetider formandsposten hos ham, når han havde flere større arbejder igang. En dygtig og slidsom mand var han i den korte tid, han fik lov at leve.

Det var i 1918, den spanske syge hærgede. Daglig døde mennesker i massevis udover vort land. Hver dag ringede kirkeklokkerne i by ved by og talte om dødens høst. Og underligt nok var det mest de unge, der rantes af sygdommen. Den begyndte som regel med influenza og gik hurtigt over til lungebetændelse, og i løbet af 2-3-4 dage var den syge død. Det var en alvorlig tid for alle.

Bernt boede på denne tid i Finderup, hvor han arbejdede. Her blev han en dag heftig syg, og der gik hurtigt bud til hans moder. Hun og broderen Martin tog omgående af sted og sad ved den dødssyges seng, hvor de blev, til alt var forbi – muligt et par dage. Bernt var forfærdelig syg, lungebetændelse i begge lunger og frygteligt besvær med åndedrættet – urolig, lidende og fortvivlet kastede han sig fra den ene side til den anden – da fæstede han sine øjne på sin broder og udbrød: Martin, aah Martin, Martin, – så var alt forbi. Det var en tung og voldsom død – stakkels Bernt. Døden tog ham tidlig, 26 år.

På Mammen kirkegård ligger han begravet, og på gravstenen står der:

Bernt M. Nielsen

Født i Mammen den 8. januar 1892

Død i Finderup den 25. november 1918

Ungdomsvenner i Finderup satte dette minde.

D4. Johannes Nielsen Bjerring,
født 10. marts 1894 i Mammen,
gift 1935 med
Jensine Margrethe Bødker,
født 20. juni 1903 i Løvskal, Skern sogn,
datter af Anders Bødker, Løvskal.

Han tjente i sine drengear som de fleste drenge på den tid, der var født i småkårshjem. Som ung mand blev han taget til kystartilleriet og var flere gange indkaldt til sikringsstyrken. Han arbejdede ellers ved forskelligt efter soldatertiden. En tid var han ansat i Statshospitalets køkken. Omkring 1930 rejste han til København, hvor han fik arbejde hos en anlægsgartner, og her lærte han dette arbejde at kende, så han kunne arbejde på egen hånd og drev virksomhed på denne måde i Gentofte.

Kun 55 år blev Johannes Bjerring. Han døde i Gentofte den 31. januar 1949. Johannes var vittig og lun af væsen. – De havde ingen børn.

D5. Nielsine Marie Nielsen Bjerring,
født 18. februar 1900 i Brandstrup,
gift 8. november 1918 i Mammen kirke med
Thorvald Pedersen,
født 26. februar 1897 i Vejrum,
søn af karetmager Jesper Pedersen og hustru Karen
Marie Nielsen Høj, Vejrum.

Nielsine var 3 år, da hendes forældre flyttede til Mammen Vesterhede, og her tilbragte hun sin barndom. Da hun var 7 år, døde hendes far. Hun må have gået i Dalsgård skole, som var en friskole. Den blev oprettet i 1902 og blev nedlagt 1. januar 1971. Denne skole modtog jo alle omegnens børn. Om hendes ungdomsår har jeg ikke meget at berette, men det vides, at hun en tid har tjent på gården „Vejrumholt“, som ligger vest for „Store Fuglsang“, og der tjente også hendes tilkomne mand. Ejeren af „Vejrumholt“ holdt deres bryllup.

Thorvalds far, Jesper Pedersen, havde været gift før. Hans første hustru hed Andrea Pedersen. Hun døde den 14. april 1893.

Jesper Pedersen er født i „Andersgård“ i Fiskbæk den 12. maj 1856. Året efter sin hustrus død giftede han sig med en, der var fra Engbjerg sogn, Vandfuld herred, det vil sige lige op til Vesterhavet. Hun anføres at bo i Vejrum, derfor må man antage, at hun har været husbestyrerinde for ham, da han havde flere børn sammen med hans første hustru. Vejrum kirkebog meddeler, at Jesper Pedersen den 24. november 1893 vies til Karen Marie Nielsen Høj, født 6. januar 1864. Men ikke heller Karen Marie synes Jesper Pedersen at have fået lov at beholde ret længe. Endnu medens Thorvald var en lille dreng, døde hun, og så stod han igen alene med flere børn. Thorvald var kun 3 år, da han kom i pleje efter sin moders død. Han kom over til et par lidt ældre folk, Niels Christensen Ott. De boede i „Stenbjergus“, Vinkel sogn, tæt ved Klosterskov enge, hvorigennem Nørreåen løber, og vest for ligger gården „Engedal“. Her i disse skønne omgivelser voksede Thorvald op. Et par gode og venlige plejeforældre fik han. Deres egne børn var fløjet af reden. Senere fik de den store sorg, at deres datter Kristine, som var gift og boede i Randers, døde fra 3 små drenge. Dem fik de alle tre at passe, indtil de var så store, at de kom ud at tjene. Disse tre var alle yngre end Thorvald. En enestående god gerning har de to ældre mennesker ydet. Om Thorvalds rigtige far flyttede fra Vejrum kan ikke oplyses. Thorvalds skolegang blev i Vejrum, da der ikke var så langt til skolen der, som der var til Vinkel, hvor han rettelig hørte hjemme. Da han skulle gå til præst og konfirmeres, blev det Ørum kirke.

En dag han løb barbenet om og pjaskede i det dejlige vand i engens grøfter, blev han bidt af en hugorm i det ene ben. Det kostede ham nogle dages sygeleje – godt, at der ikke skete mere. Det er ikke ufarligt at blive bidt af en hugorm, nu er det jo ret sjældent, det sker.

Thorvald havde lært skomagerfaget. Det startede han med i Mammen, senere i Vinkel. Senere overtog de en pæn lille ejendom på Randerup mark. Der blev de heller ikke ret mange år men solgte den og åbnede en træsko- og skotøjshandel, eller nærmere betegnet forretning, i Mammen, da de havde andre varer også.

Nu havde de deres forretning at leve af, og det gik tiden med for dem begge. En del år gik nu sådan, men så kom både sygdom og store sorger, og til sidst tog døden dem i en forholdsvis ung alder.

Deres børn: (E1–E2)

- E1. Svend Pedersen,
født 14. februar 1919 i Mammen,
gift 19. maj 1946 i Kvorning kirke med
Anne Lise Sørensen,
født 7. december 1920 i Kvorning,
datter af Ottine og Søren Sørensen, Kvorning.

Svend er skomager og driver forretning i Hammershøj.

Deres børn: (F1)

- F1. Niels Erik Pedersen,
født 23. november 1946 i Hammershøj,
gift 15. maj 1971 i Vorning kirke med
Jonna Solveig Svendsen,
født 7. marts 1948 i Danstrup ved Bjer-
ringbro,
datter af Lilly og Karl Svendsen, Vorning.

Niels Erik er bogtrykker og har Helsted bogtrykkeri ved Randers. Familien bor i Mariager, hvor Jonna har en frisørsalon.

Deres børn (G1–G2)

- G1. Søren Pedersen,
født 8. februar 1973 i Mariager.
G2. Mette Pedersen,
født 12. januar 1977 i Mariager.

- E2. Edith Pedersen,
født 26. januar 1921 i Mammen,
død 24. april 1949.

Edith var sygeplejerske på Viborg sygehus. Hun fik under sit arbejde en sygdom, som tog hendes liv. Hun ligger begravet på Mammen kirkegård.

Efter hendes død synes det at være gået hurtigt ned ad bakke med forældrenes helbred, idet de døde med et års mellemrum. Thorvald Pedersen døde den 29. januar 1950, og året efter døde hans hustru, Nielsine Pedersen, født Bjerring. Hun døde den 7. juli 1951. De ligger begravet ved siden af datteren på Mammen kirkegård. Thorvald blev 53 år, og Nielsine blev 51 år.

NIELS PEDERSEN (1905 AARESTRUP) (C2)

Hans barndom, ægteskab, børn og slægt

Den 16. februar 1905 fik familien ved kgl. bevilling tilladelse til at føre efternavnet „Aarestrup“.

Niels Pedersen Aarestrup blev født på Vindum Skovmark den 23. februar 1861. Hans moder hed Maren Knudsen, og han var det andet barn i Peter Nielsens første ægteskab, og han blev også det sidste her, idet han nogle måneder gammel mistede sin moder, som døde af tyfus.

Angående Niels Aarestrups barndom og ungdom, da ved vi meget lidt. Han har vel gået i skole i Vindum hos lærer Sauther – en vistnok ikke al for venlig lærer. Han blev hjemme til efter sin konfirmation. Som ung mand blev han indkaldt til soldatertjenesten i Viborg, han var da omkring 22 år, og det var i året 1883. Efter soldatertiden og muligt før har han arbejdet ved murerfaget, idet han ved sit ægteskabs indgåelse anføres som murer.

Fra Vinkel kirkebog:

Den 4. januar 1887 viedes i Vindum kirke ungarl, murer i Vindum, Niels Pedersen (1905 Aarestrup), født 23. februar 1861 på Vindum Skovmark, til Mette Catrine Laursen, født 8. august 1865 i Vinkel på Engedals mark. Bor hjemme hos sin fader, husmand Niels Laursen, „Højslev“, Vindum hede.

Forlovere: Peter Nielsen, husmand på Vindum Skovmark, og Niels Laursen, husmand på Vindum hede. m.f.p.

Vi befinder os endnu i 1887, og vi må nok regne med, at de nygifte har haft deres foreløbige hjem hos forældrene på Vindum Hede. Når der er anført, at Mette Catrine er født i Vinkel, har det sin rigtighed, idet hendes forældre havde en lille ejendom her, som senere Rasmus Væver ejede og beboede i mange år. Ejendommen var opført på jord, som var frasolgt gården „Engedal“, og her boede så familien på den tid, Mette Catrine blev født. Men en dag må han jo have købt ejendom på Vindum Hede og flyttet hertil. Men i løbet af året 1887 skete der en større forandring for Niels Aarestrup og hans kone. De må på dette tidspunkt have overtaget hendes hjem på Vindum Hede. Nu skete der et mageskifte, som det hedder. Ejendommen på Vindum Hede byttede de med

Thomas Just. De overtog hans ejendom på Dalsgaard Mark, og han deres på Vindum Hede. Den byttehandel skete i året 1887. En ting mere skete ved denne lejlighed. Niels Aarestrups fader, Peter Nielsen, der jo blev enkemand i april 1886, flyttede over fra Skovmarken til dem og tog fast ophold i deres hjem. Der blev nu tre ældre mennesker i hjemmet – foruden Mette Catrines forældre nu også Niels Aarestrups fader, der var 54 år, en mand endnu i sin bedste alder.

Men når Peter Nielsen omkring 1888 sagde Skovmarken og sit hjem der farvel, da hang det måske noget sammen med, at sønnen Christian Aarestrup i april 1887 havde giftet sig og overtog gården. Og en ting mere gjorde sit til, at han flyttede. Niels Aarestrups nye hjem var temmelig meget forsømt – både angående marker og bygninger. Peter Nielsen var som omtalt en dygtig og energisk mand, og han så en opgave i at hjælpe sin søn igang på den ret store nye ejendom.

Da familien flyttede til Dalsgaard Mark 1887 var heller ikke Mette Catrines forældre gamle, men tog gerne et tag med i den ret store ejendoms drift, hvis mark vel er noget ujævn men ejer megen skønhed ved sine bakker og dale, der ender i ret høje bakker beklædt delvis med bevoksning og lyng, der går ned mod Rindsbæk og har Vindum Skov som baggrund.

Som før anført flyttede Peter Nielsen omkring 1888 over til sønnen, og efter hvad der berettes, var han en virksom og dygtig mand. Han skal bl. a. have plantet granerne, der danner skel mellem ejendommene både mod vest og øst. Disse graner er nu stærkt på vej til at forsvinde, efter at de nu i næsten 100 år har dannet både læ og skel mellem naboer. Man må, når man tænker tilbage til barndommen, med Blicher udbryde, når man ser, hvad der nu er tilbage: „ak, hvor forandret“.

Peter Nielsen tilbragte altså sine sidste år hos Niels Aarestrup og Mette Catrine, og netop et byggeforetagende gav anledning til hans død. Han var en dag kørt til Bjerringbro efter tømmer til nybyggeriet. På vej tilbage blev hestene skræmte og løb løbsk. Peter Nielsen blev slynget af vognen og faldt på hovedet ned på vejen. Hvordan han kom hjem, har jeg ikke hørt, men der gik stivkrampe i de mange sår og skrammer, han fik i hovedet. Han lå nogle dage i hjemmet og led forfærdelige smerter. Krampeanfaldene medførte, at han tyggede sin tunge, så blodet randt ham ud af munden. Det sidste er fortalt mig af min moder, der var vidne til hans lidelser. Lægen stod jo hjælpeløs i dette og mange lignende tilfælde. Stivkrampeserum, som man har nu, kendtes på den tid ikke, så efter nogle dages sygdom tog døden ham.

Vindum kirkebog fortæller sådan:

Peter Nielsen Aarestrup døde den 8. juni 1895 i Dalsgaard-Mammen sogn og blev begravet på Vindum kirkegård den 12. juni 1895 – 61 år

gammel. Dødsårsag: stivkrampe. Faldt af en vogn på vej hjem fra Bjer-ringbro ved løbskkørsel og slog hovedet ned i vejen.

Han kaldes ved sin død både enkemand og aftægtsmand.

Sønnen Niels Aarestrup var af natur en meget alsidig mand. Murer havde han jo været fra ungdommen af. I forbindelse med sit bagehus, som de fleste hjem på den tid havde, lavede han et rum så stort, at der både blev plads til esse, ambolt, blæser, filebænk, kort sagt et smede-værksted, hvor han forsøgte sig som smed, og uden evner var han ikke, tværtimod. Han kunne arbejde både i træ og jern, og det skal tilføjes, at det langt fra var alt, der mislykkedes for ham.

EN VANDMØLLES HISTORIE

Det, som her fortælles, bærer Niels Aarestrup ikke alene ansvaret for, selvom jeg nok kunne tænke mig, at han her har været den rådgivende. I årene omkring 1900 blev der hver sommer lavet tusindvis af tørv i „Fuglemosen“. Mange og store tørvegrave lå spredt over et ret stort område, og sne og regn fyldte gravene med vand, der strømmede over og fik sit naturlige afløb i en rende, der stort set dannede skel mellem mit hjem og „Horsdal Hedegaard“, hvis ejer på den tid var Laust Kristensen Espersen. Vandet i renden kunne om vinteren til langt ud på foråret danne en rivende strøm.

Og så modnedes den tanke, (og mon ikke det var Niels Aarestrup, der havde udkastet den?), at her kunne drives en vandmølle – ja, undskyld at jeg mistænker ham herfor, men jeg tvivler nemlig på, at denne tanke kunne opstå hos de andre to, som var min fader og Laust Espersen.

Alle forberedelser blev gjort, en mølledam blev gravet, og en tilførselskanal lavet til vandet fra dammen til vandhjulet. En del træværk købtes i „Skaber Mølle“ ved Rindsholm. Her var både kværn og de vigtigste bestanddele til en vandmølle, og et møllehus skulle man så til at opføre.

En stor flad kløvet sten skulle anbringes over mølledøren, og på denne blev indhugget de to ejeres navne, der står:

LE + LP

1898

Stenen findes endnu. Den bruges som trappesten hos min brodersøn, Vagner Pedersen, „Skovsdal“, Vinkel.

Længere kom man ikke med den mølle, den blev aldrig til virkelighed. Grunden til det var vel den, at man opdagede, at renden ved sommertid blev tør, og et gistent møllehjul er jo en uting. Så delte de tre naboer mølleværket, og hver af dem gjorde sit brug heraf.

Niels Aarestrup fik kværnen, som han senere malede korn på i mange år.

Omkring år 1900 købte han en vindmotor på Olsens Maskinfabrik i Allingåbro og stillede den op på laden, købte savanlæg af forskellig slags så som rundsav, båndsav og bloksav. Kværn havde han jo i forvejen. Omkring 1904 byggede han et ret stort og omfangsrigt savhus, som det blev kaldt, og her drev han i mange år savskæreri i ret stor stil.

Han købte i de samme år en mængde træ i Vindum skov. Men Niels Aarestrup så jo ret hurtigt, som forretningen tog til, at vejen fra Vindum skov over Horsdal eller Dalsgård var for lang til hans ejendom, men det var på den tid de eneste steder, man kunne komme over Rindsbæk. Han fik da tilladelse af statsskovvæsenet at anlægge en bro over Rindsbæk lige neden for sin mark. Niels Aarestrup forhandlede så med sin fader om tilladelse til at udgrave en kørevej i hans lyngbakke og derefter føre vejen over hans eng til bækken, og alt lod sig ordne uden vanskeligheder. Omkring 1902 byggede Niels Aarestrup en svær bro af egetømmer over Rindsbæk. Egeplankerne, der dannede kørebanen, var 20 cm tykke.

Broen lå i mange år, også efter at Niels Aarestrup havde lukket sine øjne.

Ad denne vej slæbte Niels Aarestrup læs efter læs af granstammer samt stammer af eg og bøg hjem og opskar det i tømmer, fjæl og planker m. m. Daglig hvinede saven, når den skar sig igennem de tykke stammer. Det siger sig selv, at som forretningen blev større, og mange kom fra skoven med træ til opskæring og tildanning, kunne Niels Aarestrup ikke i længden nøjes med den lunefulde vind, selvom det var en stor vindrose, der beklædte motoren. En tid havde han en motor til hjælp, der blev drevet ved petroleum, senere anskaffede han sig en lokomobil, der blev drevet ved damp. Det var en kraft, der magtede savene, og derfor blev de ved i mange år at hvine ovre fra hans gård.

Men hvad nu med markens pasning, når savskæreri tog så meget af hans tid. Dette spørgsmål ligger jo, når man tænker på den store mark, der hørte til gården.

Niels Aarestrup havde i mange år en yngre tjenestekarl, som under hans ledelse forestod markarbejdet, og senere overtog hans søn, Niels Peter, stort set den side af tingene, da han var nået over sine drengear.

De to ældre mennesker, Niels Aarestrups svigerforældre, døde kort efter århundredskiftet. Niels Laursen Højslev døde i 1902, og hans hustru døde i 1905.

Hjemmet var uhyre gæstfri. Selvom stuerne efter den tids forhold i det gamle kampestenhus var små efter nutidsbegreber, så var der altid plads til et par børn eller flere, skønt de selv var mange i forvejen. Vi var jo nabobørn og kom ikke så lidt sammen, og tilmed var vi jo fætre

og kusiner. Mangen en hyggelig og fornøjelig vinteraften har jeg tilbragt i det venlige og gæstfri hjem, hvor der både var hjerterum og husrum, og man følte sig aldrig overflødig. Ligeså dvæler min erindring ved dette hjem, der jo nu og da som følge af virksomheden undertiden havde mange folk til hjælp, eller en og anden kunde kunne gå og vente på sine ting, og det blev middag. Gæstfrit blev vedkommende budt med ind at spise. Jeg mindes således Niels Aarestrup siddende for enden af langbordet, medens langbænken langs vinduerne var besat med 1 à 2 fremmede mænd og karlen og de største af børnene, ved indersiden sad husesets kvinder.

Niels Aarestrup var en venlig og hyggelig mand, meget langsom til vrede, hvis han i det hele taget kunne blive vred. Han kunne vel blive det, men hvem har set det? Sønnen Niels Peter sagde engang til mig: „Jeg har kun set min fader vred een gang“. Det siger noget om hans tålmodige sind, der kunne tage mod meget, før det brast for ham.

Niels Aarestrup var jæger om en hals, ligeså ville han gerne fiske. Medens jeg som dreng tjente i Vigstrup (1907–1908) kom han engang imellem til gården og lånte et stangjern, og det var ingen tom sæk, han gik hjem med efter en tur på Nørreå.

Hjemmet sluttede sig til „Den indre Mission“ og det ikke blot i tale og ord, men omkring 1900 begyndtes der i hjemmet at holdes søndags-skole, hvor de søndag efter søndag samlede hele omegnens børn. Det var helt utrolig, hvor mange børn der kom, og hvor mange der kunne stoppes ind i stuen i det gamle stuehus, men senere, da der blev opført et nyt beboelseshus, var der jo større lokaler at samle børnene i.

I 1917 brændte gården. Det var et mergeltog, hvis spor gik nær gården, som var skyld i branden, og da man på grund af den første verdenskrig 1914–18 ingen kul havde at fyre lokomotivet op med, måtte man anvende træ, som sendte vældige gnister op af skorstenen. Vinden var nordvest hin dag fra gården, og vestpå går det lidt opad, og da toget kom med mange fyldte vogne og skulle op ad bakken, satte man pres på, så ild og gnister stod i vejret. Den stærke vind bar gnisterne hen i stråtaget, og derved var den gamle gård fortabt. Kun det nye stuehus, som var tækket med tegl, samt savhuset stod tilbage.

Niels Aarestrup fik jo gården bygget op igen men i en noget ændret form. Senere har sønnesønnen, Frode Aarestrup, bygget et helt nyt og moderne stuehus noget nær på det andet stuehus' plads øst for gården.

De sidste år af Niels Aarestrups liv var han ikke rask, en blæresygdom voldte ham mange smerter, og en dag måtte han lade sig indlægge på sygehuset i Viborg, og her døde han den 4. november 1921. Mette Catrine drev så vidt vides gården en lille tid ved sønnens hjælp men overdrog den senere til sønnen, Niels Peter Aarestrup.

Niels Pedersen Aarestrup og Mette Catrines børn: (D1–D8)

D1. Petrea Aarestrup,

født 24. december 1887 i hjemmet, Dalsgårds mark,
død 27. januar 1935.

Petreas skolegang var antagelig i Vinkel, og hun blev konfirmeret i Sdr. Rind kirke. Dalsgård skole blev først opført i 1902, og fra da af blev det skolen der og præsten i Bjerring, som børnene, der boede på Dalsgårds grund, søgte.

Om Petreas første ungdomsår vides her ikke meget, men til piger på den tid var der altid pladser nok, og som sådan har hun tjent både i Bjerring, Mammen og Ans.

Da Alfred, hendes broder, ved Edvard og Dorthines afrejse til Fjelsø overtog deres ejendom, flyttede hun hen til ham og bestyrede hjemmet for ham. Sidst på året 1934 følte hun sig syg, og i januar 1935 måtte hun lade sig indlægge på sygehuset, hvor hun døde den 27. januar. Petrea var et stille og venligt menneske, trofast i sit arbejde og i al sin færd. Hun var ugift.

D2. Maren Aarestrup,

født 13. juli 1889 i hjemmet, Dalsgård mark,
gift 16. juli 1912 i Mammen kirke med
Hans Danielsen,
født 17. maj 1887 i Bøvlingsbjerg,
søn af Niels Danielsen og hustru Martine.

Som ung pige havde Maren jo også som datidens unge plads flere steder. Bl. a. tjente hun hos Mogens Nielsen på Bjerring mark og en tid i Viborg på Statshospitalet.

Hans Danielsens forældre var begge født 1851. Hans far den 12. december og hans mor den 22. marts. De blev gift i 1870. Niels Danielsen døde den 12. december 1911, og Martine døde den 24. december 1936.

Maren og Hans Danielsen købte efter deres giftermål en mark på 25 tdr. land – kaldet en hede – af Frederik Jespersen, der ejede den nordre gård i Vigstrup. På denne mark opførte de i de følgende år en ejendom, tre udhuse og et stuehus, som blev lagt mod syd i forhold til det andet byggeri. En god stor have blev også anlagt. På ejendommens jord lå en ret høj bakke, kaldet „Møllebakken“, uvist af hvad grund, men en god udsigt var der herfra. Som tjenestedreng i omtalte gård i Vigstrup i 1907–08 har jeg med mine dengang unge øjne kunnet tælle op til 18 kirketårne, men landskabet har forandret sig siden dengang. Men i dette hjem levede Hans og Maren deres ægteskab sammen til hans død.

Hans Danielsen døde den 14. juli 1953 og blev begravet på Vinkel kirkegård. I nogle år efter mandens død boede Maren endnu i hjemmet

og drev ejendommen ved sine sønners hjælp. I 1959 solgte Maren ejendommen og tog derefter ophold hos sin søn og svigerdatter, Niels og Helene Danielsen på Vinkel mark.

Deres børn: (E1–E10)

- E1. Niels Danielsen,
født 25. november 1912 på Vigstrup mark,
gift 16. november 1944 i Mammen kirke med
sin kusine
Anna Helene Aarestrup,
født 17. december 1922 på Dalsgård mark,
datter af Niels Peter Aarestrup og hustru Marie
Jespersen.

Helenes far, Niels Peter Aarestrup, købte „Horsdal Hedegård“ (se side 76), og en tid bestyrede Helene og hendes mand gården. Senere købte de den ejendom, hvori de nu i 1975 har deres hjem. En lille god ejendom på ca. 5 tdr. land god jord. Samme sted var i mere end en menneskealder hjem for Niels Jæger.

Det siger sig selv, at Niels Danielsen på et så lille landbrug, i lighed med den forrige ejer, også nu og da må søge sig arbejde udenfor hjemmet. Iøvrigt har hjemmet tre lejligheder, idet deres eneste barn, en datter, er gift og bebor en lejlighed, og Niels' moder, Maren Danielsen, ligeledes har en lejlighed, foruden den de selv bebor.

Deres børn: (F1)

- F1. Tove Aarestrup Danielsen,
født 12. februar 1947 i Vinkel,
gift 1. juni 1968 i Vinkel kirke med
Gunnar Mathiasen,
født 31. januar 1943 i Vammen,
søn af Søren Mathiasen og hustru Emma,
f. Madsen, Vammen.

Familien bor i Vinkel. Gunnar er chauffør og ansat ved Viborg bybusser.

Deres børn: (G1–G5)

- G1. Frits Aarestrup Mathiasen,
født 26. maj 1969 i Vinkel, (tvilling)
død 27. maj 1969.
- G2. Arne Aarestrup Mathiasen,
født 26. maj 1969 i Vinkel, (tvilling).
- G3. Flemming Aarestrup Mathiasen,
født 24. november 1970 i Vinkel.
- G4. Birgit Aarestrup Mathiasen,
født 6. april 1973 i Vinkel.

G5. Malene Aarestrup Mathiasen,
født 8. marts 1975 i Vinkel.

E2. Metha Danielsen,
født 20. juni 1914 på Vigstrup mark,
gift 16. juli 1937 i Vinkel kirke med
Thorvald Jensen,
født 1. marts 1914.

Familien bor i Mønsted. Thorvald er landmand.

Deres børn: (F1–F4)

F1. Bent Jensen,
født 29. juni 1938.

Bent er landmand og bor i Mønsted. Han er ugift.

F2. Olga Jensen,
født 16. oktober 1941,
gift 26. juli 1969 i Mønsted kirke med
Thomas Jensen,
født 18. april 1931.

Familien bor i Tørring, hvor Thomas er montør.

Deres børn: (G1–G2)

G1. Per Jensen,
født 31. juli 1971.

G2. Finn Jensen,
født 10. april 1974.

F3. Anna Jensen,
født 16. februar 1947 (tvilling),
gift 30. marts 1968 i Mønsted kirke med
Knud Hald Hansen,
født 4. juli 1946.

Familien bor i Sparkær, hvor Knud er teglværksarbejder.

Deres børn: (G1–G2)

G1. Pia Hald Hansen,
født 15. april 1969.

G2. Berit Hald Hansen,
født 17. juli 1974.

F4. Emil Jensen,
født 16. februar 1947 (tvilling),
gift 7. februar 1970 i Søndersogns kirke i
Viborg med

Gudrun Jacobsen,
født 25. september 1951.

Familien bor i Daugbjerg, hvor Emil er landmand og har en maskinstation.

Deres børn: (G1–G2)

G1. Bo Jensen,
født 12. maj 1970.

G.2 Lenette Jensen,
født 7. oktober 1972.

E3. Olga Danielsen,
født 7. januar 1916 på Vigstrup mark,
død 24. januar 1923.

E4. Esther Danielsen,
født 3. december 1917 på Vigstrup mark,
gift 5. april 1939 i Vinkel kirke med
Johannes Jensen,
født 7. december 1915.

Esther døde den 1. august 1973. Johannes bor i Højbjerg ved Rødkær-
bro. Han arbejder på „Grundfos“ i Bjerringbro.

Deres børn: (F1–F8)

F1. Svend Jensen,
født 18. maj 1934,
død 18. november 1934.

F2. Inga Jensen,
født 6. september 1936,
gift 1. gang 30. oktober 1954 i Sdr. Rind
kirke med
Jens Peter Kjær,
født 12. marts 1932,
gift 2. gang 7. juni 1969 i Holstebro med
Alfred Nielsen,
født 21. februar 1920.

Familien bor i Vindum, hvor Alfred er murer.

Deres børn: (G1–G4)

G1. Eva Kjær Nielsen,
født 8. marts 1955.

G2. Børge Kjær Nielsen,
født 22. august 1957.

G3. Anitta Kjær Nielsen,
født 28. februar 1961.

G4. Laila Nielsen,
født 7. oktober 1964.

F3. Ninna Jensen,
født 24. juni 1939,
gift 28. februar 1959 i Vinkel kirke med
Gunnar Birk Middelhede,
født 7. september 1939.

Familien bor i Almind, hvor Gunnar er landmand.

Deres børn: (G1–G4)

G1. Karin Birk Middelhede,
født 30. oktober 1959.

G2. Gert Birk Middelhede,
født 27. maj 1961.

G3. Bjarne Birk Middelhede,
født 12. marts 1963.

G4. Tommy Birk Middelhede,
født 29. september 1966.

F4. Poul Jensen,
født 11. august 1942 (tvilling),
gift 23. januar 1966 i Herning kirke med
Inga Olesen,
født 12. marts 1947 i Feldborg.

Familien bor i Holstebro, hvor Poul er graver.

Deres børn: (G1–G2)

G1. Betina Jensen,
født 9. juli 1966.

G2. Birgitte Jensen,
født 17. juni 1968.

F5. Erik Jensen,
født 11. august 1942 (tvilling),
gift 23. december 1970 i København med
Lis Rasmussen,
født 28. maj 1943.

Familien bor i København, hvor Erik er reparatør.

Deres børn: (G1–G2)

G1. Allan Jensen,
født 22. maj 1968.

G2. Ulla Jensen,
født 25. april 1971.

- F6. Egon Jensen,
født 18. februar 1946,
gift 14. december 1974 i Bjerringbro med
Marit Møller,
født 18. februar 1950.

Familien bor i Bjerringbro, hvor Egon arbejder på „Grundfos“.

Deres børn: (G1–G2)

G1. Maj-Britt Møller Jensen,
født 8. marts 1969.

G2. Heinrich Møller Jensen,
født 2. juni 1971.

- F7. Orla Jensen,
født 6. januar 1948.
gift 4. juli 1969 i Ulstrup kirke med
Conni Jørgensen,
født 10. oktober 1950.

Familien bor i Fårup ved Rødkærsbro. Orla arbejder på „Grundfos“ i
Bjerringbro.

Deres børn: (G1–G2)

G1. Morten Jensen,
født 23. oktober 1969.

G2. Michael Jensen,
født 7. juli 1972.

- F8. Erna Jensen,
født 21. februar 1949,
gift 8. juli 1972 i Højbjerg kirke med
Leif Jacobsen,
født 3. september 1945.

Familien bor i Demstrup, hvor Leif har en smedeforretning.

Deres børn: (G1–G3)

G1. Per Jacobsen,
født 12. februar 1967.

G2. Henrik Jacobsen,
født 1. november 1973.

G3. Anette Jacobsen,
født 17. november 1976.

- E5. Agnes Danielsen,
født 20. november 1919 på Vigstrup mark,
gift 21. december 1947 i Hjerik kirke med

Peter Rasmussen,
født 13. juli 1923.

Agnes bor i Mammen og er fraskilt.

Deres børn: (F1–F4)

F1. Emma Rasmussen,
født 30. maj 1943,
gift 14. marts 1964 i Mammen kirke med
Preben Steffensen,
født 24. april 1940.

Familien bor i Aabyhøj. Preben er post.

Deres børn: (G1–G3)

G1. Benny Steffensen,
født 8. juli 1964.

G2. John Steffensen,
født 2. juni 1965.

G3. Jan Steffensen,
født 3. oktober 1967.

F2. Jørgen Rasmussen,
født 25. februar 1948,
og
Anette Olsen,
født 10. februar 1951.

Familien bor i Vejby på Sjælland. De arbejder begge på fabrik.

Deres børn: (G1–G2)

G1. Claus Olsen,
født 9. juli 1970.

G2. Kim Olsen,
født 18. februar 1975.

F3. Henny Rasmussen,
født 3. september 1949.
gift 5. oktober 1968 i Mammen kirke med
Henning Schmidt,
født 13. marts 1947.

Familien bor i Bjerringbro. Henning er mekaniker.

Deres børn: (G1–G2)

G1. Ulla Schmidt,
født 28. februar 1968.

G2. Tina Schmidt,
født 2. februar 1970.

F4. Leif Rasmussen,
født 20. august 1955.

Bor i Aabyhøj og er post.

E6. Emma Danielsen,
født 2. februar 1921 på Vigstrup mark.

Familien bor i Egebjerg.

Hendes børn: (F1–F2)

F1. Aksel Danielsen,
født 3. august 1949 (tvilling).

F2. Margit Danielsen,
født 3. august 1949 (tvilling).

Hendes børn: (G1)

G1. Helle Sørensen,
født 6. august 1971.

E7. Olga Marie Danielsen,
født 15. august 1923 på Vigstrup mark,
gift 15. august 1950 i Nykøbing Mors med
Hans Christian Christensen,
født 13. januar 1926.

Familien bor i Sejerslev på Mors. Hans Christian er traktorfører.

E8. Peter Danielsen,
født 18. maj 1926 på Vigstrup mark,
gift 18. december 1965 i Bjerringbro kirke med
Eva Jensen,
født 20. december 1940.

Familien bor i Viborg. Peter har en taxaforretning.

Deres børn: (F1–F3)

F1. Dorthe Danielsen,
født 2. april 1966.

F2. Anette Danielsen,
født 18. august 1968.

F3. Frank Danielsen,
født 20. februar 1976.

E9. Johannes Danielsen,
født 15. oktober 1930 på Vigstrup mark,
gift 30. oktober 1959 i Bjerringbro kirke med
Helga Jensen,
født 16. juni 1928.

Familien bor i Pederstrup, hvor Johannes er landmand.

Deres børn: (F1–F4)

- F 1. John Danielsen,
født 6. december 1949,
gift 1. februar 1975 i Gaaser med
Ina Pedersen,
født 3. oktober 1951.

Familien bor i Gassum. De er begge børnehavepædagoger.

- F 2. Hans Allan Danielsen,
født 14. juni 1960.

- F 3. Heine Danielsen,
født 27. juli 1961.

- F 4. Brian Danielsen,
født 16. august 1965.

- E 10. Ejner Danielsen,
født 9. august 1932 på Vigstrup mark,
gift 23. maj 1958 i Viborg med
Bente Lykke Christensen,
født 1. januar 1940.

Familien bor i Sejerslev på Mors, hvor Ejner har en smedeforretning.

Deres børn: (F1–F2)

- F 1. Ulrik Fly Danielsen,
født 31. oktober 1958.

- F 2. Kirsten Fly Danielsen,
født 23. marts 1961.

- D 3. Anne Dorthine Aarestrup,
født 28. november 1890 på Dalsgård mark,
gift 17. december 1910 i Mammen kirke med
Kristen Peter Edvard Andersen,
født 17. oktober 1885 i Hvam v. Aalestrup.

Anne Dorthine tjente i sin ungdom forskellige steder bl. a. på Stats-hospitalet i Viborg. Efter deres ægteskab købte Dorthines fader et stykke jord af naboen, Chr. Hermansen, som sammen med et tilsvarende stykke af hans egen jord nord for Vinkel-Mammen sognevej dannede grund-laget for opførelsen af en vinkelejeendom, som vel siden har skiftet ejere, men dog i dag i 1975 fremdeles ligger der, hvor den i 1911 blev opført.

Da ejendommen vel næppe kunne give Edvard arbejde nok, tog han også arbejde udenfor hjemmet, ligesom han ofte, når lejlighed var, rakte sin svigerfar en hånd til hjælp ved savskæreriet, som i de år var i fuld drift.

Omkring 1928 solgte de ejendommen og flyttede til Fjelsø, Edwards hjemegn. Her købte de en ejendom, der ligger midt inde i byen. Her bor Dorthine endnu i 1975. Edvard døde den 3. marts 1968 i Fjelsø.

Deres børn: (E1–E9)

- E1. Henry Emil Aarestrup Andersen,
født 2. maj 1912 på Dalsgård mark,
gift 21. maj 1936 i Troldhede kirke med
Dagmy Marie Knudsen,
født 1. juli 1913 i Troldhede,
datter af gårdejer Knud Kristian Knudsen og
hustru Johanne Vilhelmine Andersen.

Henry lærte smedehåndværket og var dygtig i sit fag. De første syv år af deres ægteskab boede de i Skals. Omkring 1943 flyttede de til Dalsgård, Mammen sogn, hvor Henry startede en smedeforretning. Alt synes at lykkes. Forretningen var i god gænge, men så ramtes Henry en dag af apopleksi, der i de sidste af hans leveår gjorde denne dygtige og ihærdige mand fuldstændig uarbejdsdygtig, så hans forretning måtte standse. Og en dag tog døden ham. Han døde den 12. juli 1962 og er begravet på Mammen kirkegård.

Under mandens sygdom og efter hans død tog hans hustru arbejde for at holde hjemmet oppe. Ofte kørte hun de ca. 16–17 km til Viborg på sin knallert i al slags vejr til sit arbejde her, enten det var dag eller aften sent. Omkring 1969 solgte hun hjemmet i Dalsgård og tog fast ophold i Viborg.

Deres børn: (F1–F6)

- F1. Lilly Aarestrup Andersen,
født 8. april 1936 i Troldhede,
gift 27. september 1955 i Mammen kirke
med
Hans Jørgen Hummelhøj,
født 2. juni 1933,
søn af muremester Chr. Hummelhøj,
Ydby, Thy.

Familien bor i Hurup, hvor Hans Jørgen er assurandør.

Deres børn: (G1–G3)

- G1. Jette Hummelhøj,
født 14. februar 1958.
G2. Janna Hummelhøj,
født 5. marts 1961.
G3. Joan Hummelhøj,
født 5. november 1962.

- F2. Villy Aarestrup Andersen,
født 21. februar 1940,
gift 11. april 1963 på Island med
Maja Schey Kamp,
født 22. december 1942 i Fanefjord,
datter af Hans Rasmus Hartvig Kamp,
Askeby.

Familien bor nu i Viborg. Villy arbejder på „Asani“.

Deres børn: (G1–G4)

- G1. Monika Andersen,
født 21. november 1963 på Island.
G2. Maj-Britt Andersen,
født 5. februar 1966 på Island.
G3. Morten Andersen,
født 21. september 1971.
G4. Malene Andersen,
født 22. august 1972.

- F3. Anny Aarestrup Andersen,
født 18. juli 1941 i Skals,
gift 10. april 1965 i Mammen kirke med
Verner Ørskov,
født 16. august 1937,
søn af gårdejer Chr. Ørskov, Fjelsestervang.

Familien har „Egerisgård“ i Nørre Vium.

Deres børn: (G1–G3)

- G1. Anders Kristian Ørskov,
født 1. marts 1968.
G2. Lars Henrik Ørskov,
født 9. juli 1970.
G3. Anette Ørskov,
født 25. oktober 1972.

- F4. Harry Aarestrup Andersen,
født 1. oktober 1945 i Dalsgård,
gift 8. november 1969 i Vejrum kirke m.
Herdis Frederiksen,
født 30. januar 1950 i Vejrumbro,
datter af landmand Svend Frederiksen,
Vejrumbro.

Familien bor i Dalsgård, hvor Harry er mekaniker.

Deres børn: (G1–G2)

G1. Brian Andersen,
født 30. december 1971.

G2. René Andersen,
født 16. september 1975.

F5. Henny Aarestrup Andersen,
født 16. juni 1948 i Dalsgård,
gift 30. december 1968 i Mammen kirke m.
Jørgen Torpdahl Laursen,
født 23. november 1946 i Skive,
søn af afdøde slagteriarbejder Laurs Laur-
sen, Skive.

Familien bor i Frederiks. Jørgen er overkonstabel.

Deres børn: (G1–G3)

G1. Charlotte Torpdahl Laursen,
født 16. maj 1968.

G2. Thomas Torpdahl Laursen,
født 26. november 1970.

G3. Mette Torpdahl Laursen,
født 20. april 1976.

F6. Lissy Aarestrup Andersen,
født 24. december 1952 i Dalsgård.

Lissy er ansat i Brejninge som forsorgsassistent.

E2. Svend Aage Aarestrup Andersen,
født 11. december 1913 på Dalsgård mark,
gift 9. oktober 1942 i Fjelsø kirke med
Anny Ragnhild Faarvang,
født 28. juli 1920 i Viborg.

Familien bor på Lærkevej i Viborg. Svend Aage er chauffør.

Deres børn: (F1–F2)

F1. Eva Mariann Faarvang Andersen,
født 9. januar 1939,
gift 6. juni 1964 i Finderup kirke med
Preben Mortensen,
født 21. april 1942 i Finderup.

Familien bor i Viborg. Eva er damefrisør, og Preben er politibetjent.

F2. Jonna Britta Faarvang Andersen,
født 1. april 1944,
gift 18. februar 1967 i Søndre sogns kirke
i Viborg med

Tommy Birring,
født 15. november 1945 i Viborg.

Familien bor i Dyrup ved Odense. Tommy er politibetjent.

E3. Aksel Ejner Aarestrup Andersen,
født 21. juli 1916 på Dalsgård mark,
gift 17. november 1944 i Louns kirke med
Rosa Kristine Wittrup Hestbeck,
født 7. marts 1923 i Louns.

Familien bor i Mammen. Ejner arbejder på „Grundfos“.

Deres børn: (F1–F2)

F1. Svend Erik Aarestrup Andersen,
født 3. marts 1947 i Binderup v. Aars.

Svend Erik bor i Mammen. Han arbejder på „Grundfos“.

F2. Carl Emil Aarestrup Andersen,
født 19. december 1948 i Nyrup v. Aars,
gift 21. juli 1973 i Viborg domkirke med
Lilly Margrethe Hansen,
født 27. maj 1952 i Vejrum.

Familien bor i Bjerringbro. Carl Emil er maskinarbejder i Ulstrup.

Deres børn: (G1)

G1. Heidi Aarestrup Andersen,
født 4. august 1977.

E4. Astrid Dagny Aarestrup Andersen,
født 30. august 1918 på Dalsgård mark,
gift 28. april 1957 i Fjelsø kirke med
Carl Hansen,
født 20. juni 1915 i Lille Binderup.

Carl er fhv. gårdejer. De har købt hus og bor i Aars.

E5. Kristian Villy Aarestrup Andersen,
født 23. august 1921 på Dalsgård mark,
gift 10. oktober 1948 i Vester Hornum kirke m.
Rosa Kristine Jakobsen,
født 17. december 1923.

Rosa døde den 24. maj 1973. Kristian bor i Vester Hornum.

Deres børn: (F1)

F1. Lillian Aarestrup Andersen,
født 13. februar 1949,
gift 13. oktober 1973 i Viborg med
Evardo Sanna Hujes,

født 9. april 1952 i Marokko.

Familien bor i Viborg. Evardo arbejder på „Asani“.

E6. Anna Emilie Aarestrup Andersen,
født 7. februar 1923 på Dalsgård mark,
gift 16. juli 1944 i Fjelsø kirke med
Kristian Vestergaard Olesen,
født 27. juni 1923.

Familien bor i Møldrup. Kristian er murerarbejdsmand.

Deres børn: (F1–F9)

F1. Flemming Vestergaard Olesen,
født 2. september 1943,
gift 16. oktober 1965 i Aalestrup kirke m.
Birgit Kristine Sørensen,
født 8. februar 1944.

Familien bor i Mariager. Flemming er murermester.

Deres børn: (G1–G3)

G1. Per Vestergaard Olesen,
født 29. marts 1966.

G2. Steen Vestergaard Olesen,
født 29. januar 1968.

G3. Pit Vestergaard Olesen,
født 5. juli 1972.

F2. Jytte Vestergaard Olesen,
født 23. september 1944,
gift 23. oktober 1972 i Simested kirke m.
Hans Jensen,
født 22. januar 1946 i Fjelsø.

Familien bor i Simested. Hans er chauffør.

Deres børn: (G1–G2)

G1. Kim Vestergaard Olesen,
født 16. oktober 1965.

G2. Rikke Jensen,
født 4. maj 1973.

F3. Jørn Vestergaard Olesen,
født 12. april 1946,
gift 24. juni 1972 i Højbjerg kirke v. Aarhus med
Birthe Elisa Rasmussen,
født 14. august 1953 i Aarhus.

Familien bor i Skovby vest for Aarhus. Jørn er maler.

Deres børn: (G1)

G1. Tina Vestergaard Olesen,
født 16. april 1975.

F4. Ole Vestergaard Olesen,
født 19. juni 1948 i Fjelsø.

F5. Rita Vestergaard Olesen,
født 14. januar 1950 i Fjelsø.

Rita er plejer og bor i Viborg.

F6. Bente Vestergaard Olesen,
født 12. januar 1951 i Fjelsø,
gift 19. juni 1976 i Vestervangskirken i
Viborg med
Søren Glerup Møller,
født 14. september 1949.

Familien bor i Viborg. Bente er omsorgsassistent, og Søren er plejer.

Deres børn: (G1)

G1. Morten Glerup Møller,
født 27. januar 1974.

F7. Ida Vestergaard Olesen,
født 1. oktober 1957 i Aalestrup.

Ida bor i Terndrup og er kontorassistent.

F8. Lene Vestergaard Olesen,
født 5. april 1960 i Aalestrup.

F9. Ann Vestergaard Olesen,
født 3. april 1962 i Stenild.

E7. Alma Helene Aarestrup Andersen,
født 10. december 1926 på Dalsgård mark,
gift 27. november 1949 i Aalestrup med
Holger Villiam Carlsen,
født 24. januar 1917 i Haubro,

Familien bor i Aars. Villiam er specialarbejder.

Deres børn: (F1–F4)

F1. Kirsten Aarestrup Carlsen,
født 19. november 1953 i Gislum.

Kirsten bor i Aars og arbejder på fabrik.

F2. Leif Aarestrup Carlsen,
født 19. februar 1955 i Gislum.

Leif bor i Aars og arbejder på fabrik.

F3. John Aarestrup Carlsen,
født 2. marts 1960 i Gislum.

John er militærmand.

F4. Torben Aarestrup Carlsen,
født 27. oktober 1964 i Gislum.

E8. Lydia Helga Aarestrup Andersen,
født 14. august 1929 i Fjelsø,
gift 1. gang 27. november 1949 i Fjelsø kirke m.
Ib Lykke Nielsen,
født 18. februar 1924 i Aarhus,
gift 2. gang 7. juli 1974 i Malle kirke med
Johannes Mortensen,
født 16. december 1922.

Ib døde den 4. april 1966. Lydia og Johannes bor i Ranum. Johannes er driftsleder på en møbelfabrik, og Lydia har en malerforretning.

E9. Ketty Erna Aarestrup Andersen,
født 2. maj 1934 i Fjelsø.

Ketty bor i Ranum, hvor hun har en privat børnehave.

D4. Niels Peter Pauli Aarestrup,
født 25. januar 1893 i hjemmet, Dalsgård mark,
gift 1. september 1922 i Mammen kirke med
Martha Marie Jespersen,
født 23. december 1901 i Aarhus.

Hendes far skal efter oplysning have været smed i Gylling. Angående hendes plejeforældre skal her anføres: Martha Marie Jespersen kom kort efter sin fødsel i pleje hos sin faders søster, der var gift med Erik Andersen Maach, der havde en ejendom på Mammen Vesterhede. Erik Andersen Maach er født den 10. oktober 1869. Han er søn af Anders Maach og hustru, Kirsten Marie Eriksdatter. Erik Andersen Maach blev gift med Ida Sophia Elisabeth Jespersen, født den 4. august 1863 i Vinkel. De blev viet i Vinkel kirke den 8. april 1896. Hun var datter af husmand Christen Jespersen, Vinkel. Da Erik Andersen Maach og hustrus ægteskab forblev barnløst, blev Martha Marie hjemmets eneste barn og arving.

Efter Niels Aarestrups død i 1921 og Niels Peter Aarestrups overtagelse af gården og hans giftermål med Martha Marie blev det mere med gårdens drift end med savskæreriet, selvom han havde en rundsav til eget brug. Det store savhus lod han forfalde, og en dag var både det og den gamle vindmotor borte, en epoke var slut.

Niels Peter Aarestrup var vel mere landmand end faderen og lagde derfor mere sit arbejde og sin flid i den store mark. Iøvrigt var han en rolig og stille mand, der passede sin dont. Søndagsskolen havde i hans

tid bestandig til huse i hans hjem. I hans bedste manddomsår blev „Horsdal Hedegaard“ i Vinkel til salg (nabogård til mit barndomshjem). Niels Peter Aarestrup købte da denne gård omkring 1944 eller 1945. Hans datter Helene og hendes mand, Niels Danielsen, bestyrede de første år gården. Senere blev hans søn, Frode Aarestrup, bestyrer der, og resultatet heraf blev, at han købte gården, som han dog senere solgte for at overtage sit eget barndomshjem.

Niels Peter Aarestrup byggede til det i forvejen ret lange og rummelige stuehus ved sit barndomshjem først en lille lejlighed til sin moder, Mette Catrine, og senere en lejlighed til hans hustrus plejeforældre, Erik Maach og Lise, som var hendes officielle navn, og her boede de til deres død.

Mette Catrine Aarestrup døde den 12. april 1954, 89 år gammel. Hun blev begravet ved sin mands side på Mammen kirkegård.

Niels Peter og Marie Aarestrup fejrede deres sølvbryllup i 1947, og endnu i nogle år formåede han at virke og arbejde i sit hjem, men så meldte sygdommen sig, og de sidste år af sit liv var han en svag mand. Han døde på sin fødselsdag den 25. januar 1961. Han blev 68 år gammel.

Niels Peter Aarestrups broder, Johannes Marius Aarestrup, der i mange år har boet i Løgstør, var blevet enkemand og stod nu ved sin broders død uden hustru, hvorfor de to efterlevende en dag blev enige om at gifte sig med hinanden, og således gik det. Johannes og Marie blev viet i Løgstør kirke den 3. november 1963 og bor stadig i Løgstør.

Niels Peter og Maries børn: (E1–E4)

- E1. Anna Helene Aarestrup,
født 17. december 1922 på Dalsgård mark,
gift 16. november 1944 i Mammen kirke med
sin fætter,
Niels Danielsen,
født 25. november 1912 på Vigstrup mark.

Vedrørende denne familie se side 62.

- E2. Jens Frode Aarestrup,
født 23. september 1924 på Dalsgård mark,
gift 30. juli 1955 i Viborg domkirke med
Anne Wøhliche,
født 5. januar 1930 i Ørum Sdrl.

Efter at søsteren og svogeren havde fratrådt som bestyrer af „Horsdal Hedegaard“, tiltrådte Frode som bestyrer af gården. Senere købte han gården af sin far. Det var i året 1955. Da faderen døde i 1961, overtog han sit barndomshjem, efter at han i 1962 havde solgt „Horsdal Hede-

gaard“. Ved salget af denne gård fratog han en del af engen og ligeledes en del af de skønne bakker, ca. 5 tdr. land, som tilgik hans hjemms jord.

Det skal i den forbindelse igen lige nævnes, at da Frodes faster, Dorthine, i 1910 blev gift med Edvard Andersen, lod hendes fader, Niels Aarestrup, den del af hans jord, der lå nord for kommunevejen, fraskille sin ejendom, og samtidig købte han et lignende stykke jord af sin nabo, Chr. Hermansen, der også lå nord for samme vej. Af det blev der dannet en mindre ejendom, som datteren og svigersønnen overtog. Senere købtes lidt mere jord til fra den nordligere liggende ejendom, der i en del år har tilhørt Jens Knudsen (fra ca. 1912–1920).

Da Dorthine og Edvard flyttede til Fjelsø, blev det Dorthines broder, Alfred, som købte ejendommen og af ham solgt til Henrik Madsen. Han har nu omkring 1973 solgt jorden, ca. 11–12 tdr. land, til Frode, der på denne måde har forøget sit jordområde betydeligt fra 36 tdr. land til nu over 50 tdr.

Deres børn: (F1–F2)

F1. Lis Aarestrup,
født 16. juli 1956 i Vinkel,
gift 9. juli 1977 i Vinkel kirke med
Frank Borresen,
født 15. juli 1949,
søn af Anton Borresen og hustru, Roum.

Lis og Frank har overtaget Franks barndomshjem i Roum.

F2. Leif Aarestrup,
født 1. januar 1962 i Vinkel.

E3. Kathrine Elisabeth Aarestrup,
født 27. december 1926 på Dalsgård mark,
gift 1. august 1956 i Vinkel kirke med
Henry Pedersen,
født 8. juli 1916 i Vinkel.

Henry døde den 18. februar 1970. Elisabeth bor stadig på gården. Hun arbejder på „Grundfos“ i Bjerringbro.

E4. Helga Agnethe Aarestrup,
født 29. august 1928 på Dalsgård mark,
gift 8. januar 1949 i Mammen kirke med
Hans Rytter Jensen,
født 22. januar 1922 i Ørum Sdrl.

Familien bor i Løgstør. Hans er halinspektør.

Deres børn: (F1–F2)

F1. Kurt Rytter Jensen,
født 3. september 1949 i Viborg,

gift 4. juli 1975 i Galten kirke v. Aarhus
med
Ella Sigaard,
født 3. april 1951 i Viborg.

Familien bor i Galten ved Aarhus. Kurt er lagerforvalter.

Deres børn: (G1–G2)

G1. Jan Rytter Jensen,
født 11. februar 1976 (tvilling).

G2. Lars Rytter Jensen,
født 11. februar 1976 (tvilling).

F2. Bent Rytter Jensen,
født 17. juni 1954 i Viborg,
gift 30. juli 1977 i København med
Lissi Stephan,
født 13. september 1958.

Familien bor i København. Bent er radiotekniker.

D5. Sofie Magdalene Aarestrup,
født 15. maj 1896 i hjemmet, Dalsgård mark,
gift 6. august 1920 i Mammen kirke med
Anders Carl Sørensen,
født 30. september 1896.

Magdalene var livlig af væsen, dygtig og foretagsom. Et menneske, der ikke var bange for at tage fat på et arbejde. Som ung pige tjente hun nogle år i Bjerringbro Mølle og en tid også i Viborg.

Efter giftermålet boede de en tid i Viborg, hvor Carl arbejdede på Gildsigs Tapetfabrik som fyrbøder, senere flyttede de til Bjerringbro, hvor de byggede sig et hus lidt vest for byen. Carl havde da sit arbejde der som cementstøber.

Magdalene var allerede i sin tidlige ungdom blevet ramt af sukkersyge og var derfor i hendes senere år ret medtaget af denne sygdom. Hun døde uventet en dag i sit hjem, den 21. marts 1935.

Carl Sørensen giftede sig igen efter Magdalenes død. Hans anden hustru hed Anne Crone Sørensen, født 27. marts 1895 i Ans, datter af karetmager Sørensen, Ans. De er nu begge døde. Carl Sørensen døde den 14. maj 1971 og hans hustru Anne den 13. juli 1959. Alle tre er begravet på Bjerringbro kirkegård. Det andet ægteskab var barnløst.

Magdalene og Carls børn: (E1–E2)

E1. Niels Greve Sørensen,
født 20. januar 1921 i Viborg,
gift 16. november 1945 i Bjerring kirke med

Ingeborg Sørensen,
født 17. februar 1922 i Søften v. Hinnerup.

Ingeborgs forældre er fhv. murer Carl Peter Sørensen, født 2. januar 1894, og hustru Johanne Kirstine Kristensen, født 23. februar 1891, død 1. maj 1976. Ingeborgs far bor i Højbjerg ved Aarhus. Ingeborg og Greve bor i Mammen by. Greve er invalidepensionist.

Deres børn: (F1–F5)

F1. Henrik Sørensen,
født 30. juli 1943 i Aarhus.

Henrik er udlært mekaniker. Han arbejder i Jacobshavn på Grønland. Han er ugift.

Hans børn: (G1)

G1. Else Marie,
født 21. maj 1976 i Jacobshavn.

F2. Gunhild Sørensen,
født 22. september 1946 i Skovby, Galten
ved Aarhus,
og
Hans Jørgen Poulsen,
født 15. juni 1938 i Gulev, Bjerringbro.

Familien bor i Bjerringbro. Gunhild er husassistent, og Hans Jørgen arbejder ved „Hedeselskabet“.

Deres børn: (G1–G3)

G1. Flemming Leo Sørensen,
født 1. april 1963 i Mammen.

G2. Claus Poulsen,
født 4. august 1974 i Aarhus.

G3. Leif Poulsen,
født 22. januar 1976 i Aarhus.

F3. Ragnhild Sørensen,
født 8. november 1950 i Kjellerup,
død 4. april 1953.

Ragnhild døde ved en drukneulykke og er begravet på Mammen kirkegård.

F4. Lilli Sørensen,
født 6. september 1949 i Kjellerup,
gift 25. marts 1967 i Mammen kirke med
Johannes Petersen,
født 9. december 1943.

Johannes er søn af Julianus Hastrup Petersen, Guldager ved Vrå. Familien bor i Guldager. Johannes er udlært murer.

Deres børn: (G1–G4)

- G1. Pia Hastrup Petersen,
født 22. august 1967 i Viborg.
- G2. Kim Greve Hastrup Petersen,
født 27. januar 1970 i Grenaa.
- G3. Eva Inge Hastrup Petersen,
født 18. februar 1973 i Hjørring.
- G4. May Hastrup Petersen,
født 26. maj 1977 i Hjørring.

- F5. Karsten Sørensen,
født 15. september 1953 i Mammen,
gift 20. august 1977 i Hjerminde kirke m.
Dorit Jette Scherre Laursen,
født 22. juli 1954.

Dorits forældre er Holger Laursen og hustru, Ellen Pedersen, Løvskal. Familien bor i Hjerminde. Karsten er fabriksarbejder. Dorit har en søn ved navn Jørgen Laursen, født 19. februar 1974 i Viborg.

- E2. Olga Aarestrup Sørensen,
født 6. februar 1932 i Bjerringbro,
gift 31. oktober 1953 i Esbjerg med
Harry Andersen,
født 14. oktober 1924.

Familien bor i Esbjerg. Harry er lastbilchauffør.

Deres børn: (F1–F3)

- F1. Karl Marinus Aarestrup Andersen,
født 28. marts 1954 i Esbjerg.
- F2. Poul Erik Aarestrup Andersen,
født 24. januar 1957 i Esbjerg.
- F3. Hans Jørgen Aarestrup Andersen,
født 9. februar 1963 i Esbjerg.

- D6. Nielsine Kathrine Aarestrup,
født 26. maj 1898 i hjemmet, Dalsgård mark.

Kathrine, som hendes daglige navn er, var en rask pige i hendes første ungdomsår. Hun tjente bl. a. som husbestyrerinde hos sin farbror, Christian Aarestrup, på Skovmarken i årene 1922–1923. Senere fik hun en rygskaide, der har gjort hende til invalid for resten af hendes liv. Hun har i mange år boet hos broderen Johannes i Løgstør og bor der fremdeles nu i 1975.

- D7. Johannes Aarestrup,
født 20. august 1899 i hjemmet, Dalsgård mark,
gift 1. gang 24. juli 1921 i Løgsted kirke med
Magda Petrea Christensen,
født 20. september 1897 i Aggersborg,
gift 2. gang 3. november 1963 i Løgstør kirke med
Martha Maria Aarestrup (f. Jespersen),
født 23. december 1901 i Aarhus.

Johannes blev uddannet som mekaniker. Han lærte sit håndværk hos en mester i Hadsten i årene 1918–1920. Efter udstået læretid kom han til Løgstør, hvor han i de mange år, han har boet der, har haft godt arbejde indenfor sit fag, til han tog sin pension.

Han og hans første hustru, der havde sit hjem på den anden side af Limfjorden, købte et hus i Løgstør by. Et hus, som fremdeles ejes af Johannes.

Hans første hustru døde 7. april 1961 og ligger begravet på Løgstør kirkegård.

Efter at broderen, Niels Peter Aarestrup, og hans egen hustru begge var døde i 1961, blev de to efterlevende enige om at gifte sig med hinanden. Deres bryllup foregik i Løgstør kirke den 3. november 1963.

Johannes og Magdas børn: (E1)

- E 1. Niels Christian Aarestrup,
født 28. november 1921 i Løgstør,
gift 29. marts 1945 i Fjerritslev kirke med
Lilly Jensen,
født 26. februar 1922 i Gøttrup.

Niels Christian er uddannet som mekaniker, men for nogle år siden tog han skade i ryggen og måtte sige sit håndværk farvel. Han søgte et lettere arbejde og blev ansat på Viborg sygehus som piccolo. Han og hans hustru bor nu i 1975 i Sdr. Rind.

- D8. Alfred Aarestrup,
født 13. august 1904 i hjemmet, Dalsgaard mark,
gift 13. maj 1936 i Troldhede kirke med
Elna Rahbek Knudsen,
født 27. januar 1912 i Troldhede,
datter af gårdejer Knud Kristian Knudsen og hustru
Johanne Vilhelmine Andersen.

Alfred købte sin søsters og svogers ejendom, da de flyttede til Fjelsø, som vi har hørt på siderne 70 og 78. Alfred overtog ejendommen 1. april 1928. Han solgte den 1. oktober 1946 og købte en mindre gård på Vinkel Østermark, der havde tilhørt Niels Pedersen Holm. Denne afhændede Alfred og Elna i 1967 til deres datter og svigersøn og købte hus i nærheden, ved Viborg-Bjerringbro landevej, hvor de bor nu.

NB. Alfred døde pludselig i hjemmet den 17. februar 1978 uden forudgående sygdom. Han blev begravet på Vinkel kirkegård den 24. februar.

Deres børn: (E1–E3)

- E1. Niels Christian Rahbek Aarestrup,
født 6. januar 1938 på Dalsgård mark,
gift 29. december 1960 i Egvad kirke med
Inga Hertz Jensen,
født 27. september 1943 i Gram, Sønderjylland,
datter af pastor Peder Jensen.

Familien bor i Hurup, Thy, hvor Niels Christian er lærer. Hans hustrus fader var i 1943 kredssekretær for K.F.U.M. og boede i disse år i Gram. Senere blev han lærer på Blaakilde Ungdomsskole, og nu i 1975 er han præst i Give.

Deres børn: (F1–F2)

- F1. Peter Hertz Aarestrup,
født 31. maj 1968 i Hurup.
F2. Karin Hertz Aarestrup,
født 20. marts 1972 i Hurup.

- E2. Emil Rahbek Aarestrup,
født 21. juni 1942 på Dalsgård mark,
gift 12. oktober 1968 i Hald Ege kirke med
Lis Gunhild Nielsen,
født 4. april 1945,
datter af Carlo Nielsen og hustru, Skelhøje.

Familien bor i Romlund, hvor Emil er vognmand.

Deres børn: (F1–F2)

- F1. Per Rahbek Aarestrup,
født. 20. december 1970 i Romlund.
F2. Birthe Rahbek Aarestrup,
født 25. juni 1972 i Romlund.

- E3. Anna Kathrine Aarestrup,
født 24. juli 1946 på Dalsgård mark,
gift 23. marts 1967 i Vinkel kirke med
Niels Christiansen,
født 28. april 1942,
søn af gårdejer Peter Christiansen og hustru,
Låstrup.

Familien bor på Vinkel Østermark. De fik hjemmet efter Annas forældre.

Deres børn: (F1–F3)

- F1. Jette Christiansen,
født 4. maj 1968 i Vinkel.
- F2. Gitte Christiansen,
født 21. juni 1970 i Vinkel.
- F3. Johnny Christiansen,
født 7. juni 1976 i Vinkel.

NIELS CHRISTIAN PEDERSEN (1905 AARESTRUP) (C3)

Hans herkomst, slægt, ægteskab, liv, børn og hans børns fremtid

Den 16. februar 1905 fik familien ved kgl. bevilling tilladelse til at føre efternavnet „Aarestrup“.

Niels Christian Pedersen er jo født 28. marts 1864 som tredje barn af Peter Nielsen og hans anden hustru, Birthe Marie Christensen af Vin-

Christian Aarestrup, som vi her vil kalde ham, idet han havde dette navn livet igennem, var født under trange og tragiske forhold midt i krigsvinteren 1864, medens faderen lå på Dybbøl og vel hver dag ventede på tyskernes storm på skanserne. Christian Aarestrup blev hjemmedøbt den 2. april. Om det var på grund af sygdom står der ikke noget om, hvorimod der står i kirkebogen, at han blev døbt af skolelærer Sauther, Vindum, på grund af sognepræstens sygdom. Han blev fremstillet i kirken den 24. september 1864.

Angående Christian Aarestrups barndom og ungdom ved vi meget lidt, udover at han gik i Vindum skole til lærer Sauther, hvem han ikke roste for venlighed mod børnene. Som lærer skal han have været en noget streng herre at være i skole hos. Christian var hjemme til efter sin konfirmation. Vi må vel antage, at han omkring året 1878 er blevet konfirmeret, vel nærmest i Vindum kirke. Brandstrup kirke var jo nok bygget på den tid, men om den endnu var anerkendt som sognekirke i lighed med Vindum kirke er et spørgsmål.

Ligeledes er det et spørgsmål, om Christian Aarestrup har været soldat. Det er aldrig blevet omtalt.

NIELS CHRISTIAN AARESTRUPS 1. ÆGTESKAB

Men ca. 20 år gammel kom han til Vinkel. Her kom han i tjeneste som karl hos Christian Simonsen Vestergaard, som var fader til den senere ejer, Jens Christensen Vestergaard. Den nuværende ejer af gården, Aage Vestergaard Skøtt, er dattersøn af Jens Christensen Vestergaard.

Til denne gård kom som anført Christian Aarestrup som tjenestekarl i 1884 og var her ca. 3 år. I den tid blev han forlovet med en af døtrene på gården. Hun hed Kirsten Marie, og det resulterede i, at de i 1887 giftede sig.

Fra Vinkel kirkebog:

Den 26. april 1887 viedes i Vinkel kirke ungarl Niels Christian Pedersen (1905 Aarestrup), 23 år, til pigen Kirsten Marie Christensen, 28 år, af Vinkel.

Forlovere: Gårdejer Jens Vestergaard Christensen, Vinkel, og husmand Peter Nielsen, Vindum Skovmark.

Og så fører Christian Aarestrup sin unge hustru hjem til Skovmarken.

SKØDE AF 1888

Antagelig har faderen, Peter Nielsen Aarestrup, og sønnen Christian Aarestrup allerede på den tid, sønnen gifter sig, afsluttet handelen om ejendommen, selvom skødet anfører året 1888. Her skal anføres skødets ordlyd:

Underskrevne husmand Peter Nielsen af Vindum gør vitterlig, at have solgt og afhændet, ligesom jeg herved skøder og endelig overdrager til min søn, Niels Christian Pedersen, den mig efter skødet, læst 15. januar 1863, tilhørende ejendom, matr. nr. 6 d af Vindum Overgaards mark, Vindum sogn, af hartkorn 4 skp, $\frac{1}{4}$ album, gammelskat 4 kr. 10 øre, med påstående bygninger med tilbehør, besætning, inventarium, samt avl og afgrøde.

Købesummen for det solgte udgør 1150 kr., der er berigtiget af køberen ved, at han har udbetalt her den ham pålagte købesum. Og det solgte skal derfor herefter tilhøre ham med de samme herligheder og rettigheder, byrder og forpligtelser, hvormed jeg har ejet samme, og udreder han alle skatter og afgifter heraf.

(Desværre mangler dette skøde en underskrift ved sin afslutning. Det må være en fejl fra min side (forfatteren til denne bog)).

NB. Skødet anføres her læst den 15. januar 1863, men i virkeligheden synes handelen mellem Peter Nielsen og hans fader, Niels Jensen, at være sket den 23. april 1857. Årstallene må vi lade stå, selvom vi finder det underligt. Det må jo have sin rigtighed på en eller anden måde.

Niels Jensen og hustru blev jo boende hos sønnen som aftægtsfolk indtil deres død. Muligt har det været grunden til, at Christian Aarestrup på dette tidspunkt ikke gav mere for ejendommen. Iøvrigt havde Niels Jensen, som det anføres andet sted, en meget fin håndskrift. Dog fremgår det senere ved Christian Aarestrups første hustrus død, at Niels Jensen ved ejendomssalget til sønnen, Peter Nielsen, har fået en obligation udstedt til sig på 2.000 kr.

Så er Christian Aarestrup blevet ejer af hjemmet på Skovmarken, og han har en hustru i hjemmet. Men meget synes der jo at være foregået forinden. I 1886 døde, som andet sted omtalt, stedmoderen Andersine, og i 1887 må det antages, at faderen, Peter Nielsen Aarestrup, er flyttet

over til sønnen Niels Aarestrup på Dalsgård mark. Så for en kort tid er de alene i hjemmet, men så begynder børnene at komme.

Niels Christian Aarestrup og Kirsten Maries børn: (D1–D3)

- D1. Marie Christine Pedersen (1905 Aarestrup),
født 27. januar 1888 på Vindum Skovmark,
døbt 5. februar i Vindum kirke.

Forældre:

Boelsmand Niels Christian Pedersen Aarestrup
og hustru Kirsten Marie Christensen, Vindum.
Moderen er da 29 år.

Gudmødre:

Moderen og gårdmand Laust Vestergaards hustru, Vindum.

Faddere:

Husmand Knud Pedersen Ø, Vindum,
husmand Jakob Padkær, Vindum,
aftægtsmand Peter Nielsen Aarestrup, Vindum.

- D2. Kristine Petrine Pedersen (1905 Aarestrup),
født 12. december 1889 på Vindum Skovmark,
døbt 29. december i Vindum kirke.

Forældre:

Boelsmand Niels Christian Pedersen Aarestrup
og hustru Kirsten Marie Christensen, Vindum.
Moderen er da 30 år.

Gudmødre:

Laust Vestergaards hustru, Vindum,
Niels Pedersen Aarestrups hustru, Dalsgaard.

Faddere:

Aftægtsmand Peter Nielsen Aarestrup, Vindum,
gårdmand Laust Vestergaard, Vindum,
husmand Knud Pedersen Ø, Vindum.

- D3. Peter Pedersen (1905 Aarestrup),
født 12. oktober 1891 på Vindum Skovmark,
døbt 8. november i Vindum kirke.

Forældre:

Boelsmand Niels Christian Pedersen Aarestrup
og hustru Kirsten Marie Christensen, Vindum.
Moderen er da 32 år.

Gudmødre:

Moderen og Knud Pedersen Ø's hustru, Vindum.

Faddere:

Gårdmand Laust Vestergaard, Vindum,
ungkarl Jørgen Andersen, Vindum,
boelsmand Niels Pedersen Aarestrup, Dalsgaard
mark.

KIRSTENS DØD

Der gik næppe fem år, før sorgen ramte dybt og hårdt i hjemmet på Skovmarken. Kirsten havde vel længe følt sig syg, men sygdom og svag-
hed tog til, og en dag var det klart for hendes omgivelser, at det ville
ende med døden. Men Kirsten var også selv forberedt derpå. Min mor,
som var tilstede ved dødslejet, har fortalt, hvorledes hun stille sagde far-
vel til sin mand og vist også børnene og de to kvinder, der var tilstede,
og derefter med et smil lagde sig i Guds hånd og sov ind.

Vindum kirkebog:

Den 12. februar 1896 døde på Vindum Skovmark, boelsmand Niels Chri-
stian Pedersen Aarestrups hustru, Kirsten Marie Pedersen, født Chri-
stensen. 37 år. Begravet på Vindum kirkegård den 19. februar 1896.
Dødsårsag: lungetæring.

Medens Kirstens broder, gårdejer Jens Vestergaard i Vinkel, ellers al-
drig er anført eller synes at have deltaget i nogen familiefest på Skov-
marken, ud over at han er anført som vidner ved deres bryllup, så an-
føres han her ved søsterens død som værge for de tre børn, Marie på 9
år, Kristine på 7 år og Peter på 5 år.

Ejendommen takseres til kr. 10.000. Forskellige forhold bringer den
ialt op i en værdi af kr. 14.700. Til de tre børn er der til deling ialt kr.
7.253,00. Papiret er underskrevet

20. maj 1896.

Børnenes værge:

Niels Christian Aarestrup

*Jens Vestergaard Christensen
Vinkel.*

NIELS CHRISTIAN PEDERSEN AARESTRUPS 2. ÆGTESKAB

Antagelig er dette ægteskab indgået i Mammen kirke og vel i sommeren
eller dog i året 1898. Men det kan altså ikke her dokumenteres, dog slår
det nok ikke ret meget fejl.

Christian Aarestrup hentede sin anden hustru over fra den anden side
af bækken. Hun var en datter af Christen Hermansen og hans hustru,
Nielsine Christensen, naboer til Niels Pedersen Aarestrup, Dalsgaard
mark. Hun hed Karoline Hermansen, og var født den 24. december 1872
i Dalsgaard, Mammen sogn.

Niels Christian Aarestrup og Karolines børn: (D4)
D4. Christian Marius Pedersen (1905 Aarestrup),
født 24. september 1899 på Vindum Skovmark.

Forældre:

Niels Christian Pedersen Aarestrup og
hustru Karoline Hermansen.

Moderen er da 26 år.

Gudmødre:

Husmandskone Marie Kathrine Pedersen, Vin-
kel,

gårdmand Laust Vestergaards hustru, Vindum.

Faddere:

Husmand Christen Hermansen, Dalsgaard,
husmand Niels Pedersen Aarestrup, Dalsgaard,
gårdmand Laust Vestergaard, Vindum.

Vi ser her, hvordan præsten forsøger, som tidligere set i kirkebøgerne, at lægge vægt på stand og stilling.

Christian Marius blev så at sige livet igennem kaldt „Bette Christian“ på grund af, at faderen også hed Christian.

Så har Christian Aarestrup igen en hustru i hjemmet, men ak så kort. Det viste sig ret hurtigt, at hun ikke magtede ret meget. Efter Christians fødsel i september 1899 har hun næppe været rask mere. Hun gik og skrantede, og efter nogen tids forløb kunne de pårørende nok se, at døden også her ville være udgangen. Og det skete jo også.

KAROLINES DØD

I Vindum kirkebog læses:

Karoline Pedersen Aarestrup, født Hermansen, døde på Vindum Skovmark, den 28. marts 1901. Begravet på Vindum kirkegård den 4. april 1901, 28 år gammel. Gift med boelsmand Christian Pedersen Aarestrup, Vindum Skovmark. Datter af husmand Christen Hermansen og hustru, Nielsine Christensen, Dalsgaard mark.

Det har været tunge dage både for Christian Aarestrup og hans børn, og det er vist et spørgsmål, om Christian Aarestrup nogensinde overvandt den ensomhed, der som en uigennembrydelig mur lagde sig over hans liv og tilværelse. Han havde sit hjem, men livet i et hjem er en god hustru, og hun lå på kirkegården. Ofte har han som mand, trods børnene, alligevel følt et savn, en tomhed i hjemmet, som ingen var i stand til at udfylde.

Han havde sin gård, sin jord. Han var en dygtig og akkurat landmand. Det, der var hans, blev passet. Det lå i hans natur at være pligt-opfyldende. Men når det blev aften, og dagværket var endt, så kunne

Christian Aarestrup sjældent, som de fleste, slå sig ned i hjemmet blandt sine børn og tjenestefolk for at nyde aftenens stilhed og hvile. Nej, når dagen var forbi og aftensmaden overstået, tog han sit søndagstøj på, og så gik han ud i aftenen, som regel sagde han ikke, hvor han gik hen eller når han kom tilbage.

Han havde venner overalt, slægtninge og familie. Han var en velset gæst, hvor han trådte ind ad døren. I Vindum havde han mange venner, som han ofte besøgte ved dag og aften. I mørke eller lyse aftener gik han gennem Vindum skov, og det anfægtede ham aldrig. Vejen havde han gået fra sin barndom. Han gik aldrig fejl selv i bøgeskoven i de mørkeste aftener og nætter, når bladene lå som et tæppe på vejen og træernes kroner lukkede opad til. Det betød intet. Han mærkede vejen med sin fod. Her gik denne ensomme mand ofte forbi Vindum kirkegård, og man spørger, mon ikke hans tanker ofte er gået op til de kære afdøde, hans livs store sorg, skuffelse og tragedie. Og mon ikke det var den tragedie, hans ensomhed, der bevidst eller ubevidst tvang ham til, når aftenen kom, at forlade sit hjem. Ja, man ved det ikke, men tanken ligger nær.

Christian Aarestrup var jo aldrig bange for at gå ene gennem skoven ved nattetid. Kun een gang blev han betænkelig. Han mente at kende hver gren og hver busk langs vejen, han gik. Dog hændte det en mørk aften, han syntes, der stod en mand på vejen. Han hilste høfligt med „god-aften“. Da manden ikke svarede på hans hilsen, gik han nærmere mod ham og sagde lidt bøs i stemmen: „Svarer du ikke“, men skikkelsen var stadig passiv. Så gik Christian Aarestrup nærmere og opdagede, at det var et lavt grantræ. Men som han sagde: „Jeg måtte og ville vide, hvad det var for at blive den tanke kvit, at det måske alligevel var et menneske, der stod og lurede ved den ensomme vej i skoven“.

Christian Aarestrup var en vel oplyst mand, der fulgte med i tidens foreteelser og politiske forhold. Han var dertil en smuk mand af ydre, han havde et pænt ansigt, men som så mange andre manglede han håret på issen.

Hvor han sad en aften i et hjem, savnedes der aldrig emner til en samtale. Men trods alt, så står han dog for nogle af os der levede en lang tid sammen med ham, som den store, ensomme mand, trods hans børn, der jo ikke formåede at udfylde hans største savn, hustruen, men som på så mange andre måder udfyldte hans liv og bar deres del af savnet over moderen med ham.

Christian Aarestrup havde jo gennem årene flere husbestyrerinder. Således havde han en fra Tapdrup mark i ca. 16 år ved navn Christiane Jensen. Hun rejste dog derfra omkring 1914. Siden var det skiftende kvinder, han havde. En tid havde han sin egen datter Kristine, født 1889, som husbestyrerinde.

EN AFTENVANDRING

Christian Aarestrup og hans svoger, Christen Hermansen, var en aften taget på et lille besøg i mit (forfatterens) barndomshjem. Da de ville vende hjem, lå der en tæt tåge over markerne. De mente dog, at det at finde vej over markerne var for dem en let sag, hvorfor de straks tog vejen tværs over mod Christen Hermansens hjem. Men det blev dem en lang tur. Hvor meget de end gik, hans hjem dukkede ikke frem af tågen. Til sidst anede de slet ikke, hvor de var, og intet kunne de høre til hjælp eller vejledning.

Omsider så de en ejendom med lys i stalden. De kendte den slet ikke, havde aldrig set den før, mente de. De lukkede døren op, og en mand kom hen imod dem. Ham kendte de. Det var min far. Lidt efter gik de den rette vej hjem: De fulgte kommunevejen.

Nu vil vi for en tid forlade Christian Aarestrup og høre lidt om hans børn og deres fremtid og efterkommere, for derigennem møder vi igen Christian Aarestrups navn og hører videre om ham.

Niels Christian Aarestrup og Kirsten Maries børns fremtid:

(D1.) Marie Christine Pedersen (1905 Aarestrup),
født 27. januar 1888 på Vindum Skovmark,
konfirmeret forår 1902 i Vindum kirke,
gift 8. december 1916 i Vindum kirke med
Carl Christophersen,
født 1. maj 1882 i Vindum,
søn af Laust Christophersen og hustru Hansine.

Vi ved ikke ret meget om Maries ungdom. En del af sin første ungdom tilbragte hun i sit hjem. Siden havde hun efter tidens skik plads som ung pige i huset, og senere havde hun et ophold på Børkop Højskole.

Efter giftermålet overtog de hans hjem og flyttede til „Birkegaarden“ i Vindum. Gården ligger ca. 2 km øst for Vindum by.

Carl Christophersens far, Laust Christophersen, var født i Bjerring den 21. februar 1847, og hans mor, Hansine Nielsen, var født i „Birkegaard“ i Vindum den 15. juni 1855. De blev gift den 21. maj 1878 og overtog da hendes hjem, hvor de boede til deres død. Laust Christophersen døde den 28. juli 1906, og hustruen døde 1919.

I Carl Christophersens hjem var der flere børn, men her i denne betretning må vi nøjes med de to, som ved deres giftermål kommer ind i slægten Aarestrup, nemlig Carl, født 1882, og Sofie, født 1893.

Første gang jeg så Carl Christophersen var sidst i september 1910. Jeg var i lære hos smeden i Vindum. Der var efterårsmanøvre og derfor stor indkaldelse af gamle soldater. Øvelserne var dette år på egnen omkring Viborg. Det var hen mod aften, da jeg så en soldat i korporalsuniform stående med en cykel og i samtale med en mand udenfor værk-

stedet. På mit spørgsmål til smedesvenden om, hvem denne korporal var, fik jeg hans navn.

Carl Christophersen var alle dage en smuk mand. I hans ungdom med sit mørke overskæg, det kraftige hår, det smukke, velformede ansigt og den ranke holdning, han bevarede så at sige livet igennem, står han for mig som en af de smukkeste mænd, jeg har set. Det være skrevet uden smiger af nogen art.

Carl Christophersen arvede sit hjem. Men de første år efter faderens død i 1906 har han nok bestyret hjemmet for sin mor. Hvornår han blev ejer af gården vides ikke her.

I 1959 afstod de gården til sønnen Sigfred og flyttede i et nybygget hus i Vindum by, hvor de boede til deres død. Carl døde den 6. marts 1965, og Marie døde den 30. april 1968. De er begravet på Vindum kirkegård.

Deres børn: (E1–E5)

E1. Axel Aarestrup Christophersen,
født 24. december 1917 i Birkegård, Vindum,
gift 1. juni 1963 i Løken kirke i Norge med
Inger Høgseth,
født 8. marts 1931 i Løken, Norge,
datter af tømrer Christian og Gunvor Høgseth,
Løken, Høland, Norge.

Axel synes at være den eneste af børnene, der har arvet sin mors pigenavn „Aarestrup“. Han blev uddannet som flyvemekaniker og var ansat på flyvestation „Aalborg“ fra ca. 1954 til sin død.

Efter deres giftermål flyttede Inger Høgseth til Danmark, og de bo-satte sig i Vodskov nord for Aalborg. Derfra var der ikke så langt til flyvepladsen.

Ad underlige veje kan det undertiden gå. Sådan gik det også for de to brødre, Axel og Sigfred fra Vindum.

En ung pige fra Sjælland tjente i Norge og blev veninde med en ung, norsk pige. Pigen fra Danmark hed Irene Christiansen, og pigen fra Norge hed Inger Høgseth. Disse to veninder besluttede sig til en rejse til Italien. Med samme fly var to unge mænd, nemlig de to, Axel og Sigfred fra Vindum. De to par gik dernede i Italien og så på hinanden så længe, at kærlighedens varme slog ud i lys lue imellem dem. Den varme Sydens sol må bære sin del af skylden for, at der ud af fire enkelte, der rejste, kom to par tilbage og blev mand og hustru, hver på sit sted. Ja, det må vi lade dem selv fortælle.

Desværre er den ene af dem nu død, nemlig Axel Aarestrup Christophersen. Han døde den 12. november 1974. Hans hustru bor fremdeles i hjemmet, Begonievej 11, Vodskov.

Deres børn: (F1)

F1. Eva Christophersen,
født 17. juni 1965 i Vodskov.

E2. Lilly Kristine Christophersen,
født 21. februar 1919 i Birkegård, Vindum,
gift 18. juli 1948 i Vindum kirke med
Christian Holm Pedersen,
født 31. maj 1909 i Nybølle.

Christian er søn af gårdejer Rasmus Christian Pedersen, født 30. april 1869, og hustru Anna Holm, født 3. oktober 1869, død 3. marts 1952.

Som ung pige tjente Lilly en tid i Viborg. Tog senere plads som husbestyrerinde hos en enkemand i Nybølle på Sydfyn. De blev gift, og siden har de boet i hjemmet i Nybølle, der ligger ca. 7 km sydvest for Ringe. Gårdejer Christian Holm Pedersen har en datter i 1. ægteskab, Rigmor Holm Pedersen, født den 17. juni 1947 i Nybølle. Hun tog uddannelse som børnehavelærerinde. Er gift med snedker Niels Ejner Jensen. Familien bor i Haslev og har to børn, hvis navne er Berit og John. Lilly og Christian har sammen tre børn.

Deres børn: (F1–F3)

F1. Carl Henning Holm Pedersen,
født 4. august 1949 i Nybølle,
gift 11. maj 1973 i Sdr. Nærå kirke med
Margit Birkebjerg Andersen,
født 10. marts 1952.

Margits forældre er Thorvald Birkebjerg Andersen, født 4. februar 1914, og hustru Dagny Vestergaard, født 4. juli 1917. Bopæl: Aarslev, Fyn. Familien bor i Svendborg, hvor Margit er ekspeditrice og Carl Henning er traktorfører.

Deres børn: (G1)

G1. Lene Holm Pedersen,
født 9. marts 1977.

F2. Rosa Marie Holm Pedersen,
født 25. maj 1951 i Nybølle,
gift 23. december 1972 i Vester Skerninge
med
Jan Helge Koefod Jensen,
født 15. november 1949.

Jans forældre er Helge Per Koefod Jensen, født 24. juni 1920, og hustru Esther Mørk, født 12. oktober 1919, død 20. december 1971. Jans far bor i København. Familien bor i Ølstykke. Rosa er pædagogstuderende, og Jan er elektromekaniker.

Deres børn: (G1–G2)

G1. Carsten Koefod Jensen,
født 13. juli 1973.

G2. Michele Koefod Jensen,
født 24. september 1976.

F3. Bjarne Holm Pedersen,
født 3. marts 1957 i Nybølle.

Bjarne bor hjemme og er udlært mekaniker.

E3. Minna Christophersen,
født 31. august 1920 i Birkegård, Vindum,
gift 23. juni 1946 i Vindum kirke med
Edvard Johannes Ladegaard,
født 20. april 1921 på Fur.

Johannes' forældre er fhv. gårdejer Otto Christian Christensen Ladegaard, født 29. maj 1895, og hustru Agnes Gravine Jenny Ladegaard, født 11. marts 1894. Bopæl Debel, Fur. Familien har deres hjem i Debel. Johannes er skipper.

Deres børn: (F1–F4)

F1. Carl Georg Christtophersen Ladegaard,
født 11. juni 1948 på Fur,
død 15. juni 1949.

F2. Hanne Ladegaard,
født 6. januar 1951 på Fur,
gift 1. februar 1969 i Fur kirke med
Mogens Emil Christensen,
født 3. november 1947.

Mogens Emils forældre er gårdejer William Christensen og hustru Anne Maryan Christensen, Madsbad, Fur. Hanne og Mogens har deres hjem på Fur, hvor han er smed.

Deres børn: (G1–G3)

G1. Bente Ladegaard Christensen,
født 9. april 1967.

G2. Marion Christensen,
født 1. august 1968.

G3. Jette Christensen,
født 1. maj 1972.

F3. Mona Ladegaard,
født 21. juni 1953 på Fur.

Mona er pædagogstuderende og har bopæl i Aalborg.

F4. Georg Christophersen Ladegaard,
født 21. januar 1956 på Fur.

Georg er nu i 1975 smedelærling og bor på Fur.

E4. Karen Agnes Christophersen,
født 21. januar 1924 i „Birkegaard“, Vindum,
død samme år.

E5. Sigfred Christian Christophersen,
født 7. februar 1926 i „Birkegaard“, Vindum,
gift 28. marts 1959 i Udløse kirke med
Irene Christiansen,
født 27. marts 1930.

Irenes forældre er fhv. gårdejer Viggo Christiansen, født 23. juli 1899,
og hustru Edith Christiansen, født 24. juli 1906, Tølløse. Sigfred og
Irene overtog hans barndomshjem „Birkegaard“, Vindum, i 1959.

Deres børn: (F1–F3)

F1. Helle Christophersen,
født 28. februar 1960 i „Birkegaard“,
Vindum.

F2. Anette Christophersen,
født 13. februar 1961 i „Birkegaard“,
Vindum.

F3. Joan Christophersen,
født 21. februar 1964 i „Birkegaard“,
Vindum.

(D2.) Kristine Petrine Pedersen (1905 Aarestrup),
født 12. december 1889 på Vindum Skovmark,
konfirmeret 10. april 1904 i Vindum kirke,
gift 4. januar 1921 i Vindum kirke med
enkemand, gårdejer Hans Christian Andersen Møl-
ler, Horsdal,
født 19. april 1879 i Horsdal, Vinkel.

Kristine tjente som ung pige i de første år efter sin konfirmation. Var derefter i flere år i sit hjem som husbestyrerinde for sin far, Christian Aarestrup, Vindum Skovmark.

Christian Møller var søn af Anders Jensen Møller, født 10. marts 1851 i Herkegård i Mammen sogn, og hustru Kirsten Marie Hansen, født 7. september 1848 i Mammen. Anders Møller købte 1875 en gård i Horsdal. Han døde ret ung, kun 45 år gammel, den 25. oktober 1896. Hans hustru besad derefter ejendommen i Horsdal til 1902. Hun døde uden forudgående sygdom den 7. maj 1902 hos sin datter i Gulev, hvor hun var på besøg.

Efter moderens død overtog Christian Møller hjemmet. Han giftede sig den 7. november 1905 med Juliane Christensen, født 24. december 1885. Hun var datter af Niels Christensen og hustru, Fårup, Vindum sogn.

Vi kommer henimod de sidste par år af første verdenskrig. Da gik rygterne allerede om den „spanske syge“, men endnu var den på afstand. Den er beskrevet så grundig, og de fleste ældre mennesker husker det så nøje, hvordan gårdene blev afspærret og skilte blev sat op med påskriften: „Her er spansk syge“. Så vidste man besked.

En dag ramte denne sygdom Christian Møllers hjem. Hans hustru døde den 27. december 1918 fra mand og børn, hvoraf den mindste kun var 2 år.

Så var Christian Møller enkemand, til han den 4. januar 1921 giftede sig med Kristine Aarestrup, født på Vindum Skovmark 1889.

I 1940 afstod Christian Møller gården i Horsdal til sønnen Viggo Møller og købte en mindre ejendom i dalen lige syd for Mammen by, og hertil flyttede han og hustruen.

Tyve år gik. Christian Møller, der alle dage havde været en flittig og dygtig mand, lå ikke på den lade side, heller ikke i Mammen. Det lå ikke for ham at være ubeskæftiget. Altid havde han et arbejde at udføre, så længe kræfterne slog til.

Ved siden af alt det øvrige arbejde var han søndagsskolelærer i en lang årrække.

Omkring 1960 blev hans hustru syg. En sygdom, der ikke lod sig standse. Kristine Møller, født Aarestrup, døde i hjemmet den 29. juli 1960 og blev begravet på Vinkel kirkegård.

Christian Møller blev boende en tid i hjemmet i Mammen efter hustruens død. Men alderen og sygdom gjorde sig omsider gældende. Han solgte da huset og tog ophold på et hvilehjem i Bjerringbro. Her døde Christian Møller den 30. april 1967 og blev begravet på Vinkel kirkegård.

Christian Møller og Julianes børn: (E1–E6)

E1. Agnes Møller,
født 20. februar 1906,
gift med
tømrer Andreas Tang, Horsens.

De rejste ca. 1930 til Canada og bor nu i 1977 i Ontario. De har 2 sønner og 2 døtre.

E2. Margrethe Møller,
født 20. januar 1907,
gift med
Harry Larsen, København.

Familien bor i København.

Deres børn: (F1)

F1. Birthe Larsen,
født 20. januar 1929,
gift med
ekspedient Robert Beisel, København.

E3. Mary Johanne Møller,
født 22. juni 1909,
gift med
Peder Andersen, Bonæs ved Roskilde.

Familien bor i Glostrup nu i 1977 og har 2 børn.

E4. Marie Kirstine Møller,
født 19. januar 1913,
gift med
Poul Andreasen, Øm ved Roskilde.

Familien bor nu i 1977 i Glostrup og har 2 sønner, hvoraf den ene er rejst til Canada.

E5. Viggo Møller,
født 19. maj 1915,
gift 29. december 1940 i Andst kirke med
Olga Jacobsen,
født 28. september 1912 i „Damvadgaard“,
Andst.

Viggo og Olga overtog 1940 hans barndomshjem i Horsdal. I 1971 overdrog de hjemmet til sønnen Ejner og købte hus i Vinkel by, hvor de nu bor.

Deres børn: (F1–F2)

F1. Ingeborg Jacobsen Møller,
født 13. marts 1942,
gift 19. oktober 1963 i Vinkel kirke med
Niels Christian Jensen,
født 8. maj 1937 i Vindum.

Familien bor i Støvring. Niels Christian er maskintekniker.

F2. Ejner Jacobsen Møller,
født 26. juli 1946,
gift 14. august 1971 i Bjerring kirke med
Annalise Clausen,
født 15. september 1950 i Bjerring.

Ejner og Annalise har Ejners barndomshjem i Horsdal, Vinkel. Annalise er laborant på Viborg sygehus.

E6. Anders Møller,
født 3. november 1916 i Vinkel,
gift 24. maj 1940 i Mammen kirke med
Emma Jensen,
født 5. april 1919.

Familien har i mange år haft en gård på Mammen Vesterhede. Har solgt den nu i 1977 og bor i Bjerringbro, hvor de har købt hus.

Deres børn: (F1–F4)

F1. Arne Møller,
født 7. oktober 1943.

Arne bor i Skive, hvor han er kirkegårdsgartner. Han er ugift.

F2. Inger Margrethe Møller,
født 1. marts 1945,
gift 5. juni 1971 i Bjerring kirke med
Leif Rasmussen,
født 8. november 1945.

Familien bor i Vellev. Leif er lærer.

F3. Poul Møller,
født 30. januar 1947,
gift 25. januar 1975 i Bjerring kirke med
Annelise Daubjerg,
født 8. februar 1953.

Familien bor i Bjerringbro. Poul er murer.

F4. Ellen Marie Møller,
født 30. maj 1948,
gift 4. september 1971 i Bjerringbro kirke
med
Jan Vermond,
født 1. september 1941 i København.

Familien bor i Brønshøj. Jan er typograf.

Kristine og Christian Møllers børn: (E7–E11)

E7. Kristian Aarestrup Møller,
født 10. december 1922 i Vinkel.

Kristian arbejder ved et vejfirma. Er ugift og bor i Aarhus.

E8. Julie Christy Møller,
født 20. februar 1924 i Vinkel,
gift 15. juli 1945 i Mammen kirke med
Laurits Lauritsen,
født 11. januar 1922 i Vinkel.

Familien bor i Almind, hvor de har en gård.

Deres børn: (F1)

F1. Annalise Lauritsen,
født 30. december 1945 i Vinkel.

Annalise er uddannet teknisk tegner og læser nu videre i Aarhus.

E9. Olga Møller,
født 19. maj 1925 i Vinkel,
gift 4. januar 1947 i Mammen kirke med
Christian Sloth Nielsen, Mammen,
født 13. juni 1920.

Olga og Christian solgte deres gård i Hjorthede ca. 1971 og bor nu i 1975 i Bjerringbro.

Deres børn: (F1–F3)

F1. Erik Sloth Nielsen,
født 18. august 1950,
død 23. maj 1956,
begravet på Hjorthede kirkegård.

F2. Birgit Sloth Nielsen,
født 19. september 1953,
gift 30. juli 1977 i Hjorthede kirke med
Poul Jespersen,
født 30. juli 1953 i Kvorning.

Familien bor i Viborg, hvor Birgit er bankassistent, og Poul er bager.

F3. Erik Sloth Nielsen,
født 22. april 1958.

Erik er butikslærling og bor hjemme.

E10. Inga Møller,
født 12. december 1926 i Vinkel,
gift 20. november 1947 i Mammen kirke med
Alfred Sloth Nielsen, Mammen,
født 7. september 1917.

Inga og Alfred solgte deres gård i Mammen i 1975 og bor nu i Bjerringbro.

Deres børn: (F1–F3)

F1. Tove Sloth Nielsen,
født 29. november 1948 i Mammen,
gift 3. august 1974 i Mammen kirke med
Jens Aage Vinther,
født 3. august 1951, Gjerlev ved Randers.

Familien bor i Thorning ved Kjellerup, hvor Tove er lærer, og Jens Aage er bankmand.

Deres børn: (G1)

G1. Heidi Sloth Vinther,
født 16. april 1976.

F2. Marianne Sloth Nielsen,
født 11. juli 1951 i Mammen.

Marianne bor i Viborg, hvor hun er bankassitent.

F3. Kirsten Sloth Nielsen,
født 26. september 1955 i Mammen,

Kirsten er kontorassistent og bor i Viborg.

E11. Henning Møller,
født 16. december 1930 i Vinkel,
gift 14. marts 1964 med
Dora Nielsen,
født 1935 i Kærrestrup, Vinkel sogn.

Henning arbejder på „Grundfos“ i Bjerringbro, men familien bor på Islandsvej i Viborg.

Deres børn: (F1–F2)

F1. Torben Møller,
født 18. august 1965.

F2. Solvejg Møller,
født 23. september 1970.

(D3.) Peter Pedersen (1905 Aarestrup),
født 12. oktober 1891 på Vindum Skovmark,
gift 1. gang 2. maj 1917 i Vinkel kirke med
Ane Marie Laursen,
født 29. april 1889 i Vinkel,
gift 2. gang 6. november 1930 i Vindum kirke med
Sofie Christophersen,
født 2. oktober 1893 i Vindum.

Peter Aarestrup var jo kun ca. 5 år, da han mistede sin mor, Kirsten Marie Aarestrup, f. Christensen. Hun døde den 12. februar 1896 af lunge-tæring i hjemmet på Vindum Skovmark. Det var et tungt slag for hjemmet. Her stod en fader alene med sine 3 børn. Marie på 9 år, Kristine på 7 år og Peter på 5 år.

Han levede så godt som hele sin ungdom i sit barndomshjem. Efter at han var blevet gift i året 1917 med Ane Marie Laursen flyttede han til „Engedal“, Ane Maries hjem. Hun var datter af gårdens ejer, Laust Pedersen og hustru Christiane, f. Christensen. Peter Aarestrup og Ane Marie overtog gården, men Ane Maries forældre blev boende på gården. Laust Pedersen døde den 4. oktober 1924, hans hustru døde den 22. marts 1941.

I 1928 blev Peter Aarestrup enkemand. Ane Marie havde i lang tid døjet med dårlig hals. Sygdommen var basedow. Det blev efterhånden så slemt, at en operation ansås for at være nødvendig, hvorfor hun lod sig indlægge på sygehuset. Operationen blev foretaget, men hun kunne ikke stå det igennem. Ane Marie døde den 30. november 1928 og blev begravet i familiens gravsted på Vinkel kirkegård. En sorgens tid for mand og børn.

Så er Peter Aarestrup alene i gården med sine børn, hvoraf den ældste, Kirstine, ikke er mere end 9 år, og den yngste, Lydia, er 4 år. Heldigvis har de en mormor, som ofte må træde til i mors sted, når der er noget, der tynger dem. Det har på mere end en måde været en mørk tid for dem alle. Det går mod julen, og det kæreste de havde, deres mor, er på kirkegården.

Der går 2 år for den ensomme mand, hvor han vel har haft husbestyrerinde, og muligt har hende, der blev hans anden hustru, en tid før ægteskabet haft plads hos ham som sådan. Men helt ukendt i familien har hun vel næppe været, idet hendes broder, Carl Christophersen, var gift med Peter Aarestrups søster Marie.

Sofie Christophersen var altså fra Vindum, født 2. oktober 1893 og datter af Laust Christophersen og hustru, Hansine Nielsen.

Peter Aarestrup og Sofie Christophersen holdt bryllup den 6. november 1930. Deres hjem blev fortsat „Engedal“. I 1958 overtog sønnen Henry hjemmet.

Peter Aarestrup døde den 15. november 1961, og Sofie døde den 21. marts 1970. De er begravet på Vinkel kirkegård.

Peter Aarestrup og Ane Maries børn: ((E1–E5))

E 1. Kirstine Marie Aarestrup,
født 12. august 1919 i „Engedal“, Vinkel,
død 7. juli 1946.

Kirstine var økonoma på Nr. Nissum seminarium.

E 2. Axel Carlo Aarestrup,
født 19. januar 1922 i „Engedal“, Vinkel,
gift 24. oktober 1947 i Vinkel kirke med
Jutta Kirstine Ibh,
født 24. oktober 1925 i Vinkel.

Jutta er datter af Niels Nielsen Ibh, født 8. december 1900, død 2. december 1961, og hustru Marie Kühl, født 5. august 1898, død 14. oktober 1944. Det bør måske her bemærkes, at Juttas fader, Niels Ibh, også gennem sine forfædre har haft forbindelse med slægten „Aarestrup“. Hvis vi går tilbage i historien, vil vi finde en mand ved navn Jens Henrik Nielsen. Han blev 1. oktober 1852 i Vinkel kirke gift med Ane Kirstine Pedersen Ibh. Hun var født i Laurits Ibhs gård og var søster til

Niels Ibhs farfar. Vi ved, det ikke gik Jens Henrik Nielsen så godt senere hen i livet, men om dette er der fortalt.

Jutta og Axel overtog 1960 hendes barndomshjem „Sønderhedegaard“ i Nabe i Vinkel.

Deres børn: (F1–F3)

- F1. Anne Marie Ibh Aarestrup,
født 15. april 1949 i Vinkel,
gift 30. oktober 1971 i Vinkel kirke med
Bent Iversen,
født 22. april 1945 i Hald ved Randers.

Bents forældre er Jens Christian Iversen, Hald, født 8. september 1911, og hustru, født 5. juli 1910.

Anne Marie og Bent bor i Bigum. Anne Marie er sygeplejerske, og Bent er landmand.

Deres børn: (G1–G3)

- G1. Gustav Ibh Iversen,
født 30. september 1973,
døbt 11. november i Bigum kirke.

- G2. Uffe Ibh Iversen,
født 9. september 1977, (tvilling)
døbt 30. oktober i Bigum kirke.

- G3. Eva Ibh Iversen,
født 9. september 1977, (tvilling)
døbt 30. oktober i Bigum kirke.

- F2. Kirsten Jutta Ibh Aarestrup,
født 29. december 1950 i Vinkel,
gift 20. september 1975 i Vinkel kirke m.
Jørgen Nørgaard,
født 12. februar 1945 i Rødding, Sønder-
jylland.

Familien bor i Lund ved Horsens. Kirsten er hospitalslaborant, og Jørgen er speditør.

- F3. Carl Johan Ibh Aarestrup,
født 7. maj 1957 i Vinkel.

Carl Johan har været på landbrugsskole i Hammerum. Han var færdig på gymnasiet i 1976. Er nu indkaldt ved militæret.

- E3. Henry Aarestrup,
født 18. januar 1923 i „Engedal“, Vinkel,
gift 28. november 1959 i Andst kirke med
Ellen Jacobsen,
født 2. november 1924 i „Damvadgaard“,
Andst.

Ellens forældre er Carl Marius Jacobsen, født 25. juli 1872, død 10. december 1952, og hustru Ingeborg Marie Jacobsen, født 7. september 1882, død 5. april 1969.

Ellen og Henry har hans barndomshjem „Engedal“ i Vinkel, som de overtog i 1958.

E4. Esther Lydia Aarestrup,
født 12. april 1924 i „Engedal“, Vinkel.

Lydia er 1975 ansat som lærer ved Ryde skole ved Vinderup.

E5. Ketty Laura Aarestrup,
født 19. oktober 1925 i „Engedal“, Vinkel,
død 13. februar 1926.

Peter Aarestrup og Sofies børn: (E6–E7)

E6. Annelise Aarestrup,
født 20. april 1933 i „Engedal“, Vinkel,
død 11. november 1941.

Annelise døde ret pludselig af en hjernesygdom.

E7. Christian Aarestrup,
født 1. januar 1936 i „Engedal“,
gift 26. januar 1963 i Aarup kirke på Fyn med
Sigrid Ladegaard,
født 16. marts 1946 i Erritsø ved Fredericia.

Sigrids forældre er Niels Ladegaard Andersen, født 1. maj 1911, død 29. december 1948, og hustru Edith Augusta Ladegaard, født 9. marts 1914. Enke i 22 år, nu gift igen.

Sigrid og Christian bor i Jordrup nordvest for Kolding, hvor de har gården „Bundgaard“.

Deres børn: (F1–F3)

F1. Niels Peter Aarestrup,
født 21. september 1965 i Nisset ved Silkeborg.

F2. Jens Jørgen Aarestrup,
født 16. april 1969 i Jordrup.

F3. Michael Aarestrup,
født 2. juni 1973 i Jordrup.

Niels Christian Aarestrup og Karolines barns fremtid:

(D4.) Christian Marius Pedersen (1905 Aarestrup),
født 24. september 1899 på Vindum Skovmark,
gift 1. september 1934 i Aabyhøj kirke med
Kristy Lausten,
født 28. juli 1899 i „Lundgaard“, Møldrup,
V. Bjerregrav.

Christian lærte i sin ungdom skomagerhåndværket hos en mester i Rød-kærsbro. Efter udstået læretid fik han arbejde ved sit fag i Esbjerg. Her arbejdede han en del år, men rejste omsider hjem til Skovmarken, hvor han fremdeles arbejdede som skomager, men også nu og da gav en hånd med ved arbejdet i hjemmet.

Årene gik. Faderen, Christian Aarestrup, begyndte at ældes. Længe havde unge Christian Aarestrup været forlovet med en datter af indremissionær Lausten og hustru, der på denne tid boede i Aarhus.

Men en dag i sommeren 1934 rejste gamle og unge Christian Aarestrup til Aarhus. Ikke mange, vel ud over de allernærmeste indenfor familien, vidste, hvad der var rejsens formål. Men da de to kom tilbage, var de tre, idet unge Christian var blevet gift. Både Christian og Kristy var 35 år.

Og så overtager de unge gården.

SKØDE

Underskrevne gårdejer, Niels Christian Aarestrup, af Vindum, skøder og endelig overdrager herved til medunderskrevne søn, Christian Marius Aarestrup, den mig tilhørende ejendom, skyldsat således: Matr. nr. 6 a af Vindum Overgaard's mark af Vindum sogn, af hartkorn 4 skp., 0 fjd., 1/4 alb. og 6 b af hartkorn 0 skp., 1 fjd. og 1/4 alb.

Med påstående bygninger med mur og nagelfast tilbehør, – derunder 3 kakkellovne, 1 komfur, 2 gruekedler, faste borde og skabe, hylder og knagerækker. Avl og afgrøder, beholdning af gødning, fourage, ildebrændsel, avlsredskaber, maskiner, vogne, seletøj og småredskaber. Besætning: 2 heste, 10 køer, 9 ungkreaturer, 12 svin + fjerkræ.

Overtagelsen finder sted 1. november 1934. Købesummen udgør kr. 30.000 der berigtiges af køberen således:

Han låner kr. 10.000 i Viborg Sparekasse, ved at han udsteder en pantobligation til mig på kr. 5.000, ved at jeg har betinget mig nedenævnte aftægt af en kapitalsværdi på kr. 15.000, ialt kr. 30.000

Jeg forbeholder mig så længe jeg lever, den udelukkende brug og benyttelse af stuen i det nordvestre hjørne af stuehuset, som skal forsynes med lys og varme, fuld forplejning, vederlagsfrit ved familiens bord. Dog om jeg ønsker det, da, at få mine måltider serveret på mit værelse. Fri kørsel med gårdens bedste køretøj og en duelig kusk. Ret til uhindret at færdes på alle ejendommens jorder og bygninger. Ret til at fraflytte ejendommen, men i så tilfælde skal der betales mig 300 kr. årlig.

Matr. nr. 6 a, hvorfra 6 c er udstykket, befter for nogle tørveskærs rettigheder i Roslev og Ramsdal mose, og ret for beboere af Vindum til tørveskær i Smedemose. Det er ved lejekontrakt tinglæst 17. marts 1870.

Matr. nr. 6 d, en vejservitut i 50 år, mod i samme tid at måtte afbenytte en strimmel jord. At en tidligere ejer har forbeholdt sig ret til tørveskær i Matr. nr. 6 d og ret til at anlægge en mergelgrav.

At der er tinglyst deklaration angående ejendommens skel mod Dalsgård bæk og dennes oprensning m. v.

Viborg, den 8. august 1934.

Niels Christian Aarestrup.

Christian Marius Aarestrup.

NB. Christian Marius Aarestrup udsteder til sin fader, et pantebrev i ejendommen på kr. 5.000, der kun skal udbetales, hvis faderen, Niels Christian Aarestrup, fraflytter hjemmet. I så fald er det forfaldet til øjeblikkelig udbetaling uden opsigelse.

Viborg, den 8. august 1934.

Christian Marius Aarestrup og hustru Kristy.

Selvom man ikke kender de forskellige anførte steder i skødet, er de her medtaget af historiske grunde. (Forfatteren).

Efter dette skødes udstedelse følger udstedelsen af et pantebrev. Også her anført af historiske hensyn.

PANTEBREV

angående det omtalte lån anført i skødet på kr. 10.000. Lånet er udstedt 1934. Angående påhvilende servitutter bemærkes: Matr. nr. 6 a hvorfra 6 c er udstykket, hæfter for nogle forbeholdte tørveskæringsrettigheder i Roslev og Ramsdal mose, samt af nogle udgifter, der årlig svares af Vindum Ovorgaard, og ret for beboerne af Vindum til tørveskær i Smedemose.

At der er lejekontrakt lyst 17. marts 1870 er pålagt matr. nr. 6 d en vejservitut i 50 år mod i samme tid at afbenytte en strimmel jord o.s.v.

Pantebrevet er underskrevet af Christian Marius Aarestrup og hustru Kristy Aarestrup.

Man forstår vel, når man læser alt dette „med ret til tørveskær“ o.s.v., at der nok er gammel hævde, som ikke er slettet i pantebogen og derfor skal gentages i et skøde, hver gang en ejendom skifter ejer.

NIELS CHRISTIAN AARESTRUPS DØD

Kun en kort tid fik Christian Aarestrup at leve efter at have afstået gården.

En dag var han alene hjemme. De unge var taget et eller andet sted hen. Christian Aarestrup ville gå ud i marken for at flytte kreaturerne, da der var en ung kvie, der løb med ham i tøjret, så han faldt og slog sig. Han var vist næppe rask fra den dag at regne.

Som dagene gik, tog hans sygdom til, og han døde den 2. januar 1935, knap 72 år gammel, i hjemmet på Skovmarken.

Så besad Christian og Kristy gården til 1953, da blev Christian en dag hæftig syg, blev indlagt på Viborg sygehus, og her døde han kun få dage efter, den 18. marts 1953, knap 54 år gammel. Han blev begravet den 24. marts i familiens gravplads på Vindum kirkegård, der hvor så mange af slægten, som er omtalt her i beskrivelsen, har fundet deres sidste hvilested.

Da der ingen børn var i ægteskabet, kom jo hans søskende ind i billedet som arvinger. På den tid takseredes gården til kr. 50.000, men da forskellige lån fragik, udbetalte Kristy en mindre sum til de 3 søskende som arv efter broderen.

En kortere tid blev Kristy endnu ved gården, men solgte så og flyttede til Viborg. Her købte hun en ejendom, Skottenborg 12, som hun stadig bebor nu i året 1975.

I 1968, den 24. august, indgik Kristy påny ægteskab. Denne gang med pensioneret togfører, enkemand Laurits Nielsen Dam. En god mand. Men desværre, må man nok tilføje, blev det et kort ægteskab. Togfører Dam ramtes af en hjertesygdom kort tid efter, de var blevet gift og døde den 23. december 1969. Han blev begravet den 30. december ved siden af sin første hustru på Viborg kirkegård.

Her vil vi så vente med det sidste af Peter Nielsens børn, nemlig Marie Kathrine. I stedet tager vi Peter Nielsens 2 yngste brødre, Anders og Niels Nielsen.

Vi fortsætter med

Niels Jensen og Ane Petersdatters børn:

(B6.) Anders Nielsen (1905 Aarestrup),
født 13. maj 1837 i Dollerup,
døbt 17. september 1837 i Dollerup kirke.

Hvordan Anders Nielsens første barne- og ungdomsår er gået, derom savner vi oplysning, men af hans senere liv må man slutte, at han har været en både begavet og fremadstræbende mand. Hvad der har givet anledning til, at han valgte skolelærergerningen, må vel netop være, at han var evnerig, og længselen efter denne gerning brændte i ham, det er muligt, at der også har været nedarvede anlæg bagved, idet faderen nok har været både begavet og veloplyst, idet han et sted beskrives som sogneforstander i Dollerup. Det må vel svare til sognerådsmedlem i dag. Hvad der ellers må ligge bag, så træffer vi ham, da han er 17 år, som vikar ved Tastum skole. Det var i 1854. Her ved denne skole var han i 1 år til 1855, så gik rejsen til Ranum Seminarium. Herfra blev han dimitteret i 1857. Fra 15. september dette år var han lærer i Helstrup ved Randers. I maj 1858 blev han ansat som lærer ved skolen i Over-Viskum. Her var han indtil 1862. Det er i denne periode, man nu og da ser ham

anført som fadder ved en del af familiens barnedåb. Heller ikke i Viskum kunne han slå rod. Den 21. februar 1862 blev han ansat ved skolen i Romalt i nærheden af Randers. Her var han i ca. 3 år. Den 24. oktober 1865 blev han ansat som kirkesanger og skolelærer ved Virring skole ca. 15 km sydøst for Randers. Her i Virring blev han, til han i 1905 tog sin pension og flyttede til Uggelhuse, hvor han havde købt hus, og hvor han tilbragte sine sidste år. I den tid han var ansat i Romalt, havde han giftet sig, men der mangler dato, så man må nøjes med slutninger. I 1867 blev der født en datter, og hun anføres at være født i Vorup og døbt i Sct. Mortens kirke i Randers. Ja, det synes at halte lidt, men kendte man baggrunden, har det nok altsammen sin rigtighed.

Før vi går videre, vil vi give en beskrivelse af Over-Viskum skole, der giver et lille indblik i skole- og lærerforhold, på sine steder før og under Anders Nielsen Aarestrups tid.

Vi begynder ved 1739. Da fortælles der, at børnene i O. Viskum blev fordelt mellem Vejrum og Ørum skoler, men så fortælles der noget uforståeligt: Grunden hertil var uden tvivl de mange huller og vandsteder, som gjorde, at ingen skole med tilbørlig nytte kunne være her. Hvordan det skal forstås, er ikke let, men egnen synes at måtte have været fuld af vandhuller og større vandsamlinger. I 1823 byggede ejeren af Viskum Hovedgård, H. Juul og hustru E. Bjerregård, en skole af svær egebindingsværk, 12 fag, samt gav et legat på 4000 rigsdaler til hjælp til lærerløn. Beboernes tak herfor fremkom i et digt på 7 vers, trykt i Viborg Stifts Tidende af 16. marts 1825. I 1857 var der en jordlod på 5 tdr. land, der hørte til skolen, men der var ingen brønd, ingen vand. Der var ca. 1 km til godt rent drikkevand. Det var en slem ulempe for en skole. Det har jo netop været i den periode, Anders N. Aarestrup var lærer der, og han har altså dagligt måttet hente vand til husets forbrug en km borte.

Gift var han dog ikke på den tid, men han har sikkert haft det i tanker.

Den næste skole i Over Viskum opførtes i 1885. Det var vel den, der fungerede, til den blev nedlagt ved skolesammenlægning 1. januar 1959. Som vi har set, har Anders N. Aarestrup, før han blev lærer i Over Viskum, først været en kort tid på Randers-egnen, nemlig i Helstrup. Nu trak han igen mod øst. I 1862 blev han ansat i Romalt. Her var han i 3 år, og i den tid han virkede der, giftede han sig som sagt.

Anders Nielsen (1905 Aarestrup),

født 13. maj 1837 i Dollerup,

gift 10. november 1863 i Kristrup kirke med

Stine Marie Lund,

født 3. juli 1841, født i Stjær ved Aarhus.

Stine Marie var datter af skolelærer Ludvig Frederik Christian Lund og hustru Christine Antonette Stentimarcher i Framlev. Hendes forældre

boede efter at have sagt skolen farvel i Hinnerup og nød deres otium der.

Så står vi ved den tid, da Anders Nielsen Aarestrup flytter til Virring, hvor han var lærer og kirkesanger i ca. 40 år. Selv om man ikke kan få alt til at passe, så som angivelser af årstal og lignende, må der jo, om man i dag vidste alt, alligevel være en forklaring på de forskellige tidsangivelser. Der står, som før omtalt, at han ansættes som lærer ved Virring skole den 24. oktober 1865, men det stemmer dårligt sammen med hans andet barns fødsel. Om barnets dåb meddeler Sct. Mortens kirkebog følgende:

Emma Kathrine Nielsen Aarestrup, født i Vorup ved Randers, 19. maj 1867, døbt i Sct. Mortens kirke den 14. juli 1867.

Hvordan det nu hænger sammen, vil vi lade være at gisne om. Forklaringen kender vi ikke. Andre må granske her og kan muligt finde den rigtige løsning på de årstal og finde mellemeleddet imellem dem.

Virring skole har selv efter datiden fremtrådt som en smuk og velholdt bygning. Kommer man ad vejen fra Randers mod Grenå og drejer fra mod Virring ca. 15 km fra Randers og kører ca. 3 km mod syd, så dukker kirken frem, højt som den ligger på en stor bakke. Nedenfor bakken har skolen sin plads.

Foran den er den gamle legeplads afskærmet med nogle store sten, der ligger langs vejen. Bag skolen findes en stor have, som delvis ligger op ad skråningen.

Jeg var inde at se skolestuen. Husets frue var så venlig at lade mig se alt. Hun fortalte, at skolestuen var uforandret, stor og rummelig, og efter datiden kunne jeg se, at det var en lys og god skolestue.

Her har Anders N. Aarestrup siddet med sognets børn i ca. 40 år. Her boede han i alle disse år, og mig bekendt besøgte han ikke sine slægtninge på Viborg-egnen i al den tid, han var lærer i Virring. Først i 1906, da han var blevet pensioneret, tog han og hans kone en rejse til hans broder Peter Nielsens børn på Skovmarken, altså til hans barndomshjem. Muligvis har han været til sin broders begravelse i 1896, men ellers har han stort set levet alle sine manddomsår på Randers-egnen. Alt peger hen på, at han i Virring har været anerkendt både som lærer og som foregangsmand på flere områder. I en bog om berømte og dygtige landmænd findes ikke alene hans billede, men også forskelligt andet angående hans virke. Først nævnes hans data, som vi kender, og hans stilling, men så anføres noget, man næppe forstår. Han anføres som ejer af 74 tdr. land med $5\frac{3}{8}$ td. hartkorn. Det kan altså ikke være skolejord, her har været tale om. Så ville han vel næppe være opført blandt de dygtige og anerkendte landmænd. Hvor har han dog fået al den jord fra, spørger man? Vi får intet svar. En karl må han vel have haft, men en travl mand må han have været.

Han nævnes endvidere som sognerådsmedlem, forligsmægler mellem husbond og tyende i Virring kommune, sparekasseformand for Virring og omegn, og så var han plantningsformand, en sag han arbejdede for gennem 30 år.

I 1888 nævnes han som forfatter til bogen „Jens Kragh“. Jens Kragh er uægte barn af fornem byrd, født sidst i 1700-tallet, opdraget hos en fattig enke og bliver senere staldkarl på Hald ved Viborg. Gennem egen fortjeneste bliver han udnævnt til skytte og skovrider ved Hald. Han finder sin mor på Støvring kloster, bliver gift med ridefogedens datter og flytter til en gård nord for Randers fjord.

Anders Nielsen skriver i forordet bl. a., at „nærværende fortælling, der er mig meddelt af forlængst afdøde mænd – dog navnlig min fader – har jeg anset værdig til at bevares og blive almindelig bekendt til sammenligning af fortid og nutid ved hundredårs-jubilæet ved stavnsbåndets løsning. Det er at betragte som en lille samling af tildels hendøde sagn om virkelige begivenheder og forhold –“. (I bibliotekets kartotek er forfatteren kaldt Anton Nielsen med en tilføjelse, at dette er fejlagtig).

Hvordan var Anders Nielsen Aarestrup som lærer? Jeg talte med den meget gamle graver ved kirken herom. Jeg ville jo gerne have noget personligt at vide om ham. Graveren var jo ældre, og stort huskede han ikke, men han fortalte dog, at han stod for ham som en dygtig lærer, der krævede, at børnene kunne deres ting, og han huskede også, at han kunne være meget bestemt og ikke gik af vejen for at give en veltrukken lussing, ja, endda, når det gik hårdere til, tage stærkere tugtemidler i brug. To ting huskede graveren også. Hver eftermiddag kom lærerfruen ind i skolen med kaffe til ham. „Hvilken dejlig kaffe det må have været“, sagde graveren, „den spredte en dejlig duft over hele skolestuen. Det var noget andet, end det vi fik“, tilføjede han. Og en ting til huskede han. Læreren sad tit og røg på sin lange pipe. Det var så hyggeligt.

Anders Nielsen synes i al sin tid at have ført sit slægtsnavn „Aarestrup“. Man møder så at sige altid navnet i forbindelse med hans øvrige navn, og så vidt man kan skønne, har han anvendt dette navn i alle de år, han var lærer i Virring. I året 1905 kom der ved lov en lejlighed til at erhverve sig navnet som varig ejendom for slægten, og på denne tid søgte han sammen med sin broders sønner, Niels og Christian i Dalsgaard og på Vindum Skovmark, om ret til at føre dette navn for sig og slægten, og de fik det bevilget. Han slap dog ikke for sit oprindelige bognavn, men skrev det: *Anders Nielsen-Aarestrup*.

Anders Nielsen-Aarestrup og Stine Maries børn (C1–C5)

- C1. Anna Kristine Antonette Nielsen (1905 Aarestrup),
født 6. juli 1865 i Romalt,
døbt 6. august i Krstrup kirke,
konfirmeret 4. april 1880 i Virring kirke.

- C2. Emma Katrine Nielsen (1905 Aarestrup),
født 19. maj 1867 i Vorup,
døbt 14. juli i Sct. Mortens kirke i Randers,
konfirmeret 1882 i Virring kirke.
- C3. Helga Pauline Nielsen (1905 Aarestrup),
født 22. juli 1873 i Virring skole,
døbt 9. november i kirken,
konfirmeret 1888 i Virring kirke.

Forældre:

Skolelærer og kirkesanger Anders Nielsen Aarestrup
og hustru Stine Marie, f. Lund, af Virring.

Gudmødre:

Båret af barnets moder,
gårdmand og sognefoged Anders P. Niensens hustru
Marie, f. Sørensen.

Faddere:

Gårdmand og sognefoged A. P. Nielsen.
Barnets fader.
Gårdmand Niels Sørensen og hustru.

- C4. Alfred Nielsen (1905 Aarestrup),
født 27. maj 1877 i Virring,
døbt 23. september i Virring kirke.
- C5. Marie Nielsen (1905 Aarestrup),
født 30. november 1878 i Virring skole,
døbt 6. januar 1879 i hjemmet,
fremstillet 15. juni 1879 i kirken.

Forældre:

Kirkesanger og skolelærer Anders Nielsen Aarestrup
og hustru Stine Marie, f. Lund, 37 år.

Gudmødre:

Båret af barnets moder,
gårdfæster Peter Pedersens enke, Karen Marie Sø-
rensen af Ammelhede.

Faddere:

Gårdejer Kristen Jørgensen, Virring mark,
husmand Kristen Sørensen,
barnets fader.

Børnenes fremtid:

- C1. Anna. Om hende vides der intet.
- C2. Emma. Hun var jo født i Vorup. Der vides kun om hende,
at hun boede i Aarhus. Som gift eller ugift vidste
graveren ikke. Andre kilder kunne jeg ikke op-

spore, selvom jeg fik talt med sognets ældste på hvilehjemmet.

- C3. Helga. Hende vil vi vende tilbage til om lidt.
- C4. Alfred. Ham ved vi intet om, ud over at han blev gift og bosatte sig på en helt anden egn. Han døde i 1917, kun 41 år gammel. Efter senere oplysning skulle han have læst på et seminarium.
- C5. Marie. Den gamle graver fortalte angående hende, at hun kom galt af sted. Hun fødte et barn i hjemmet. Dag, dato og årstal vides ikke. Iøvrigt kendes der ikke mere til Marie. Om hun blev gift, vidste graveren ikke. Dog mente han, hun boede i Aarhus.

Tilbage til nr. 3 af børnene, datteren Helga Pauline, født 1873. Om hende ved vi en del:

I 1905, da hun er 32 år, blev hun gift i Virring kirke. Den mand, hun blev gift med, er en stor dygtighed, og det har vel gjort sit til at kaste glans over lærerhjemmet, og vel mest over Helga Pauline, der synes at have svært ved at bære ophøjelsen.

Hans data:

Johannes Erhardt Bøggild, født i Ribe den 28. marts 1878. Forældre: Bankdirektør Børge Thorlacius Bøggild og hustru, Sophie Magdalene Aagard. Bøggild blev student i 1896, cand. juris i 1903. Uddannedes merkantilt på rejser i De forenede Stater og Rusland, ansattes i udenrigsministeriet i 1906, blev vicekonsul samme år og fuldmægtig 1908, udsendes som konsul til San Francisco 1910, til Chicago 1914 og som fungerende generalkonsul til London 1915. Da De forenede Stater gik med i verdenskrigen i 1917, sendtes han midlertidigt som handelsrådgiver til gesandtskabet i Washington for at deltage i handelspolitiske forhandlinger, samtidig bestyrede han det danske konsulat i New York. Bøggild var en energisk, praktisk dygtig embedsmand, hvis arbejdskraft man har lagt stærkt beslag på under verdenskrigen. Han blev gift i 1905 med Helga Pauline Aarestrup.

Sådan skrev bladet Politiken om Bøggild den 22. juli 1915, læses iøvrigt i Dansk biografisk Leksikon. Bøggild skal endvidere have gjort tjeneste på Island, medens denne hørte til Danmark, da dette skrives om ham i Politiken, benævnes han som generalkonsul i dette land.

Det har jo været en dygtighed af rang, Anders Aarestrups datter blev gift med. Hvordan han personligt har været, ved vi ikke, og heller ikke hvornår han døde. Helga Pauline må nok antages at have levet længst. Hun kom engang imellem med søsteren Marie til Virring for at se til forældrenes grave. Helga Pauline boede i København, og hun og man-

den er begravet på Assistens kirkegård. Når hun kom i Virring, benævnedes hun altid med „Fru Ambassadøren“.

Efter den gamle gravers mening var hendes ansete stilling som Bøggilds hustru gået hende helt til hovedet. Hun mente tilsyneladende, at også folk i hendes hjemby skulle stå på pinde for hende. Som omtalt før kom hun jo til Virring for at se til forældrenes grave. Når så „Fru Ambassadøren“ holdt sit indtog på kirkegården, skulle graveren være der, og var han der ikke, gik der lynbud efter ham, og det hed da: „Fru Ambassadøren er på kirkegården og beder dig komme omgående“. „Så måtte jeg gå fra arbejdet. Da jeg nåede kirkegården, havde hun været i færd med at sætte en buket på graven, hun stod med et fint stykke lyserødt silkepapir i hånden. „Se her“, sagde hun, idet hun rakte mig papiret. „Det skal du have for din ulejlighed“. Jeg blev harm. Jeg kunne ikke leve af min graverstilling, og nu på en almindelig arbejdsdag at skulle løbe fra mit arbejde med at skære tørv langt ude i mosen og så stå her på kirkegården, næsten for at blive til nar; det fandt jeg dog for groft. Jeg tog papiret og smed det i skraldespanden for øjnene af hende. Altid havde hun kritiseret min renholdelse af gravene. Nu kunne det være nok. Jeg sagde til hende, at jeg ikke ville holde gravene mere. Hun kunne få hvem som helst til det, bare ikke mig. Så lå gravene hen og blev forsømte. Så klagede hun til menighedsrådet. Jeg fik besked derfra om at gøre det. Jeg blev tilkaldt og sagde igen nej, desuden havde hun aldrig givet mig en rød øre for det, kun utak. Det hjalp altså intet. „Fru Ambassadøren“ havde klaget til formanden, og det skulle tages til efterretning. Så indvilgede de i at give mig 3 kr. om året for at holde gravene. Det var penge i 1925. Jeg mindes ikke, vi siden så hinanden, i hvert tilfælde talte vi ikke mere sammen“.

Anders Nielsen-Aarestrup tog sin afsked fra skolen 1. maj 1905. Han og hustruen flyttede derefter til Uggelhuse, der på den tid var en stationsby på banen mellem Randers og Ryomgård. Nu i 1975 er det kun et trinbræt. Her havde de købt et hus. Huset blev kaldt „Aarestrupsminde“. Et navn, som uden tvivl „Fru Ambassadøren“ havde opfundet, for at gøre slægten udødelig.

Da jeg omkring 1968 var i Virring for jeg ved ikke hvor mange gange, for at finde nye spor, var jeg oppe hos nogle pensionister. De fortalte mig husets navn.

En dag efter lang tids forløb var jeg i Uggelhuse og ledte efter huset, men kunne ikke finde det. Trods al min søgen fandt jeg ikke i byen et hus, der havde antydning af dette navn. Muligt har det stået engang, men nye ejere har slettet det.

Men her slog de sig altså ned for at leve deres sidste år.

I 1906 tog de en rejse sammen til Anders N. Aarestrups barndoms-egn, og det varede nok en ugestid. De boede på Skovmarken hos broder-

sønnen Christian Aarestrup, og herfra besøgte de så den øvrige familie. Det var sidste gang, han så sit barndomshjem.

I Virring kirkebog læses:

Lærer Anders Nielsen-Aarestrup døde den 24. januar 1909. Begravet på Virring kirkegård den 30. januar 1909. Boede i Uggelhuse. Gift, pens. lærer, født i Dollerup. Søn af gårdmand, sogneforstander Niels Jensen og hustru Ane Petersdatter.

Hans enke, Stine Marie Lund. Uggelhuse var deres sidste fælles bosted. Anders Nielsen-Aarestrup blev 71 år. Født 1837 i Dollerup.

På hans gravsten står følgende:

Skolelærer og kirkesanger i Virring A. Nielsen-Aarestrup, Dannebrogsmænd. Født 13. maj 1837, død 24. jan. 1909. Godtgjørenhed og uegen nytte var hans sjæls lyst. Tak for alt fra os alle i Jesu navn.

NB. Under denne tekst er udhugget et timeglas med vinger.

Efter Anders Nielsen-Aarestrups død blev hans kone ved at bo i hjemmet, og mange år gik, og imens gik hun og blev forkalket og svækket af alder, ja det var allerede begyndt før hans død, hun ville bl. a. ikke tro eller anerkende, at han var død, gik efter sigende i 2 døgn efter hans død og lagde varmedunke ved hans fødder. Døtrene må vel være kommet hjem og overbeviste hende om, at han var død. Som årene gik, tog forkalkningen til. Hun fattede for lidt og kunne gribes af sære tanker, kunne få sådanne indfald, at hendes mand lå og sultede på kirkegården. Så stegte hun en and eller høne for om natten at gå den lange vej fra Uggelhuse til Virring og grave stegen dybt ned i graven. Hvor ofte det er sket vides ikke, men graveren opdagede nu og da hendes besøg næste dag, når han kom på kirkegården og så, at mulden på graven ikke var lagt i god orden. En undersøgelse kunne jo fortælle ham resten. Let har det jo ikke altid været for den gamle lærerfrue. I hendes ungdom har hun aldrig manglet vid og sans, derom vidner et vers, hun havde digtet og anbragt over pige-kammerets dør. Det lyder sådan:

*For sleske kys og favntag
o, tag dig vel i vare,
thi under dette falske flag
du er i største fare.*

Hun levede dog delvis ved siden af alt og alle, fyldt med sære meninger, og hun anså sig selv for at være et par trin hævet over den øvrige del af mennesker der på stedet.

Omkring 1918 eller 1919 tog hun alene en rejse hen til sin mands slægt og boede også denne gang, de få dage besøget varede, hos Christian Aarestrup, Skovmarken. Hun besøgte, ligesom tidligere sammen

med sin mand, den øvrige slægt, men hun var på dette tidspunkt ret vanskelig at omgås. Hendes forkalkning var taget meget til.

Hun drog tilbage til Uggelhuse, og mon ikke denne rejse var en af de sidste, hun foretog.

Virring kirkebog:

Lærer Anders Nielsen-Aarestrups enke, Stine Marie f. Lund, født i Stjær ved Aarhus den 3. juli 1841, datter af skolelærer Ludvig Christian Lund og hustru Christine Antonette Stentimarcher. Død i Uggelhuse den 2. juni 1922. Begravet på Virring kirkegård den 9. juni 1922, 80 år gammel.

På hendes gravsten satte hendes børn følgende indskrift:

„Vor elskede uforglemmelige moder Maria Aarestrup, født den 3. juli 1841, død den 2. juni 1922. Tak for alt fra os alle i Jesu navn“.

Fru Bøggild fik i 1937 en tilladelse af Nationalmuseet, som hun vel fik alene i kraft af den stilling, hendes mand havde haft, til på Virring kirkes vestgavl at indsætte et glasmaleri eller nærmere betegnet glasmosaik. Den har form som en almindelig kirkerude, halvrund foroven, men glassene i ruden fremtræder i alle skønne farver. Ved et besøg i kirken i august 1966 om eftermiddagen så jeg den. Der var de skønneste farver på glasset, der fremhævet ved solens lys kastede de smukkeste farver ind i kirken, så man blev helt betaget deraf. På glasruden ser man bl. a. Jesus afbildet oventil på ruden. Midt på den er der et billede af lammet med korset, nedenunder på ruden læses:

Anders Nielsen Aarestrup
skolelærer og kirkesanger
i
1837 Virring 1937
1869 – 1906

Som før bemærket lod det samme sig næppe gøre i enhver kirke over en hvilken som helst kirkesanger, men der er jo kun få lærere eller kirkesangere der opnår at få en „ambassadør“ til sviger søn.

Da jeg 2 år senere besøgte kirken igen, var minderuden flyttet fra vestgavlen og hullet muret til. Ruden var flyttet til nordsiden lige ud for døbefontens plads. Her læses den ikke så tydeligt, og tilmed mangler den solens stråler. Denne flytning kunne der ikke komme indsigelse imod, da var givoren død.

Vi er nået til det yngste af
Niels Jensen og Ane Petersdatters børn

FAMILIEN FRA FELDBORG OG ALMIND

(B7.) Niels Nielsen (også kaldet Aarestrup),
født 14. september 1840 i Dollerup,
døbt 1. søndag i advent i Dollerup kirke.

Om denne Niels Nielsen vides mindre end om de øvrige af Niels Jensens børn. Det tør ikke her med nogen sikkerhed anføres, om han ved sit giftermål slog sig ned i Feldborg, noget taler herfor, og derfra flyttede til Almind. I Almind slog de sig ned og boede her i flere år, og her blev de fleste af deres børn født.

I en del år i tiden i Almind drev han handel som slagter, og muligt er det, at denne handel med dyr og slagtning og salg af kødet drev ham ind på hans livs skråplan, drikkeriet. Niels Nielsen kom langt ud på den vej, så langt at det kom til at koste ham hans liv.

Sjørsløv kirkebog meddeler om hans giftermål:

Ungkarl Niels Nielsen i Sjørsløv, 28 år,
gift 31. januar 1868 i Sjørsløv kirke med
pigen Else Christine Mikkelsen, 25 år,
født 1843.

Forlovere:

Husejer Ole Mikkelsen, Sjørsløv,
Jens Folmer Jensen, Sjørsløv.

Deres børn: (C1–C9)

- C1. Ane Maria Nielsen,
født 22. december 1867 i Sjørsløv. Moderen 25 år.
Konfirmeret 16. april 1882 i Sjørsløv kirke.
- C2. Jens Peter Nielsen,
født 20. august 1870 i Øster Vandet, Sjørsløv. Moderen
28 år.
Konfirmeret 20. april 1884 i Almind kirke.
- C3. Niels Michael Christian Nielsen,
født 20. december 1872 i Almind. Moderen er 30 år.
Konfirmeret 17. april 1887 i Almind kirke.
- C4. Inger Marie Cathrine Sophie Nielsen,
født 13. juli 1875 i Almind. Moderen 33 år.
Konfirmeret 6. oktober 1889 i Sjørsløv kirke.
- C5. Andreas Nielsen,
født 7. december 1877 i Almind. Moderen 35 år.
Konfirmeret 2. oktober 1892 i Almind kirke.

- C6. Bertel Marius Nielsen,
født 18. august 1880 i Almind. Moderen 38 år.
Død 1. maj 1881.
- C7. Bertel Marius Nielsen,
født 27. februar 1882 i Almind. Moderen 39 år.
Konfirmeret 12. april 1896 i Almind kirke.
- C8. Hans Christian Nielsen,
født 23. august 1883 i Almind. Moderen 41 år.
Død 18. september 1883.
- C9. Maren Nielsen,
født 14. november 1884 i Almind. Moderen 42 år.

Fadderne ved den ældste, Ane Maria, var bl. a. Peter Nielsen og hans hustru, Birthe Marie i Vindum.

1888 meddeler Almind kirkebog følgende:

Niels Nielsen Aarestrup, husmand i Almind, gift, 48 år gammel. Fundet død den 1. november 1888. Begravet i Almind den 8. november. Lå kvalt med hovedet i vand.

Ja, det var alt, der stod, men hvad gik der forud? Niels Nielsen Aarestrup havde som så ofte være ude på sine handelsrejser, og kroer havde han meget svært ved at gå forbi. Hin dag havde han været i Viborg, og antagelig før han forlod byen allerede været noget beruset. Så nåede han til Rindsholm, og kroen her kunne han ikke gå forbi. Her sad han længe. Det blev sent, før han i den mørke novemberaften tog vejen efter Almind. Natten var jo mørk, men værre var at han var blevet endnu mere omtåget, end da han kom ind i kroen. Han stavrede altså af sted ad vejen, men den kunne næppe slå til, og det er tvivlsomt, om han selv var klar over, hvor han gik. Han gik altså og tumlede og kom bort fra vejen ud i noget eng, der blev gennemskåret af nogle smågrøfter med vand. I en sådan tumlede han ned, d. v. s. han faldt, og i faldet fik han hovedet ned i vandet, og beruset og vel også sanseløs, som han var, formåede han ikke at lette sit hoved op af vandet og lå altså og druknede på tørt land, med hele sin krop på engen og kun ansigtet i vand. Hans hustru, der vel var vant til, at han kom hjem på alle tider af natten, har vel ikke været bekymret for ham, før hun om morgenen opdagede, han ikke var kommet hjem. Da blev der jo sendt folk ud for at søge efter ham, og de fandt ham som anført. Hvor længe hustruen efter hans død blev boende i Almind, oplyses der ikke noget om, men en dag solgte hun ejendommen og flyttede til Feldborg, hvor hun havde købt en mindre ejendom. Det var et husmandssted. Her boede hun i en del år men brød så op, solgte alt og rejste til Amerika. Hertil var i forvejen 4 af hendes børn,

2 piger og 2 drenge, rejst. Nu rejste hun selv og efterlod resten hjemme i Danmark.

Efter hendes bortrejse, som må være sket i årene 1904 eller 1905, kom der kun svage livstegn derovre fra. Moderen skrev vel nu og da, nok særligt til Marius, som hans daglige navn var; Jens Peter var ikke stiv i skrivekunsten. En søster til dem skal efter mange års forløb have skrevet hjem og bedt brødrene om et billede af dem. De fik det også tilsendt. Siden lukkede glemselen sig over dem derovre. Brødrene hørte ikke mere fra dem, og de er vel alle døde forlængst, og hvor mange der af denne slægt lever i U.S.A. vides ikke.

HVAD VI VED OM DE BØRN, DER BLEV I DANMARK (C2 og C7)

Jens Peter Nielsens fremtid (C2)

Jens Peder Nielsen, født 1870, skal, efter hvad der er oplyst, have haft hjernebetændelse som barn. Sygdommen prægede ham resten af hans liv. Han var og blev en original, men var ellers et godmodigt menneske, der ikke gjorde en kat fortræd. I årene efter faderens død, hvor han har været ca. 18 år, har han tjent mange steder. Skudsmålsbogen, som man i de dage skulle have, var malet fuld, og de var langt fra lige gode. Ofte stod der, at han forlod pladsen i utide, og andre steder at man jog ham bort. Hans arbejde var langt fra tilfredsstillende. Men ét er i hvert tilfælde rigtigt: han blev misbrugt. På Randrup tjente han 2 gange, og så vidt jeg husker rigtigt, blev han jaget bort begge gange, efter at have gjort nogle ugers arbejde i høsttiden og det uden en øres løn for sit arbejde. Man fandt en eller anden grund, når der kunne undværes et par mennesker, og så var Jens Peter blandt dem, som skulle væk. Om han forlangte penge, ved vi ikke, men der vides med bestemthed, at han ingen fik.

LIDT OM RANDRUP

Randrup var i mange år et berygtet sted. Den daværende ejer af gården hed Lund. Han havde det på den måde, at det ofte var landevejens sønner, der tjente hos ham, og en ringe forplejning fik de. Dårliche senge, der vel ofte gav den efterfølgende en urolig nat, idet den forrige beboer, der ikke var ene, efterlod en del af sin besætning til efterfølgeren i sengen (lus og væggelus). Intet under, at Randrup i de år var godt kendt og sjældent havde folk på egnen i sin tjeneste. Herregårdsbisser var benævnelsen blandt folk på egnen om de mennesker, der tjente der. Nu og da blev der oprør, og de truede Lund med at storme hans bolig, idet de samlede sig foran hoveddøren og truede ham med både det ene og det andet. Deres misfornøjelse var nok velbegrundet. Lund formåede eller

ville ikke imødekomme deres krav, selv om han var en rig mand. Han tjente jo stort på denne arbejdsform. I stedet lod han sin forvalter ride til Vinkel efter sognefogeden, telefoner fandtes ikke dengang. Sognefogeden skal efter sigende flere gange have været på Randrup og fået skaffet ro. Hvordan ved vi ikke, men det var jo en anden tid dengang end nu til dags. Mennesker var mere disciplinerede dengang end nu. Engang skal sognefogeden have sagt til Lund: „Jeg forstår ikke, du vil have den slags folk i tjeneste. Du ved da aldrig, hvor mange du har, når du skal bruge dem“. Hertil havde Lund svaret: „Det har ingen nød. Hver gang der rejser én ud af den ene port, kommer der 2 ind ad den anden“.

Det var vel ikke de eneste gange, Jens Peter blev snydt for sin løn. Det hændte vel også, han gik eller løb fra den, måske når han blev drillet. Hans tilværelse blev på mange måder en ret broget tilværelse.

Så vidt man kan skønne, boede moderen i Feldborg i mindst 8 år, og Jens Peter var da en slags bestyrer for hende. I de år, som huskes meget godt af den slægt, som var børn på den tid, kom Jens Peter som regel hvert efterår vandrende på sine ben de mange mil fra Feldborg til Vinkel og hermed også over til Niels Aarestrup, Christian Aarestrup og Niels Bjerrings, for at besøge familien, „æ famili“, som han udtrykte sig. Ofte blev han en måned, men så en dag tog Jens Peter igen og kridtede støvlerne fra morgenstunden af, og så gik rejsen påny hjem til „den gammel“, som han sagde, – altså til Feldborg igen.

I den tid han og moderen boede i Feldborg indtraf en begivenhed, som han fortalte os om og var svært optaget af, når han kom på besøg. Moderen, må det have været, var i Holstebro kommet til at skylde en købmand for noget gødning. Hvordan det nu skal forklares kan ikke her gøres rede for, måske det var, da hun rejste fra ejendommen, men det blev Jens Peter, der kom til at hæfte for regningen, og da han rykkes for pengene, nægter han at betale og hævder „det er æ' mæ, de er æ gammel, der skylder pengene“. Der trækkes en tid mellem købmanden og ham herom. Da han fremdeles ikke betalte, kom der en dag en flot lukket vogn til Feldborg, og i den sad der en herre med guldtræsset kasket. Han bad Jens Peter om at stige ind, og så gik turen tilbage til Holstebro. Foran arresten gjordes der holdt, og Jens Peter blev sat ind bag tremmerne. Gældsfængsel hed det. Nå – Jens Peter sad her i 8 dage, og hver dag måtte han gøre de øvrige fangers natpotter rene. Man havde jo ikke træk og slip på den tid. Fangevogteren havde nok i Jens Peter fundet en mand, der passede til dette arbejde. Han måtte skylle og vaske potter dagligt, og kny over dette arbejde kendte han ikke til. Da de 8 dage var omme, kom fangevogteren, lukkede døren op og sagde til Jens Peter, at nu var han fri og måtte tage hjem. Han gik ud i gangen foran cellerne. Der satte han sig og ventede. Da fangevogteren et par timer senere kom ned i gangen og så Jens Peter sidde der, udbød han:

„Hvad!! Sidder du der endnu? Hvorfor er du ikke taget hjem?“ „Nej“, svarede han. „A venter på den lukkede vogn“. „Der kommer ingen vogn efter dig. Vil du hjem, må du gå“, svarede fangevogteren. Så måtte Jens Peter gå hjem vældig harm i sind over ikke at komme lige så stands-mæssigt tilbage, som han blev hentet. Således skildret af ham selv.

Efter moderens afrejse til Amerika kom Jens Peter mere og mere som gæst til familien på Viborg-egnen. De pladser, han i denne tid havde, varede sjældent ret længe, hvorfor han tilsidst havde fast ophold skiftevis i mit hjem, så hos Niels Aarestrup eller hos Christian Aarestrup. Der hjalp han til ved alt forefaldende arbejde efter bedste evne. Evnerne var ikke store, men i egne tanker var han en klog mand med forstand på mangt og meget, han kunne snakke med om. Som 12-års dreng skulle Ejnar med Jens Peter i Klosterskov enge nær ved Vejrumbro for at stakke tørv. De gik hjemmefra ved middag. Der var ca. 4 km dertil, men hvor var der mange mennesker på vejen denne dag, og alle ville Jens Peter gerne snakke med, „klog snak“, som han altid sagde, og under hans mange kloge og belærende samtaler skred solen jo stadig frem, og betænkeligt nærmede den sig sin nedgang. Så skete det da, at på samme tid de kom til Klosterskov enge, gik solen ned, og så kunne de vende om og tage vejen hjem. Der var jo lang vej at gå igen.

Nå, som tiden gik og Jens Peter blev ældre, fik han fast ophold i Mammen. Det kan også skyldes den mulighed, at den ældre slægt i hjemmene, dem han særlig følte sig knyttet til, gik bort, og deres børn var jo efter hans egen mening mere fremmede. De hørte jo sådan set ikke til „æ famili“. Det var også det, at han kunne oppebære lidt aldersrente. Det var for ham noget stort. I Mammen lejede han et lille ældre hus for en meget beskednen betaling. Lidt arbejde kunne han måske udføre endnu, men sit eget daglige behov klarede han selv.

En gang skulle han til Viborg og gik over Vinkel til Rindsholm og tog med tog derfra. Det var om at komme stands-mæssigt til staden. På vejen var han inde i hjemmet i Vinkel, og min svigerinde ville byde ham på morgenkaffe. „Nej tak!! Jeg har spist“. „Hvad har du da fået?“ „Jeg har fået Cikago og blodpølse“, svarede han. Nå, men en god kop kaffe ville han da gerne have alligevel. En gang om ugen tog han til Bjerringbro for at gøre indkøb af kød på slagteriet. Han købte jo til en uge ad gangen, men noget rigtig velegnet sted til opbevaring i sommertiden havde han jo ikke. Når han kom hjem, satte han sin hakkemaskine igang. Det vil sige øksen og huggeblokken. Her blev kødet findelt, blev derpå sat hen i nogle blikdåser, som han ugen igennem tog af. En sommer gik det rent galt. Hans mave kom i en sådan uorden, at han ikke havde ro hverken dag eller nat. Da min broder, Christian, en dag besøgte ham, klagede Jens Peter sig til ham over sin tilstand. „Ja, men hvad spiser du?“ spurgte Christian. Jens Peter tog en af sine dåser ned fra hylden, og da Christian lugtede til indholdet, der var stærkt på vej til at være

fordærvet, sagde Christian: „Ja, men Jens Peter, dette kød er for gammelt. Det er ikke til at spise“. Svaret kom omgående: „For gammelt, for gammelt, det er da af en ung høved“ . (ungkreatur).

AFREJSE FRA MAMMEN

Eftersom Jens Peter blev ældre, blev man i Mammen betænkelig ved at have denne nu gamle mand til at gå alene. Han blev jo mere ubehjælpelig efterhånden, men at overtale ham til at komme på hvilehjemmet i Bjerringbro, viste sig umuligt. Jens Peter ville blive i Mammen. Så skete der noget. Jens Peter blev syg og indlagt på Viborg sygehus (vistnok brok). Under hans ophold der gav sognerådet ejeren af huset tilladelse til at brænde det af, og sådan gik det. Man reddede hans private ejendele til ham, og da Jens Peter igen stod i Mammen, stod der en flok beklagende mennesker om ham. Desværre, huset var brændt. Hvordan det var gået til, fik han ingen forklaring på, men de havde da reddet hans sager og skaffet ham plads på Bjerringbro hvilehjem. Så måtte Jens Peter af sted, og det skete uden større vanskeligheder. Her på hvilehjemmet levede han i over 10 år og befandt sig godt. Hver juleaften og de første dage af julen fejrede han så at sige til sin død hos Kristy og Christian Aarestrup på Vindum Skovmark. Jens Peter døde forår 1953 og blev begravet på Bjerringbro kirkegård. Hans grav findes ikke mere. Den blev sløffet 1977. Trods hans fattigdom blev han alligevel en holden mand, idet han kunne efterlade sig 700–800 kr. til alle sine søskendes børn, også de der er bosat i Amerika.

Bertel Marius Nielsens fremtid. (C7)

Hans daglige navn blev Marius. Som ung tjente han ved landbruget og har også tjent på Skovsgård og Randrup, men det var nok også på den tid, da Lunds svigersøn, proprietær Pape, var ejer af gården. Denne Pape forandrede fuldstændigt forholdene, således at han bestandigt havde jævne, almindelige folk i sin tjeneste, ofte fra omegnen. Han gav dem gode værelser og god mad. I det hele taget behandlede han dem godt. Marius tjente her en tid og fik muligt omkring 1913 eller 1914 plads på statshospitalet i Viborg som plejer. Han fik tilladelse til at gifte sig (hvad man skulle på den tid) af overlægen.

Bertel Marius Nielsen,
født 27. februar 1882 i Almind,
gift 19. august 1919 i Asmild kirke med
Nielsine Kirstine Karoline Johanmine Nielsen,
født 16. september 1888 i Vindum.
datter af husmand Peter Nielsen og hustru, Severine Si-
monsens, Brunshåb.

Efter at have været gift i nogle år og boet i Mogensgade byggede Marius sig et hus på en grund, han havde købt på Aarhusvej, ca. 3 km fra Viborg. Huset var oprindeligt bygget af træ i 1926. Nu er det skalmuret og bygget lidt om, så det er ret ukendeligt. Her boede familien i en årække. 3 eller 4 børn blev født her.

Ægteskabet blev efterhånden mindre og mindre harmonisk, og tilsidst blev det helt opløst. Efter oplysninger fra denne tid skal hustruen være rejst til København, og pigerne fulgte med. Kun Børge blev her på eggen, men alle børnene havde stadig forbindelse med deres far.

Marius Nielsen var en stille mand, der troligt røgtede sin gerning. Hans eventuelle familievanskeligheder mærkede vi, der arbejdede sammen med ham, meget lidt til. Stille passede han sit arbejde og passede det upåklageligt, til han tog sin afsked, til den tid loven gav ham ret hertil. 60 år gammel søgte og fik han sin pension. Det var i 1942. Huset på Aarhusvej var solgt forinden. Han boede som pensionist et par år i Viborg, så købte han et hus i Sdr. Vinge, hvortil han flyttede og boede her i ca. 10–12 år. Tiden brugte han til at arbejde lidt ved landbruget, og hvor han ellers kunne gøre nytte. Helt aflægs var han jo ikke, og han havde jo sin gode pension, så han behøvede jo ikke at arbejde, men vi ved, at mange beboere var glade for ham. Han døde 18. maj 1958 og blev begravet på Sdr. Vinge kirkegård. En del af hans gamle kolleger fra statshospitalet fulgte ham til graven.

Nielsine bor i dag på alderdomshjemmet i Overlund ved Viborg.

Deres børn: (D1–D4)

- D1. Knud Børge Nielsen,
født 7. februar 1919 i Aarhus,
gift 1. juni 1946 i Viborg domkirke med
Rita Olsen,
født 16. april 1928 i Sparkær.

Rita er død den 24. november 1975 og er begravet på kirkegården i Viborg. Børge bor i Viborg og er maler.

Deres børn: (E1–E3)

- E1. Freddy Brian Nielsen,
født 7. marts 1946 i Viborg,
og
Lonni Olesen,
født 5. juni 1953 i Aalborg.

Familien bor i Viborg. Lonni er ekspeditrice, og Freddy er maler.

Deres børn: (F1–F2)

- F1. Henrik Nielsen,
født 25. maj 1968 i Viborg.

F2. Dan Brion Nielsen,
født 2. september 1975 i Viborg.

E2. Hanne Kirsten Nielsen,
født 19. november 1949 i Viborg.

Kirsten bor i Skive og er montrice.

Hendes børn: (F1)

F1. Allan Nielsen,
født 13. november 1971 i Viborg.

E3. Jan Mikael Nielsen,
født 5. maj 1965 i Viborg.

D2. Sigrid Valborg Nielsen,
født 25. oktober 1920 i Viborg,
gift marts 1946 i Herlev kirke med
Henry Andersen,
København.

Sigrid blev skilt. Begge er døde nu. Sigrid døde den 7. juni 1966 og er begravet på Vor Frelsers kirkegård i København.

Hendes børn: (E1)

E1. Herdis Winnie Nielsen,
født 9. maj 1949 på Rigshospitalet,
gift 27. februar 1970 i København med
Børge Frithiof Jensen,
født 14. maj 1945.

Herdis blev skilt i 1973. Bor nu i Løsning ved Hedensted.

Hendes børn: (F1–F2)

F1. Bettina Charlotte Jensen,
født 12. januar 1971 på Rigshospitalet.

F2. Winnie Gitte Jensen,
født 14. februar 1975 i Aarhus.

D3. Christian Nielsen,
født marts 1923 i Viborg,
død samme år af stivkrampe.

D4. Christa Irene Nielsen,
født 13. februar 1924 i Viborg,
gift 16. december 1945 i Tårnby kirke med
Svend Willemoes Hansen,
født 10. september 1917 i København.

Irene og Svend bor Norgesgade i København. Svend er telefonovermon-
tør.

Deres børn: (E1)

E 1. Svend Willemoes Hansen,
født 27. december 1946 i København,
gift 14. april 1974 i Måbjerg kirke med
Kirsten Marie Nielsen,
født 23. august 1948 i Holstebro.

Familien bor i Holstebro, hvor Kirsten er lægesekretær på centralsygehuset, og Svend er tjenestemand ved politiet.

Deres børn: (F1)

F 1. Jesper Willemoes Hansen,
født 10. maj 1975 i København.

HVAD VI VED OM DE BØRN, DER REJSTE TIL AMERIKA

(C1.) Anna (må være Ane)

Der er i familiens gemmer fundet et brevkort afsendt fra København til broderen, Marius, underskrevet „din søster Anna Klahn“. Hun er senere rejst til U.S.A.

Hendes børn: (D1–D2)

D 1. Mrs. Kristina Fields, Los Angeles, Californien.

D 2. Mr. Julius Nielsen, San Bernardino, Californien.

(C9.) Mary (må være Maren)

Omkring 1952 var Mary og sønnen William i Danmark. De boede på et hotel i Aarhus og besøgte da brødrene Marius og Jens Peter, sidstnævnte boede på hvilehjemmet i Bjerringbro. Mary døde ca. 1955.

Hendes børn: (D1–D2)

D 1. Miss Wiolet Barnes, Sherman Oaks, Californien.

Wiolet er lærerinde. Hun var i Danmark omkr. 1959 i forbindelse med en Europarejse.

D 2. William Barnes, Sherman Oaks, Californien.

William var efter krigen soldat i Frankfurt am Main. Blev senere oberst. William og søsteren Wiolet var for år tilbage begge ugifte og boede da i forældrenes hus.

MARIE KATHRINE PEDERSEN (C4)

Hendes barndom, ungdom, ægteskab, børn og slægt

Marie Kathrine er som anført yngste barn af Peter Nielsen og hans anden hustru, Birthe Maries ægteskab. Hun fødtes den 27. marts 1866 på

Vindum Skovmark. Hun mistede sin mor i 1873. (Her fortsætter vi fra side 43).

TIL MOLLERUP

Som vi har hørt, blev situationen mere og mere uudholdelig i hjemmet på Skovmarken for den 8-9 årige Marie Kathrine efter hendes faders tredje ægteskab. Til sidst måtte hun forlade sit barndomshjem på grund af stedmoderens mishandling i faderens fraværelse.

Hendes fader havde henvendt sig til en søster til hans anden hustru, Maren Christensen, som var gift med Laust Sigfred Madsen. De ejede „Nørgaard“ i Mollerup. En gård, der ligger sydøst for Mollerup by op mod Kvorning sogneskel. I denne gård var Laust Sigfred Madsen født 1844. De lovede nu at tage sig af hende indtil videre. (Læs videre om Marie Kathrine side 141).

Her vil vi standse op og følge Maren Christensen og hendes slægt.

Slægten fra Dalsgaard

Maren Christensen var født i Dalsgaard, Mammen sogn, år 1848. Det var i den nordligste af de fire gårde. Den tilhørte i mange år, fra sidst i 1800 til frem mod 1935, Simon Christensen. Senere overtog hans svigersøn, Niels Vestergaard, gården, så den stadig var i familiens eje, og i dag er den igen gået over til en svigersøn, Viggo Nielsen, som sammen med sin hustru Poula besidder gården nu i 1975.

Marens forældre:

A 1. Christen Andersen Hvas,
født ca. 1795,
gift 2. august 1834 i Bjerring kirke med
Maren Nielsdatter,
født 1805 i Bjerring,
hjemmedøbt 19. december 1805.

Maren Nielsdatter er datter af gårdmand Niels Michelsen og hustru, Bjerring. Hun døde 5. januar 1849, få dage før hendes yngste barn blev døbt.

Deres børn: (B1–B7)

B 1. Else Christensdatter,
født 18. august 1835 i Dalsgård,
døbt 13. september i Mammen kirke.

Forældre:

Gårdmand Christen Andersen Hvas og hustru
Maren Nielsdatter, Dalsgård.

Gudmødre:

Søren Andersen Hvas' kone, Ane Marie, af Dalsgård,
Lars Lærkes kone af Mammen.

Faddere:

Søren Hvas af Dalsgård,
Christen Just af Dalsgård,
Lars Lærke af Mammen.

B 2. Johanne Christensdatter,
født 10. marts 1837 i Dalsgård,
døbt 27. marts i Mammen kirke.

Forældre:

Som hos det første barn.

Gudmødre:

Niels Kjeldsens kone, Kristine Nielsdatter af Bjerring,
Søren Hvas' kone, Kirsten Marie Laursdatter.

Faddere:

Seier Hvas, Dalsgård,
Søren Hvas, Dalsgård,
Christen Justsen, Dalsgård.

- B3. Niels Christensen,
født 22. marts 1839 i Dalsgård,
døbt 5. maj i Mammen kirke,
død 15. august 1839 af kighoste.

Forældre:

Som hos det første barn.

Gudmødre:

Ane Kirstine Christensdatter, en pige fra Lee,
Søren Hvas' datter, Andersine af Dalsgård.

Faddere:

Christen Justsen af Dalsgård,
Anders Hvas af Mammen,
Mogens Fris af Skovhus.

- B4. Niels Christensen,
født 1. juli 1840,
døbt 23. august i Mammen kirke.

Forældre:

Som hos det første barn.

Gudmødre:

Jens Nielsens hustru, Ane Catrine Jeppesdatter, Bjerring,
Anders Andersen Hvas' hustru, Ane Christensdatter,
Mammen.

Faddere:

Ungkarl Niels Sørensen Hvas af Dalsgård,
ungkarl Søren Nielsen, tjener hos Michel Rasmussen i
Mammen,
gårdmand Anders Dahl af Dalsgård.

- B5. Birthe Marie Christensdatter (mormor til forfatteren),
født 27. september 1842 i Dalsgård,
døbt 30. oktober i Mammen kirke.

Forældre:

Som hos det første barn.

Gudmødre:

Gårdmand Anders Hvas' hustru af Mammen,
gårdmand Jens Nielsens hustru af Bjerring.

Faddere:

Gårdmand Anders Dahl af Dalsgård,
gårdmand Christen Justsen af Dalsgård,
aftægtsmand Niels Sørensen af Bjerring.

- B6. Seier Christensen,
født 8. september 1844 i Dalsgård,
døbt 20. oktober i Mammen kirke,
død 4. marts 1845 af brystsvaghed.

Forældre:

Som hos det første barn.

Gudmødre:

Ungmø Maren Andersdatter, Mammen,
husejer Anders Mogensens hustru, Mammen.

Faddere:

Anders Mogensen, Mammen,
gårdejer Christen Justsen, Dalsgård,
ungkarl Niels S. Hvas, Dalsgård.

- B7. Maren Christensdatter,
født 25. december 1848 i Dalsgård,
døbt 10. januar 1849 i Mammen kirke.

Forældre:

Som hos det første barn.

Gudmødre:

Gårdmand Peder Bachs hustru.

Faddere:

Peder Bach,
gårdmanden Johannes Mogensen i Mammen,
Anders Dahl i Dalsgård.

Her meddeler Mammen kirkebog, at moderen er død i barselseng inden dåben, 43 år.

Angående den nu flere gange anførte Christen Andersen Hvas, da må det antages med nogenlunde sikkerhed, at der på den tid har været et slægts- og familieskab mellem ham og slægten i nabogården, der jo også i 1975 fører navnet Hvas. Umuligt er det vel ikke, at de gårde i sin tid har hørt sammen og ved et ægteskabs indgåelse er blevet delt, – måske mellem 2 brødre. Dette kunne nok udgranskes. Men lægger man mærke til faddernes navne ved børnenes dåb, da nævnes Søren Hvas flere gange.

Iøvrigt vides der ikke så meget ud over dette, at Christen Andersen Hvas og hustru døde ret tidligt, og at ingen af børnene var i stand til at overtage gården, hvorfor den skal være solgt ved en auktion.

Maren Christensdatter (B7)

Maren Christensdatter,
født 25. december 1848 i Dalsgård,
gift 1. gang 29. november 1872 i Ørum Sdl. kirke med
gårdmand Laust Sigfred Madsen, Møllerup,
født 1844 i Møllerup,

gift 2. gang 30. november 1886 i Ørum kirke med
Peder Pedersen Høegh,
født 13. april 1857 i Kvorning.

Maren var jo Marie Kathrine Pedersens moster, og det var i dette hjem her, hun midlertidigt blev anbragt, da forholdene hjemme blev sådan, at hun måtte rejse fra sit hjem på Skovmarken.

De ejede som før skrevet gården „Nørgaard“ i Mollerup. En god gård. Om dette hjem og den slægt, der udgik herfra, skal omtales i det følgende.

Deres børn: (C1–C8)

C1. Mads Kristian Madsen,
født 26. oktober 1873 i Mollerup,
hjemmedøbt 28. november (i kirkebogen står: formedelst sygdom),
fremstillet 2. april 1874 i Ørum kirke.

Gudmødre:

Pigen Sine Boline Elisabeth Madsen af Sdr. Vinge,
husmand Niels Henriksens hustru Else Christensdatter af Vejrum.

Faddere:

Ungkarl Hans Peter Madsen af Mollerup,
ungkarl Jens Frederik Madsen af Vammen,
husmand Niels Henriksen af Vejrum.

Den lille dreng har fået farfaderens navn, Mads. Han dør imidlertid den 20. april 1877. Der står i kirkebogen: Druknet i en gjødningstønde, så da der i 1878 igen bliver født en dreng, får han samme navn. Mads Kristian blev begravet den 28. april på Ørum kirkegård.

C2. Birthe Marie Madsen,
født 25. marts 1875 i Mollerup,
hjemmedøbt 25. marts (i kirkebogen står: formedelst sygdom),
fremstillet 16. maj i Ørum kirke.

Gudmødre:

Gårdmand Niels Henriksens kone i Vejrum, Else Christensen,
pige Nielsine Boline Elisabeth Madsen af Mollerup.

Faddere:

Gårdmand Søren Kristian Laursen, Kvorning,
ungkarl Hans Peter Madsen, Mollerup,
ungkarl Jens Frederik Madsen, Mollerup.

Birthe Marie døde 30. juni 1877 af skarlagensfeber, altså kun få måneder efter barn nr. 1 er druknet. Hun blev begravet 6. juli på Ørum kirkegård.

- C3. Madsine Kristiane Madsen,
født 9. maj 1877 i Mollerup,
døbt 21. maj i Ørum kirke.

Gudmødre:

Pige Ane Elisabeth Kristensen, Kvorning,
pige Marie Sørensen, Kvorning.

Faddere:

Husmand Niels Pedersen, Vejrum,
gårdmand Søren Kristian Lavstsen, Kvorning,
skomager Adolph Machon, Mollerup.

Madsine døde den 13. juli 1877 af skarlagensfeber kun 14 dage efter barn nr. 2. Hun blev begravet 20. juli på Ørum kirkegård.

- C4. Mads Kristian Laustsen,
født 22. august 1878 i Mollerup,
døbt 22. september i Ørum kirke.

Gudmødre:

Gårdmand Søren Kristian Lavstsen's hustru i Kvorning,
gårdmand Kristen Jensen Lades hustru i Kvorning.

Faddere:

Gårdmand Lavrits Nielsen i Mollerup,
husmand Niels Henriksen, Vejrum,
husmand Mads Lavstsen Nørsgaard, Mollerup.

Mads Kristian blev konfirmeret 26. marts 1893 i Ørum kirke, men i kirkebogen finder man, at han er død, 15 år gammel, den 25. juli 1894. Død i Mollerup. Begravet 31. juli på Ørum kirkegård.

- C5. Niels Peder Laustsen,
født 16. september 1880 i Mollerup,
hjemmedøbt 23. september,
død 24. september 1880, (død før dåbens publikation),
begravet 1. oktober på Ørum kirkegård.

- C6. Else Marie Laustsen,
født 7. september 1882 i Mollerup,
døbt 24. september i Ørum kirke.

Gudmødre:

Pige Trine Pedersen, Vejrum,
pige Karen Sørensen, Kvorning.

Faddere:

Avlsbestyrer Jens Frederik Madsen, Ø,
husmand Niels Henriksen, Vejrum,
ungkarl Søren Kristian Madsen, Mollerup.

Else Marie døde 15. november 1884 og blev begravet 21. november på Ørum kirkegård.

- C7. Else Marie Laustsen,
født 27. september 1884 i Mollerup,
døbt 21. november i Ørum kirke (antagelig ved søsterens
kiste).

Gudmødre:

Pige Frederikke Vilhelmine Johansen, Mollerup,
pige Kathrine Pedersen, tjenende i Aarup.

Faddere:

Gårdbestyrer Jens Frederik Madsen, Ø,
husmand Niels Henriksen, Vejrum,
ungkarl Søren Kristian Madsen, Mollerup.

Else Marie blev konfirmeret 2. oktober 1898 i Vejrum kirke. Hun døde
14. februar 1903 i Mollerup, 18 år gammel, tjenende i Mollerup. Begravet
på Ørum kirkegård.

- C8. Laust Marinus Sigfred Madsen,
født 24. marts 1886 i Mollerup,
døbt 20. juni i Ørum kirke.

Gudmødre:

Barnets moder,
pige Karoline Kirstine Brandt.

Faddere:

Gårdmand Kristen Jensen, Kvorning,
husmand Jens Frederik Madsen, Mollerup,
ungkarl Laust Pedersen, Vejrum.

Men før denne dreng fødtes, er Maren blevet enke. Hvordan det stod til
med Laust Sigfred Madsens død, kan der ikke siges noget bestemt om
her, muligvis har det været T.B. Denne sygdom hærgede slemt i denne
familie og tog en del af børnene, efter hvad der er oplyst. Kun en pige
mindes jeg (forfatteren) at have set i mit hjem foruden Else, den yngste
af dem alle.

Laust Sigfred Madsen døde den 4. marts 1886, kun 42 år gammel.

Det har i sandhed været tunge dage for Maren. En bestyrer på gården
måtte hun have, og selv om dette ikke kan bevises, ligger det nær at
tænke, at den kommende bestyrer bliver hendes næste mand.

Ørum kirkebog meddelelser:

Den 30. november 1886 viedes Peder Pedersen Høegh, ungarl, 29 år,
af Kvorning sogn til enke efter første ægteskab, Maren Madsen, f. Chri-
stendatter, af Mollerup, 37 år.

Knap 2 år går, da fødtes det første af de to børn der blev født i dette
ægteskab.

Deres børn: (C9–C10)

- C9. Martine Kirstine Pedersen,
født 1. juni 1888 i Mollerup,
døbt 26. juni i Ørum kirke.

Gudmødre:

Murer Laust Pedersens hustru Marie Kathrine, Vejrum,
pige Ane Johanne Pedersen, Kvorning.

Faddere:

Husmand Jens Frederik Madsen, Mollerup,
tjenestekarl Verner Pedersen, Kvorning,
handelslærling Søren Larsen Kristensen, Kvorning.

- C10. Else Pedersen,
født 24. november 1890 i Mollerup,
døbt 18. januar 1891 i Ørum kirke.

Gudmødre:

Barnets moder,
husmand Jens Frederik Madsens hustru Birthe Marie, Mollerup.

Faddere:

Aftægtsmand Mads Jørgensen, Mollerup,
gårdmand Lavrids Nielsen, Mollerup,
gårdmand Kristen Kristensen, Kvorning.

Else blev konfirmeret 9. april 1905 i Ørum kirke.

Men længe fik Maren ikke lov at beholde sin anden mand.

Igen meddeler Ørum kirkebog om et dødsfald:

Den 23. juni 1891 døde gårdmand i Mollerup Peder Pedersen Høegh, 34 år gammel.

Hvor længe Maren Pedersen endnu beboede „Nørgaard“ efter hendes anden mands død kan ikke anføres her. Mulig er der gået nogle år, men en dag har hun solgt „Nørgaard“ og købt sig et hus inde i Mollerup by. Et rødstenshus, der så at sige ligger midt inde i byen og ligger der endnu her i året 1975.

Her boede hun til sin død sammen med sine børn, men børneflokket var blevet lille, så hun til sidst kun har haft sønnen Laust Sigfred Madsen og datteren Else af andet ægteskab.

I ca. 25 år var Maren Pedersen enke og boede sammen med sin datter, Else, i huset i Mollerup. Hun døde den 30. juli 1917 og blev begravet på Ørum kirkegård. Gravstedet er prydet med en ret stor sten, hvorpå der står:

Maren Pedersen Høegh, født Christensen,
født i Dalsgaard, den 25. december 1848,
død den 30. juli 1917.
Rejst af beboere i Mollerup og Hulbæk.

BØRNENES FREMTID

(C8.) Laust Sigfred Madsen,
født 24. marts 1886,
gift 9. august 1915 i Ørum kirke med
Johanne Hansen,
født 5. april 1890,
datter af Vagn Hansen og hustru, Martine, Ørum.

De havde en gård i Øby. Denne gård ligger længst mod øst i hele området. I hjemmet er der opvokset 10 børn, idet der til hjemmet og til børneflokkene også hørte en søn af Johanne. Hans navn er Helmar Jensen, født 26. marts 1911, gift 2. juni 1933 i Sparkær kirke med Olga Pedersen, født 2. juni 1912. De har 6 børn og bor i Ørum Sdrl. Helmar er arbejdsmand. De øvrige børn fik navnet „Nørgaard“ efter farfaderens gård.

Laust døde den 16. marts 1954, og Johanne døde den 21. april 1968. Begge ligger begravet på Viskum kirkegård.

Deres børn: (D1–D9)

D1. Sigfred Nørgaard Madsen,
født 30. september 1915,
gift 30. september 1943 i Vejrum kirke med
Ninna Hellerup,
født 20. april 1920 i Vejrum v. Viborg.

Familien bor i Vels, Ørum Sdrl., hvor de har en gård. Børnene bærer navnet „Hellerup“ efter morfaderen.

Deres børn: (E1–E4)

E1. Laust Hellerup Madsen,
født 9. august 1944,
gift 20. marts 1971 i Rødding kirke med
Ebba Haugaard,
født 26. juni 1946.

Familien bor i Vels. Laust er el-installatør.

Deres børn: (F1)

F1. Lars Haugaard Madsen,
født 10. marts 1975.

E2. Jens Hellerup Madsen,
født 17. juni 1947,

gift 21. oktober 1973 i Viskum kirke med
Jonna Mouritsen,
født 16. april 1951.

Familien bor i Viborg. Jonna er smørrebrødsjomfru og Jens er tømrer.

Deres børn: (F1–F2)

F 1. Pia Madsen,
født 17. oktober 1974.

F 2. John Madsen,
født 10. marts 1977.

E 3. Hanne Hellerup Madsen,
født 1. oktober 1950.

Hanne bor i Aarhus.

E 4. Hans Jørgen Hellerup Madsen,
født 14. september 1957.

Hans er tømrer og bor hjemme.

D 2. Vogn Nørgaard Madsen,
født 9. august 1917.

Vogn havde gården „Fredenslund“ i Hjermind. Han døde 28. september 1977 og er begravet på Viskum kirkegård.

D 3. Marie Nørgaard Madsen,
født 10. marts 1919,
gift 14. august 1946 i Lee kirke med
Sigurd Holm Christensen,
født 6. maj 1915.

Familien bor i Lee, hvor de har „Hvidmosegaard“.

Deres børn: (E1–E3)

E 1. Martha Holm Christensen,
født 17. juni 1947,
gift 18. marts 1966 i Lee kirke med
Anders Nielsen,
født 28. marts 1945.

Familien bor i Hornslet. Martha er kontorassistent, og Anders er smed.

Deres børn: (F1–F2)

F 1. Pia Nielsen,
født 10. august 1966.

F 2. Bettina Nielsen,
født 6. april 1973.

E 2. Jens Holm Christensen,
født 20. september 1950,

og
Inger Andersen.

De bor i Mammen. Inger er børnehavelærerinde, og Jens er smed.

E 3. Johanne Holm Christensen,
født 10. december 1953,
gift 9. august 1975 i Lee kirke med
Jens Ove Sørensen,
født 4. april 1951.

Familien bor i Væth ved Langå. Johanne er laborant, og Jens er smed.

Deres børn: (F1)

F1. Tina Sørensen,
født 19. maj 1976.

D4. Mary Nørgaard Madsen,
født 17. november 1921,
gift 16. august 1945 i Viskum kirke med
Karl Jensen,
født 15. juni 1917.

Familien bor i Bjerringbro. Karl er fabriksarbejder.

Deres børn: (E1–E2)

E 1. Hanne Jensen,
født 12. december 1945,
gift 26. december 1964 i Hjermind kirke med
Poul Erik Gregersen,
født 30. september 1945.

Familien bor i Bjerringbro. Hanne er kontorassistent, og Poul Erik er tømrer.

Deres børn: (F1–F2)

F1. Kjeld Gregersen,
født 20. juni 1965.

F2. Anette Gregersen,
født 4. maj 1967.

E2. Birgit Jensen,
født 6. februar 1959,
og
Svend Erik Madsen,
født 8. december 1956.

De bor i Mammen. Svend Erik er tømrersvend.

D5. Kristian Nørgaard Madsen,
født 27. november 1922.

Har sammen med nedennævnte bror en gård i Ørum Sdrl. Er ugift.

D6. Hans Nørgaard Madsen,
født 22. juni 1924.

Har sammen med ovennævnte bror en gård i Ørum Sdrl. Er ugift.

D7. Klara Nørgaard Madsen,
født 25. februar 1926,
gift 16. februar 1949 i Viskum kirke med
Jens Peder Laursen,
født 1. juni 1921.

Familien bor i Ingstrup, hvor de har „Dybdalsgaard“.

Deres børn: (E1–E5)

E1. Lilly Laursen,
født 14. juni 1949,
gift 8. november 1975 i Rødding kirke med
Jørgen Sørensen,
født 17. januar 1946.

Familien bor i Hinnerup. Lilly er lægesekretær, og Jørgen er speditør.

Deres børn: (F1)

F1. Rasmus Sørensen,
født 9. maj 1976.

E2. Kirsten Laursen,
født 3. marts 1952,
gift 10. august 1974 i Rødding kirke med
Johnny Dyreberg,
født 2. februar 1951.

Familien bor i Overlund. Kirsten er børnehavepædagog, og Johnny er førsteassistent på forsorgscentret ved Hald.

Deres børn: (F1)

F1. Sune Dyreberg,
født 8. december 1975.

E3. Per Laursen,
født 17. oktober 1956.

Per arbejder for øjeblikket på maskinstation.

E4. Vagn Laursen,
født 18. september 1958.

Vagn er mekanikerlærling og bor hjemme.

E5. Bent Laursen,
født 11. april 1963.

D8. Ninna Nørgaard Madsen,
født 9. marts 1928,

gift 24. januar 1951 i Viskum kirke med
Jens Marius Knudsen,
født 17. februar 1922.

Jens var regnskabsfører. Han døde 20. august 1970 og er begravet på
Vellek kirkegård. Ninna bor i Thostrup gl. skole ved Vellek.

Deres børn: (E1–E6)

E1. Mona Knudsen,
født 17. juli 1951,
gift 29. september 1973 i Ulstrup kirke med
Per Hougaard,
født 14. november 1944.

Familien bor i Thorsø. Mona er kontorassistent, og Per er bogholder.

Deres børn: (F1–F2)

F1. Trine Hougaard,
født 13. december 1973.

F2. Jeanette Hougaard,
født 16. december 1975.

E2. Tommy Brask Knudsen,
født 11. juni 1952,
gift 28. juli 1973 i Svostrup kirke med
Lene Sørensen,
født 9. marts 1952.

Familien bor i Thorsø. Lene er sygehjælper, og Tommy er mekaniker.

Deres børn: (F1–F2)

F1. Mette Knudsen,
født 13. december 1973.

F2. Thomas Knudsen,
født 16. juni 1976.

E3. Conny Knudsen,
født 8. juli 1954.

Conny bor i Aarhus. Er HF-studerende.

E4. Else Marie Knudsen,
født 7. april 1956,
og
Flemming Christiansen.

De bor i Thorsø. Else arbejder på fabrik, og Flemming er kontorassistent.

Deres børn: (F1)

F1. Kim Christiansen,
født 30. september 1975.

E 5. Eva Knudsen,
født 20. november 1959.

Eva er butiksmedhjælper og bor hjemme.

E 6. Gitte Knudsen,
født 31. oktober 1962.

D 9. Elna Nørgaard Madsen,
født 21. januar 1930,
gift 4. december 1953 i Viskum kirke med
Arne Overgaard,
født 26. april 1925.

Familien bor i Øby, hvor de har gården „Østerlund“.

Deres børn: (E1–E3)

E 1. Anette Marianne Overgaard,
født 24. januar 1955.

Anette er sygehjælper på Videbæk plejehjem.

E 2. Birthe Johanne Overgaard,
født 26. marts 1956.

Birthe er HH-studerende.

E 3. Anders Jørgen Overgaard,
født 9. oktober 1958.

Anders er smedesvend.

(C10.) Else Pedersen Høegh,
født 24. november 1890 i Ørum Sdrl.,
gift 13. januar 1918 i Pedersker kirke med
Jens Peter West,
født 6. juli 1893 i Pedersker, Bornholm.

Indtil sin konfirmation var Else hjemme hos sin mor, som jo var enke. Hun havde solgt „Nørgaard“ og havde købt et hus i Mollerup by. Her gik Elses barndomstid, og det var tilholdsstedet i ungdomsårene. Hendes mor tog sjældent ud for at besøge familien, men til gengæld tog Else nu og da af sted. Navnlig til Vinkel, hvor hendes kusine, Marie Kathrine, havde et par piger på hendes egen alder..

Omkring 1915 kom hun til Vinkel som husbestyrerinde hos en ældre ungkarl ved navn Jens Knudsen, hos hvem hun var et par år. Medens hun tjente her, døde hendes mor, og det var en stor sorg for hende. Sidst på sommeren 1917 blev Else forlovet med en ung mand, Jens Peter West, født på Bornholm, hvor også hele hans slægt var hjemmehørende.

Kort efter deres bryllup i 1918 var de igen i Jylland og kom til Mollerup. Her stod moderens hus, og i det fik de foreløbig deres hjem. Hvor længe vides ikke. Ej heller vides noget om husets salg og pris.

Men Else og halvbroderen, Laust Sigfred Madsen, må jo antages at være arvinger og er enedes om at sælge huset. Nogen lang tid gik der vist ikke, før huset var solgt, for Else og hendes mand boede en tid i Mollerup i en lejlighed, de havde lejet. Her besøgte undertegnede dem på en tid, de begge lå syge af „spansk syge“. Senere købte de et hus i Ø baker. Det første af deres børn er født i Mollerup.

Jens Peter West døde den 13. januar 1952, og Else West døde den 27. august 1957. De er begge begravet på Ørum kirkegård.

Deres børn: (D1–D5)

- D1. Børge Martinus West,
født 8. september 1918 i Mollerup,
gift 10. juni 1954 i Sevel kirke med
Anna Marie Plougmann Nielsen,
født 9. december 1928 i Sahl.

Familien bor i Østerbjerg, Lemvig. Anna Marie er lærer, og Børge er erhvervs- og samfundskonsulent.

Deres børn: (E1–E5)

- E1. Bjarne Plougmann West,
født 2. maj 1955 i Nørlem.

Bjarne bor for øjeblikket i Sverige. Han er radio- og TV-tekniker.

- E2. Gert Plougmann West,
født 25. maj 1956 i Nørlem.

Gert bor for tiden hjemme. Han læser.

- E3. Henning Plougmann West,
født 8. april 1959 i Nørlem.

Henning bor hjemme. Han er gymnasieelev.

- E4. Anette Plougmann West,
født 1. juli 1964 i Nørlem.

- E5. Marianne Plougmann West,
født 3. november 1969 i Nørlem.

- D2. Emmy Cathrine West,
født 31. maj 1920 i Øby, Viskum,
gift 11. september 1942 i Kvorning kirke med
Magnus Christensen,
født 11. marts 1914 i Mollerup.

Familien bor i Hammershøj. Magnus er arbejdsmand. I hans forrige ægteskab har han 3 børn, hvis navne er: Inger Elise, Karlo Christian og Solveig Margrethe Christensen.

Deres børn: (E1–E5)

- E1. Tove West Christensen,
født 16. juli 1942 i Kvorning,

gift 27. august 1961 i Hammershøj kirke med
Jens Ove Panduro Larsen,
født 1. oktober 1941 i Vor Frelsers sogn, Vejle.

Familien bor i Fredericia. Jens Ove er specialarbejder.

Deres børn: (F1–F2)

F1. Jan West Panduro Larsen,
født 23. september 1961 i Hammershøj.

F2. Tina West Panduro Larsen,
født 25. februar 1966 i Sct. Michaelis
sogn, Fredericia.

E2. Ejgil West Christensen,
født 21. juli 1943 i Kvorning.

Ejgil er typograf og bor hjemme.

E3. Karsten West Christensen,
født 29. juli 1944 i Hammershøj,
gift 30. april 1969 i Hammershøj kirke med
Inge Mathilde Madsen,
født 8. februar 1944 i Allested.

Familien bor i Fredericia. Inge arbejder på fabrik, og Karsten er specialarbejder.

Deres børn: (F1–F2)

F1. Anette Christensen,
født 26. juli 1968 i Sct. Michaelis sogn,
Fredericia.

F2. René Christensen,
født 23. september 1975 i Sct. Michaelis
sogn, Fredericia.

E4. Ilse West Christensen,
født 16. marts 1946 i Hammershøj,
gift 22. september 1963 i Hammershøj kirke m.
Arne Aalborg Christensen,
født 31. august 1943 i Nørbæk.

Ilse er afgang ved døden 18. september 1973 og er begravet på Hammershøj kirkegård. Arne bor i Randers, hvor han er specialarbejder.

Deres børn: (F1)

F1. Pia West Aalborg Christensen,
født 21. november 1964 i Hammershøj.

E5. Kirsten West Christensen,
født 29. december 1954 i Hammershøj.

Kirsten bor i Randers, hvor hun arbejder på socialkontoret.

D3. Hans Peter West,
født 1. oktober 1921 i Øby, Viskum,
gift 8. december 1950 i Videbæk kirke med
Mary Mathilde Clemmensen,
født 23. juli 1929 i Videbæk.

Familien bor Bækdalsvej, Videbæk, hvor de har en ejendom. Hans arbejder derforuden på et mejeri.

Deres børn: (E1–E2)

E1. Jens Jørgen West,
født 6. maj 1953 i Barde.

Jens Jørgen bor i Aarhus. Han studerer til elektroingeniør.

E2. Kurt Leo West,
født 13. maj 1954 i Barde,
gift 25. november 1976 i Estvad kirke med
Aase Katrine Hald,
født 7. marts 1956.

Familien bor i Barde. Kurt er repræsentant.

D4. Edel Marie West,
født 2. oktober 1924 i Øby, Viskum,
gift 23. juli 1948 i Poulsker kirke med
Børge Bohn West,
født 21. maj 1914 i Poulsker.

Familien bor i Poulsker, Bornholm. Børge er ansat ved postvæsenet.

Deres børn: (E1–E3)

E1. Jens Christian West,
født 23. juni 1949 i Poulsker.

Jens Christian bor i København, hvor han er salgschauffør.

E2. Erik West,
født 24. marts 1951 i Poulsker, (tvilling).

Erik bor i København, hvor han er dekoratør.

E3. Jørgen West,
født 24. marts 1951 i Poulsker, (tvilling),
gift 17. maj 1975 i Vestermarie kirke med
Vibeke Lomholt Frihøj,
født 20. august 1953 i Garnisons sogn, København.

Familien bor i Tåstrup. Jørgen er elektromekaniker, og Vibeke er sygehjælper.

Deres børn: (F1)

F1. Henriette Frihøj West,
født 8. september 1975 i Tåstrup.

D5. Magda Margrethe West,
født 15. april 1930 i Øby, Viskum sogn,
gift 15. maj 1953 i Vorde kirke med
Niels Christian Stigsen,
født 20. oktober 1913 i Vorde sogn.

Niels Christian var gårdejer. Han døde den 14. december 1976 og er begravet på Vorde kirkegård. Magda bor fortsat på gården „Christiansminde“, Vorde ved Løgstrup.

Deres børn: (E1–E2)

E 1. Else Marie Stigsen,
født 9. juli 1955 i Vorde.

Else Marie bor i Aarhus, hvor hun læser.

E 2. Margit Stigsen,
født 11. februar 1960 i Vorde.

Nu vil vi så vende tilbage til Marie Kathrine Pedersen (fra side 123).

Det var altså dette hjem hun som 8–9 årig kom til i Mollerup. Hun kom aldrig tilbage til sit barndomshjem for at blive der. Om hun aldrig var hjemme på besøg, ved vi ikke, – måske på besøg en sjælden gang.

Hvor mange børn, der var i det nye hjem, ved vi ikke nøjagtigt. De var iøvrigt på alle måder gode imod hende. Hun havde kun gode minder at fortælle fra dette hjem, men hun længtes så forfærdeligt dag efter dag efter hjemmet, faderen og sine 2 brødre, som hun holdt så meget af. Men uagtet hun længtes, blev det aldrig mere forundt hende at leve i sit barndomshjem på Skovmarken, dertil var alle veje spærrede af hensyn til stedmoderen.

Selv har hun fortalt, at hendes 2 brødre, Niels og Christian, en søndag tog den lange vej fra Skovmarken for at besøge hende og den øvrige familie. Hendes glæde ved at se dem var ubeskrivelig. Men værre var det, da skilsmissen hen under aften kom. Marie Kathrine fulgte dem så langt på vej som muligt, men de skulle jo skilles. Da vidste de tre børn ikke andet. De faldt hinanden om halsen og græd over deres skæbne. Men de måtte skilles og gå hver til sit. Jo, afskedens time var svær. Niels og Christian synes jo at have været i deres hjem til efter deres konfirmation.

TIL VEJRUM

Marie Kathrines moster, Maren, havde som omtalt flere børn, og efter ca. 1½–2 års forløb blev det bestemt, at hun skulle flytte til en anden moster, der boede i en ejendom på Vejrum mark.

Vi vil nu forsøge at skildre det andet hjem, hvor den moderløse pige blev optaget, efter at opholdet hos mosteren i Mollerup ophørte. I hjemmet i Vejrum var der ingen børn, så det ligger nær at tænke, at de gerne

ville have et barn i huset, og det er derfor uden vanskelighed blevet ordnet sådan, at Marie Kathrine en dag flytter til moster Else og Niels Pedersen Henriksens hjem i Vejrum.

Else Christensdatter (B1)

Else Christensdatter,
født 18. august 1835 i Dalsgård,
gift 7. januar 1865 i Vejrum kirke med
Niels Pedersen Henriksen,
født 22. august 1831 i Ørum Sdl.
søn af Peder Nielsen Henriksen og hustru Karen Nielsdatter,
gift 10. september 1831 i Ørum kirke.

Niels Henriksen havde overtaget hjemmet efter sin fader, Peder Henriksen, der var født år 1800, hvor vides ikke, men af visse papirer fremgår det, at han har boet i Ørum og at sønnen, Niels, er født der i 1831. Kort efter sønnens fødsel flyttede de til Vejrum. De havde ellers en del slægtninge i Ørum, Vels og Over Viskum.

I Vejrum købte de et stykke jord på 13 tdr. land. Det var god, sandmuldet jord, men derforuden lå der 5 tdr. land god hedejord ca. 1 km nordøst for ejendommen, bag Bregenhøje, hvis sydlige del var lyng og gamle tørvegrave med tørveskær. Dette stykke jord blev solgt fra ejendommen i 1910. Langt længere mod nord op til Ingstrup skel, ca. 3 km fra hjemmet, lå et stykke hedejord på 8 tdr. land, som også tilhørte ejendommen, men denne parcel blev solgt fra omkring 1880, og herpå blev der oprettet et selvstændigt husmandssted.

Men på de 13 tdr. land jord opførte Peder Henriksen omkring 1840 en ejendom dels af kampesten og dels af brændte sten. Han opførte ejendommen i U-form med stuehuset mod øst. Hele ejendommen er på nord- og østsiden omgivet af en stor have, som er inddiget. Bygningerne var ret lave efter tidens skik, og med jernstænger for alle vinduer. – Også dengang frygtede man forbydere. Mod syd, hvor intet hus lå, opførtes en møddingsmur. Møddingen havde jo sin naturlige plads midt i gården. Foran møddingsmuren var plantet 3 à 4 poppeltræer, som med årene nåede en anseelig størrelse og omtrent skjulte bygningerne fra den side. Nu er ejendommen ombygget men ligger dog på samme plads.

Til dette hjem kom altså Marie Kathrine omkring 1875, da hun var ca. 10 år. Tiden hos sin moster i Møllerup omtalte hun altid på en god måde. De var gode mod hende. Nu kom hun så under helt nye forhold, men også her havde hun det godt, selvom der var nok at bestille.

På den tid havde Else og Niels Henriksen jo det omtalte stykke hedejord, der lå 3 km fra hjemmet, og herud måtte Marie Kathrine trave 2 gange, sommetider 3 gange daglig for at flytte og vande de dyr, som stod derude. Skulle hun ikke til den yderste hede, var der den på de 5 tdr.

land at løbe til. Det var et smalt stykke land omgivet af jorddiger på de 3 sider og tørvegrave med lidt vand i, hvor dyrene kunne drikke. – Og til skole skulle hun også.

Niels Henriksens fader, den gamle Peder Henriksen, omtalte Marie Kathrine også med kærlighed. Hans hustru, Karen Nielsdatter, må jo have været død på den tid. Hende nævnede Marie Kathrine aldrig. Peder Henriksen har været omkring 75 år. Han var god ved hende, – venlig tog han hende ved hånden, og mærkede han, at hun var bedrøvet af længsel eller sorg over hendes stilling, talte han trøstende til hende. „Tab ikke modet, lille Trine“, kunne han sige, „du skal se, det går nok“. Og så vandrede de sammen ud i marken, og her lærte han hende at flytte køer, at vande dem og at trække dem hjem, alt dette som skulle blive hendes fremtidige arbejde. Han lærte hende meget andet, – gode råd, som et barn har brug for, og som hun aldrig glemte. Bl. a. sagde han til hende: „Sig sandheden, hvor gal den end er eller ser ud, så går det aldrig helt galt“. Jo, han var en god og venlig mand, den gamle Peder Henriksen. Hun havde aldrig andet end gode ord at sige om ham siden hen.

Men en ting plagede fremdeles Marie Kathrine: Det vad længselen efter hendes hjem, hendes fader og søskende. De har vel også nu og da været en lille tur på besøg hos hende, og det har vel været højdepunkter i hendes tilværelse. Aldrig omtalte hun noget besøg i hjemmet på Skovmarken. Her var det nok bedst, hun ikke kom af hensyn til stedmoderen.

Marie Kathrine led ingen nød, ud over at hun længtes efter sit hjem. Hun blev jo godt behandlet, men leg var der ikke noget, der hed, og heller ingen legekammerater. Det blev trods alt den bedste tid af hendes barndom, fraregnet de 7 år hun havde sin mor og var i sit hjem.

Niels Henriksen, der på den tid var i sine bedste år, var vel nok noget af en brumlebasse, der kunne sige et par vrede ord, men derved blev det altid. Og Else, hendes moster, var altid god mod hende og tog sig af hende, så godt som hun nu forstod det.

Marie Kathrines lærer i Vejrum hed Rasmus Søgaard Albech, født i Råby 29. juli 1824. Han var lærersøn. Hun omtalte ham altid med megen ros og havde et kærligt minde om ham for hans venlighed mod de børn, han var lærer for. Han var ikke alene afholdt af børnene, men også af alle sognets beboere. Ved sit 25 års jubilæum forærede beboerne ham bl. a. et stueorgel, et ur og en gyngestol. Han var udnævnt til Dannebrogsmænd og gik af med pension den 1. november 1887. Efter at have været lærer i Vejrum fra 1846–1887 flyttede han til Viborg, hvor han boede til sin død den 12. juli 1909. Han blev begravet på Vejrum kirkegård, hvor en stor sten stod på hans grav så sent som 1970. Den var rejst af sognets beboere. Lærer Albech var ugift.

Johanne Christensdatter (B2)

Til hjemmet i Vejrum hørte der endnu et menneske, en kvinde, Elses søster Johanne Christensdatter, født i Dalsgård den 10. marts 1837. Johanne eller Hanne, som hun til daglig blev kaldt, var invalid. D. v. s. hun havde et svagt hoved og var vel nærmest at betegne som ikke helt normal. Hanne havde haft sit hjem hos søsteren, siden hun blev gift og hjemmet i Dalsgård blev opløst, så hende havde Else altså også at skulle passe.

Hanne døde der i hjemmet den 13. juli 1901 og blev begravet på Vejrum kirkegård den 18. juli.

Så går årene, og Marie Kathrine når konfirmationsalderen. Hun blev konfirmeret i Vejrum kirke søndag den 3. oktober 1880 med karakter mg, mg.

Følgende er begyndelsen til hendes skudsmålsbog, som enhver ung skulle have. Det var datidens folkeregister:

Marie Kathrine er født i Vindum, den 27. marts 1866, døbt i Vindum kirke, den 29. april 1866, udskrevet af Vejrum skole i efteråret 1879 og konfirmeret i Vejrum kirke, den 3. oktober 1880.

Ørum præstegård, den 29. april 1883.

*Anton Hansen,
sognepræst.*

TIL DALSGÅRD

Det må antages, at Marie Kathrines (min moders) første plads efter hendes konfirmation var omkring 1. maj 1881 eller 1882 og blev hos Just Christensen i Dalsgård. Grunden hertil har vel været to ting. Just manglede en pige. Hendes stedmoder, Andersine, har nok påvirket faderen til at tale med mor herom, og for det andet, længselen efter hendes barn-domshjem og -egn fik hende vel let til at sige ja. Iøvrigt havde datidens unge ikke meget at sige om, hvad de ønskede eller ikke ønskede.

Det var en streng plads, hun gik ind til. Folk sled meget i de dage, men her i denne gård var det nok mere end almindeligt. Om sommeren skulle man op kl. 3 og i høsttiden endda lidt før. Middagshvile fik de alle, – mor fraregnet. Når middagsmaden var spist, skulle der vaskes op, og det var mors arbejde. Når det var forbi, gik hun ud i en tom kobås og satte sig til at reparere sit tøj der, for der kunne hun sidde lidt i fred og ro.

Med den daglige mad var det sløjt. Man kunne næsten byde sine tjenestefolk, hvad man ville. En so lagde sig på en af sine grise, der var ca. 14 dage gammel. Den gik ikke tabt, selvom den var både død og blå om morgenen. Den blev højtideligt slagtet, og dagens middag stod på suppe. Karlen ville ikke røre kødet trods henstilling fra madmoder. Han nøjedes med lidt suppe, det var jo en fornærmelse at vrage husets mad.

Min mor måtte spise både suppe og kød, – hun turde ikke andet. Meget mere kunne der fortælles om maden, men dette her, hvor utroligt det end lyder, kan være nok.

Det daglige liv var præget af en utrolig råhed. Manden bandede dagen lang. Selv den lille dreng, som ikke kunne tale rent, kunne stamme: „Sata hak“.

Mørke og skumle var de gamle huse. Tællelys skulle spares. En aften var der stærk uro ude i kostalden. Manden gik derud i mørket, mødte noget, greb for sig og fik fat i et par horn. Overtroisk som han var, troede han, at det var den skinbarlige selv, han havde fået fat i hornene på. De rykkedes en tid, men så løstes gæden: en ko havde slået sig løs og skabte uro.

Dette ord fra vor bibel: „Hold jer nær til Gud, da vil han holde sig nær til jer“, er godt at huske, men det samme gælder den onde. Hvor han påkaldes og anråbes dagen lang, der er han nær.

TIL ØRUM

Efter et halvt års tjeneste i Dalsgård kom min mor til Ørum hos en gårdmand, hvis navn var Laust Degn. Hans gård lå midt i Ørum by. Men nogen bedring for pladsen i Dalsgård var denne flytning nu ikke. Begge steder var maden elendig, men hos Just Christensen var der dog nok af den. Hos Laust Degn sultede både karlen og pigen. Ved måltidet morgen og aften sad Laust Degn selv ved enden af bordet med brødet ved sin side. Han skar en skive brød til hver deltager ved bordet. Hvad de ellers fik, ved jeg ikke, men brød fik de ikke mere af.

Der var også en gammel mand i hjemmet. Han kunne ikke tygge skorperne og skar dem derfor fra. Disse samt „skover“ og andet affald fra køkkenet tilfaldt lænkehunden, der vel også sultede. Min mor, som skulle bære det over til hunden, var altid fristet til at tage lidt af hundens tildeling og gjorde det sommetider. Manden, konen og børnene kunne jo altid hjælpe hinanden, de led ingen sult, for nøglen til spisekammeret gik konen med. De andre på gården måtte daglig lide sultens kvaler.

En karl, som tjente der i gården året før min mor, ville ikke sulte om søndagen, de søgnedage kunne jo være nok, hvorfor han gik til bageren og købte 5 øres kager. Da året var forbi, havde han spist sin løn op, – omtrent da. En karl på den tid i 1885 fik 100 kr. i årsløn. Denne karl hed Hartvig Hartvigsen og var fra Vejrum.

Nu er så at sige hele familien Laust Degn uddød, og de døde alle af TB, så de vandt ikke ret meget ved deres slid og gerrighed.

TIL VEJRUM

Da året var forbi, fik min mor plads i Vejrum hos en ældre ugift mand, hvis hjem lå nabo til hendes eget plejehjem. Manden hed Søren Meil-

gaard. Faderen var død, og hans mor, Birthe Marie, holdt hus for ham.

Det var et meget gammeldags hjem, mor kom ind til, men menneskene var gode, og mad var der altid nok af. Selv efter den tids forhold var hjemmet og hele livsformen utrolig gammeldags. Søren selv var en rigtig original. Alt på gården gik efter et livsmønster, der lå 100 år tilbage.

Søren var ikke gift. Alle piger gik langt uden om ham, selv om han havde penge i massevis og efter datidens forhold var en velstående mand. Et forhold, som hans moder søgte at råde bod på, thi Birthe Marie, der vel vidste, at mor ingen medgift havde, der vejede noget mod Sørenns rigdom, fandt dog ud af, at mor var en dygtig og trofast pige, der dag efter dag passede sit arbejde godt. Birthe Marie sluttede derfor, at Søren i hende kunne få en dygtig kone, og så lagde Birthe Marie an på mor. Viste hende alle stuer, trak skuffer ud og viste hende indholdet, hun åbnede skabe og gemmer og viste alle husets herligheder og sagde, at dette tilfaldt den, som blev Sørenns kone. Mere direkte kunne det næppe siges.

Mor blev hurtigt klar over, hvad meningen var, men det frugtede ikke. Heller ikke da moderen senere begyndte at lægge små „fælder“ for mor. Søren forholdt sig tavs under alt dette, måske har han regnet med, at det ordnede hans mor for ham. Efter et års tjeneste der flyttede hun til en plads i Aarup, hvor hun var i 2 år.

Lidt om Søren Meilgaard. Han blev senere gift med en datter af Mads Hesselholt. Hun hed Maren og var kommet galt af sted, som det dengang hed. Hun havde født en dreng udenfor ægteskabet, og nu gik Maren derhjemme på gården med sin dreng og var ofte genstand for faderens vrede. Hans øvrige døtre fik han godt afsat til ret velstående gårdmænd i sognene deromkring, men Maren – hvem ville have hende med hendes dreng.

Så dukkede Søren Meilgaard op i hans tanker. Søren havde penge og en lille gård. Han var ved at være halvgammel og noget af en løjerlig knark. Faderen tog ud til Søren, og de to blev hurtigt enige. Maren blev slet ikke spurgt. Hun havde bare at sige JA, når fader Mads befaler. Og Søren var jo det frommeste lam, der ikke forstod kærlighedens veje, men anså det hele nærmest som en forretning.

Så en dag måtte Maren følge Søren ind i kirken, meget imod sin vilje, men Mads havde afgjort sagen, og tvungen af den stærke fader sagde hun ja, og så var de gift. Da festen var forbi, og brudeparret skulle i seng, ville Maren ikke gå i seng, men satte sig på en stol i kammeret, og der sad hun hele natten. I seng ville hun ikke. Underligt nok, at Søren gik i seng, men det skal han have gjort. Hvordan ellers natten er forløbet, og om de har talt sammen, ved vi ikke, men hvor bedrøveligt for Maren og underligt for Søren at have sin brud siddende ved siden af. Selv om Søren var en original og træg helt igennem, så var han dog

hverken ond eller tyrannisk. Han og Maren kom til at leve mange år sammen, og de fik dog 2 børn, en søn ved navn Niels og en datter, som hed Kirsten. Hvor sønnen og datteren rejste hen kendes ikke, men nu i 1975 skal både Niels og Kirsten have været døde i mange år.

TIL AARUP

Vi er nu nået frem til 1884, da står der i mors skudsmålsbog:

Meldt afgang fra Vejrum til Kvorning, den 1. november 1884, og tilgang til Kvorning, den 4. november 1884.

Mor havde taget plads i Aarup på en ret stor gård, som på den tid tilhørte Jens Christensen Lade, i daglig tale Jens Lade. Gården var stor. Der tilhørte uendelige strækninger af jævne jordflader syd for den – helt ned til Tindbæk. Mod nord lå en del bakket terræn mellem Aarup og Kvorning by.

På gården var foruden ejeren og hans kone tre voksne karle, tre voksne piger samt en hjorddreng og vel et par af deres egne børn. Den ældste af pigerne var kokkepige og forestod køkkenet, de to andre piger var både stue- og malkepiger og skulle gå med i marken til alt forefaldende arbejde. Der var meget at bestille, men Jens Lade og hans kone deltog i alt, hvad der var at lave. Venlige og gode var de mod alle deres tjenestefolk, og der gaves en god forplejning.

Hvor tålmodige og lidet fordrende tjenestefolk på den tid kunne være, gives følgende eksempel på fortalt af mor: Kokkepigen skulle vel lave aftensmaden som sædvanlig. Denne bestod af rugmelsgrød. En ret som nutiden slet ikke kender. Den lavedes mest i hjemmene et par dage før og efter bagning af rugbrød, som hjemmene i de dage altid selv bagte. Nu var aftensmaden altså rugmelsgrød, en sund ret, men uendelig kedelig. Rugmel kogt i vand og lidt sirup til. Kokkepigen tog fejl af sækkene og tog byggrut i stedet for rugmel. I byggrutten var jo de slemme byghaser, og de blev i byggrøden. Da karlene sad og spiste, skældte de nu alligevel ud over den mærkelige grød. Byghaserne satte sig fast i tænderne, ligesom de døjede med at synke den. Men grøden forsvandt jo da, og det var nok også eneste gang, det skete.

Mor tjente der i 2 år. Den 1. november 1886 rejste hun hjem til Niels Henriksen i Vejrum. I skudsmålsbogen er hun meldt afgang fra Kvorning den 31. oktober 1886 og meldt tilbage til Vejrum den 3. november 1886. Jens Lade skriver følgende i bogen:

Marie Kathrine har tjent mig fra 1. november 1884 til 1. november 1886 til min fulde tilfredshed.

*Jens Christensen Lade,
Aarup.*

Så er mors tjenestetid forbi. Kort efter tilbagekomsten fra Aarup gifter hun sig.

MARIE KATHRINES ÆGTESKAB

Den 30. november 1886 viedes i Vejrum kirke Laust Pedersen, søn at husmand Peter Nielsen, Vejrum hede, til Marie Kathrine Pedersen, datter af husmand Peter Nielsen, Vindum Skovmark, opfødt hos Niels Pedersen Henriksen, Vejrum mark. Brudgommen er 29 år. Bruden er 20 år.

Forlovere: Peter Nielsen, Vindum, og Niels Pedersen Henriksen, Vejrum.

Laust Pedersen, der var født 12. juni 1857 i Hærup, Klejtrup sogn, havde dette forår købt en lille ejendom på 8 tdr. land på Vejrum hede op til Ingstrup skel, og hertil flyttede det unge par efter brylluppet.

De første år af deres ægteskab fortsatte Laust med sit håndværk, murerfaget. Som det var almindeligt dengang, var også han ofte borte fra hjemmet en uge ad gangen. Den lille ejendom blev drevet ved fælles hjælp af de to, så hans sparsomme fritid skulle udnyttes. Således f. eks. en lørdag aften, han kom hjem. Rugen var høstet og tørt, det så ud til regn, og så måtte de to køre rugen ind om natten, og det skete på trillebør.

Ensomheden under fars fravær var trykkende for mor. Nogle af de få lyspunkter var, når hendes svigerfar kom på besøg, og han havde ikke travlt og kunne hjælpe hende lidt. Han tog fat på, hvad der lå for.

Ofte havde mor talt med far om at få en større ejendom, så han altid kunne være hjemme, men årene gik, og vi når frem til 1892. Da lykkedes det at opnå et mageskifte med enke Karen Christensen, født Jensen, Vinkel, hvis mand Christen Christensen (Mikkelsen) var død den 19. april 1892. Samme Christen Christensen havde overtaget ejendommen af Jørgen Andersen ifølge skøde af 19. december 1881. Mageskiftebrevet er dateret og underskrevet den 10. december 1892. Til denne ejendom (matr. nr. 3 c m. fl.) flyttede de i marts måned 1893. Det var tøbrud, og vejen til det nye hjem gik over „Fuglemosen“, og den var i en frygtelig forfatning. Der var hul ved hul, og gik et hjul ned, gik et andet op. Vognen slingrede fælt, og hestene var skræmte. Christian Aarestrup, som kørte for dem, havde alt hvad han kunne gøre for at berolige dem. Omsider nåede de det nye hjem, trods alle vanskeligheder.

HJEMMET I VINKEL

Det viste sig, at det nye hjem var i en sørgelig forfatning. Tre magre køer, et par kalve og en stud. Ingen foder til dyrene. Det viste sig også, at avlsredskaberne svarede til alt det andet. Marken var delvis opdyrket, men flere steder lå der uopdyrkede pletter fyldt med vidiebuske, sten, krat og vandhuller. Den sydlige del af marken, ned mod Rindsbæk, lå hen i lyng udover engen, som grænsede til bækken. Det lykkedes Laust Pedersen sammen med sin dygtige hustru at få marken under kultur, men det tog flere år, før marken var helt opdyrket.

Mors plejeforældre, Else og Niels Henriksen i Vejrum, var med årene kørt træt og magtede ikke længere at drive deres ejendom (matr. nr. 13 b af Vejrum), hvorfor det bestemtes, at Laust Pedersen og hustru også skulle overtage den. Dette skete i 1903. Else og Niels Henriksen blev boende på ejendommen indtil 1906, da de købte „Bækhuset“ i Vejrum by. Her boede de til juni 1913, da de på grund af alder nu ikke længere kunne klare sig selv og flyttede til hjemmet i Vinkel, hvor de nød god pleje.

1910 solgtes ejendommen i Vejrum til Johan Lindquist. Det blev efterhånden for besværligt at passe to ejendomme så langt fra hinanden.

I 1914 fandtes der på ejendommen i Vinkel 7 køer, en del ungkreaturer, nogle får, mange grise og 2 heste.

Laust Pedersen havde været syg siden 1911, og den 7. august 1914 døde han og blev begravet på Vinkel kirkegård den 12. august. Niels Henriksen døde den 26. september 1915, hans hustru, Else Christensdatter, døde den 26. februar 1917. Begge blev begravet på Vejrum kirkegård.

Marie Kathrine fortsatte driften af ejendommen efter sin mands død til 26. april 1922, da hun overdrog den til sin næstældste søn, Niels Ejnar Pedersen. Selv døde hun den 1. april 1923, 57 år gammel, og blev begravet ved siden af sin mand på Vinkel kirkegård.

Deres børn: (D1–D8)

D1. Petra Marie Pedersen,
født 17. marts 1888 i Vejrum,
gift 3. november 1911 i Vinkel kirke med
Kristian Jensen Høy,
født 29. marts 1875 i Frejlev på Lolland,
søn af Mads Jensen og hustru, Frejlev. Mads Jensen
ligger begravet på Kettinge kirkegård.

Kristian Høy og hans søskende fik 15. marts 1905 tilladelse til, ved kgl. bevilling, at føre efternavnet „Høy“.

Den første tid af deres ægteskab havde de en lille landejendom i Vinkel. Denne solgte de og flyttede til Brunshåb, hvor Høy, som han altid blev kaldt, i nogle år arbejdede på klædefabrikken der. Senere købte de en ejendom i Eskildstrup på Falster, hvor de boede et par år, men længtes hjem til det mørke Jylland. De kom igen til Viborg-egnen og købte „Jægersborg“ på Vestermarken. Da de blev for gamle til at drive landbrug, købte de et hus på Koldingvej nr. 61.

Her døde Marie den 24. juni 1946. Hun var da 58 år gammel. Høy blev boende i hjemmet en del år og tog derefter ophold på „Ibsgården“, hvor han døde den 21. februar 1962. Han blev 90 år gammel. De er begge begravet på Viborg kirkegård.

Deres børn: (E1–E2)

- E 1. Martin Høy,
født 23. februar 1912 i Vinkel,
gift 3. oktober 1964 i Christianskirken i Fredericia med
Edith Anna Lisa Jensen,
født 11. marts 1921 i Fredericia,
datter af Jacob Karl Jensen og hustru Minne
Augusta Pedersen, Fredericia.

Martin drev en cykelforretning i Viborg i mange år. Anna Lisa er pædagog og har stilling som forstanderinde på børnehjemmet i Horsens, hvor de nu har deres hjem.

Deres børn: (F1)

- F 1. Morten Høy,
født 23. maj 1965 i Tranebjerg, Samsø.

- E 2. Carl Lauritz Richardt Høy,
født 3. oktober 1913 i Vinkel.

Richardt blev uddannet som møbelsnedker og rejste efter udstået læretid til København, hvor han siden har boet. Han er ugift.

- D 2. Ane Cecilie Pedersen,
født 24. april 1891 i Vejrum,
gift 10. december 1915 i Vinkel kirke med
tømrer Marinus Larsen,
født 13. oktober 1891 i Rævind, Sparkær sogn,
søn af landpost Rasmus Larsen og hustru, Ane Marie
Pedersen, født i Rabis, Resen sogn.

I deres første år af ægteskabet havde de en mindre landejendom i Vinkel, og der fødtes deres første barn, en lille dreng, som døde af den spanske syge knap et år gammel i 1918. Han hed Laurits. I 1919 købte de en lidt større ejendom i Vejrum, og her fødtes deres øvrige børn, 2 piger. Marinus og Cecilie afhændede denne ejendom og byggede sig et lille pænt hus med ca. 4 tdr. land jord til, altså en lystejeendom, og den drev de sammen med deres arbejde som ringer og graver ved Viskum kirke, hvor de var ansat i mere end 30 år. Tiden gik, og alderen begyndte at gøre sig gældende. De ville gerne holde op med arbejdet og købte et hus i Vejrum by. Senere flyttede de til Viborg, hvor de købte hus på Overdamsvej.

Her døde Marinus den 8. februar 1970, og Cecilie døde den 14. november 1973. De blev begravet på Viskum kirkegård.

Deres børn: (E1–E3)

- E 1. Laurits Larsen,

født 6. januar 1918 i Vinkel,
død november 1918.

- E 2. Karla Larsen,
født 26. september 1920 i Vejrum,
gift 6. oktober 1940 i Vejrum kirke med
Kristian Kjær,
født 7. januar 1907 i Over Viskum.
søn af købmand Axel Kjær og hustru, Marie
Isaksen, O. Viskum.

En kort tid boede de i Vejrum, hvorefter de købte en gård i Over Viskum, hvor de har boet i mange år, men har nu i 1975 overdraget den til deres ældste søn, Erik. Selv bor de i en nybygget villa lidt syd for gården med en skøn udsigt over Nørreå-dalen og mod bakkerne på modsatte side.

Deres børn: (F1–F4)

- F 1. Erik Kjær,
født 5. juli 1946 i Over Viskum,
gift 21. marts 1970 i Grove kirke med
Lis Barlund Jepsen,
født 27. august 1947 i Grove.

Lis' forældre er gårdejer Peder Jepsen og hustru, Grethe Larsen, Grove. Erik og Lis overtog hans barndomshjem 1. januar 1975.

Deres børn: (G1–G2)

- G 1. Jeppe Barlund Kjær,
født 8. juli 1973 i Viborg.
G 2. Lars Barlund Kjær,
født 7. august 1976 i Viborg.

- F 2. Bjarne Kjær,
født 29. juli 1951 i Over Viskum.

Bjarne er uddannet som teknisk assistent og bor i Herning.

- F 3. Marie Cecilie Kjær,
født 23. maj 1954 i Over Viskum,
død 28. maj 1957.

Marie døde af en blodsygdom og er begravet på Viskum kirkegård.

- F 4. Birthe Cecilie Kjær,
født 9. september 1958 i Over Viskum.

Birthe bor i Frederikshavn og er under uddannelse til laborant.

- E 3. Minna Larsen,
født 2. oktober 1926 i Vejrum,
gift 24. marts 1962 i Viskum kirke med
Peter Villadsen,

født 17. juni 1926 i Bur,
søn af Søren Peter Villadsen og hustru, Juliane
Iversen, Bur.

Minna er uddannet sygeplejerske, og som sådan har hun arbejdet en del år både i Viborg, Middelfart og København. Var også på sygehuset „Ullevaal“ i Oslo. Familien bor i Bjerringbro. Peter er savskærer og arbejder på Ulstrup Køkkenelementfabrik i Bjerringbro.

Deres børn: (F1–F2)

F1. Kirsten Villadsen,
født 9. maj 1966 i Kjellerup.

F2. Lene Villadsen,
født 30. august 1968 i Kjellerup.

D3. Peter Pedersen,
født 30. august 1894 i Vinkel,
gift 8. maj 1925 i Frederiks kirke med
Elna Kirstine Rasmussen,
født 15. april 1904 i Frederiks,
datter af murer og landmand Christen Rasmussen og
hustru, Anne Marie Hvam, Havredal.

Peter tjente som hjorddreng fra sit 12. år i en gård i Vigstrup for 30 kr. det første år og 40 kr. for det andet år. Det var fra 1906 til 1908, hvor slæb og klø var en daglig orden. En meget streng plads, hvor man begyndte arbejdet om vinteren kl. 6 og om sommeren kl. 4,30.

Da han var 16 år, kom han i lære hos smed Thisted i Vindum. Efter udstået læretid fortsatte han håndværket i ca. 10 år, dog afbrudt af soldatertjenesten, som for hans vedkommende varede ialt 28 måneder. Det var jo under første verdenskrig. Han lå ved tredje artilleriafdeling som konstabel.

I året 1920 tog han en forandring i sin tilværelse, idet han søgte ind som plejerelev ved Statshospitalet i Viborg. Efter bestået eksamen blev han i denne stilling, til han nåede pensionsalderen, dog de sidste 18 år som plejerassistent. Han blev pensioneret i 1954.

Efter ægteskabets indgåelse i 1925 købte de et lille hus på Middags-højvej, som de beboede til 1970. Da solgte de huset og flyttede til Vestervang, et nyt sogn i den vestlige del af Viborg.

Deres børn: (E1–E6)

E1. Helmuth Spanggaard Pedersen,
født 27. august 1926 i Viborg,
gift 12. november 1950 i Viborg domkirke m.
Elna Munch,
født 22. december 1930 i Bigum,

datter af Severin Munch og hustru, Johanne Laier, Bigum.

Elnas mor døde den 4. august 1935, da Elna var 4½ år gammel. Faderen giftede sig igen den 11. august 1944 med Metha Nygaard. De har deres hjem i Viborg.

Efter endt skoletid kom Helmuth i lære i isenkramforretningen „Dansk Svensk Stål“, og efter sin soldatertid fortsatte han i samme forretning. Omkring 1953 fik han ansættelse ved flyvestation Karup, hvor han er materielforvalter. I 1966 blev han indvalgt i Viborg byråd for Socialdemokratiet og blev viceborgmester 1970. Han udgav i 1971 2 bøger, „Viborg i 30'erne“ og „Viborg under besættelsen“. Ligeledes skriver han ofte artikler til bøger og blade.

Elna er deltidansat på bibliotekets kontor i Viborg. Her bor familien, på Koldingvej, hvor de har eget hus.

Deres børn: (F1–F2)

F1. Georg Spanggaard Pedersen,
født 15. juni 1955 i Viborg,
og
Birte Jacobsen,
født 1. oktober 1956 i Løgstrup,
datter af vognmand Harald Jacobsen og
hustru, Elly Johanne Simonsen, Løgstrup.

Georg er chauffør i Viborg, og Birte er ekspeditrice.

F2. Henrik Spanggaard Pedersen,
født 26. februar 1959 i Viborg.

Henrik er i lære som sætter i Viborg.

E2. Georg Spanggaard Pedersen,
født 19. juni 1928 i Viborg.

Efter sin konfirmation kom han i lære som mekaniker hos Johs. Olesen i Gravene i Viborg. Efter endt læretid søgte han til Karup som flyvemekaniker, og i denne egenskab blev han sendt til Grønland, hvor han gjorde tjeneste i Sønder Strømfjord, sidst i Grønnedal, og der blev han forfremmet til oversergent. Efter knap 2 år var han hjemme igen med tjeneste i Værløse, hvortil han ankom den 26. november 1951. Kun få uger efter styrtede han ned og omkom sammen med piloten. Dette skete ved Ganløse mose 22. januar 1952. Han blev begravet på Viborg kirkegård.

E3. Anna Marie Spanggaard Pedersen,
født 14. maj 1930 i Viborg,
død 16. april 1931.

Anna døde af lungebetændelse.

- E 4. Henny Spanggaard Pedersen,
født 20. april 1933 i Viborg,
gift 10. oktober 1953 i Viborg domkirke med
Hans Peter Jensen,
født 28. september 1931 i Svanninge huse, Fyn,
søn af Hans Jørgen Jensen og hustru, Marie Eli-
sabeth Hansen, „Dalgaard“, Svanninge huse.

Efter sin konfirmation kom Henny i lære i „Varehuset“ i Viborg som ekspeditrice. Der var hun i 4 år, fik handelsskoleeksamen og blev plotte på flyvestationen i Karup.

Peter fik, efter tjeneste forskellige steder i landet, ansættelse som statsskovfoged i Klosterhedens skovdistrikt vest for Struer i 1964.

Deres børn: (F1–F2)

- F 1. Mette Spanggaard Jensen,
født 17. januar 1959 i Feldsted, Sønder-
jylland.

Mette går på HF-kursus i Struer.

- F 2. Lars Spanggaard Jensen,
født 17. januar 1966 i Holstebro.

- E 5. Gustav Spanggaard Pedersen,
født 25. januar 1937 i Viborg,
død 26. februar 1938.

Gustav døde af lungebetændelse.

- E 6. Else Spanggaard Pedersen,
født 5. august 1938 i Viborg,
gift 6. januar 1962 i Viborg domkirke med
Tage Bach,
født 4. juli 1934 i Randers,
søn af Peder Andersen Bach og hustru, Marie
Nielsine Jensen, Randers.

Efter sin skoletid, som sluttede med realeksamen, var Else et par år i huset. Kom derefter på Børkop Sygeplejehøjskole og derfra på Aarhus Kommunehospital som sygeplejeelev. Efter endt eksamen forrettede hun tjeneste på Randers Centralsygehus både før og efter sit giftermål.

Else og Tage har bygget hus i Over Hornbæk ved Randers, og derfra driver de fragtmandsforretningen „P. Bach & Søn“, som Tage, der er eneste barn, arvede efter sine forældre.

Deres børn: (F1–F2)

- F 1. Jørgen Spanggaard Bach,
født 25. maj 1963 i Sct. Peders sogn, Ran-
ders.

F2. Torben Spanggaard Bach,
født 17. marts 1970 i Sct. Peders sogn,
Randers.

D4. Niels Ejnar Pedersen,
født 8. juni 1896 i Vinkel,
gift 21. november 1923 i Vinkel kirke med
Anine Sørine Kristensen,
født 23. juli 1899 i Mammen,
datter af brændemester Søren Kristensen og hustru,
Ane-Marie Pedersen, Mammen Vesterhede.

Efter sin skolegang forblev Ejnar i hjemmet. Hans far var på dette tidspunkt alvorligt syg, og Ejnar var sin mor en stor hjælp til at drive ejendommen, som han overtog ved køb 26. april 1922.

I omkring 40 år havde Anine og Ejnar hjemmet i Vinkel, men i 1961 overdrog de det til deres yngste søn, Vagner. De byggede sig samme år et hus i Vindum by, hvortil de flyttede. Ejnar var ikke alene landmand, men i lige så høj grad murer.

I de første år af tiden i Vindum var Ejnar en virksom og foretagsom mand, der udfoldede kunstfærdige evner, særlig ved udskæring i træ, men i de sidste 2 år af hans liv led han meget af sygdom, der efterhånden brød ham ned. Han døde på Viborg sygehus den 27. maj 1969 og blev begravet på Vindum kirkegård den 30. maj. Hans hustru bor fremdeles i hjemmet i Vindum.

Deres børn: (E1–E5)

E1. Rita Marie Pedersen,
født 2. juli 1925 i Vinkel,
gift 23. december 1970 i Sct. Johannes kirke,
Aarhus, med
Poul Rechendorff,
født 30. april 1914 i Lemvig,
søn af Johannes Rechendorff og hustru, Birgitte
Lassen.

Efter endt skolegang og et ophold på Børkop Højskole begyndte Rita at læse til lærerinde på Haslev seminarium. Hun blev dimitteret derfra 1951 og fik stilling ved Engdalskolen i Brabrand, hvor hun har været siden.

Poul blev dimitteret fra Aarhus seminarium 1936. Også han er ansat ved Engdalskolen i Brabrand.

Rita og Poul har deres hjem på Skovbakkevej i Brabrand. I Poul's første ægteskab med hans afdøde hustru er der to børn.

E2. Helga Sara Pedersen,
født 9. august 1926 i Vinkel,

gift 21. juli 1950 i Vinkel kirke med
Peter Christian Sandberg,
født 7. november 1915 i Mammen,
søn af gårdejer Otto Sandberg Christensen og
hustru, Kirsten Marie Vistisen, Mammen.

Efter sin skolegang havde Helga plads i huset som ung pige, bl. a. på Børkop Højskole. Når hun ikke var ude at tjene, var hun en dygtig medhjælper derhjemme på gården, hvor intet arbejde var hende fremmed. Efter et højskoleophold på Haslev højskole blev hun gift.

Helga og Peter købte en ejendom vest for Vindum by, hvor de fremdeles bor. Ejendommen købte de af Niels Peter Nielsen Bjerring, som vi før har hørt om. En endnu tidligere ejer var snedker Anders Larsen.

Deres børn: (F1–F2)

F1. Estrid Anette Sandberg,
født 31. marts 1957 i Viborg,
og
Ulrich Stenberg,
født 21. maj 1954 i Flemming v. Horsens,
søn af arbejdsmand Jens Stenberg og hustru, Agnes Kirstine Andersen, Vindum.

Anette arbejder i børnehaven i Ans, og Ulrich er udlært som smed og arbejder på Rødkærstro Jernvarefabrik.

F2. Erling Steen True Sandberg,
født 22. september 1960 i Viborg.

Erling er i smedelære i Vindum.

E3. Hedvig Pedersen,
født 25. februar 1929 i Vinkel,
gift 2. april 1953 i Viborg domkirke med
Erik Stenbak Larsen,
født 30. januar 1927 i Broløs, Mariager landsogn,
søn af uddeler Laurits Christian Larsen og hustru, Ellen Margrethe Petersen, Broløs.

Efter sin konfirmation blev Hedvig hjemme et par år for at hjælpe forældrene med gårdens drift. Fik så plads i huset og i en bagerforretning. Senere tog hun handelsmedhjælpereksamen og havde plads først på et ejendomsmæglerkontor og senere på lønningskontoret på „Asani“ i Viborg.

Erik blev dimitteret fra Nr. Nissum seminarium 1950, hvorefter han aftjente sin værnepligt i 2 år, det sidste år som sergent. Herefter fik han ansættelse ved Kristrup skole, og her boede de de første år, de var gift. I 1955 flyttede de til Tånum skole, og da denne skole blev nedlagt i

1956, fik Erik ansættelse ved den nye skole i Over Hornbæk ved Randers, hvor familien bor nu.

Deres børn: (F1–F2)

- F1. Birte Stenbak Larsen,
født 31. januar 1956 i Sct. Johannes sogn,
Aarhus,
gift 10. juli 1976 i Ø. Bjerregrav kirke m.
Peter Søgaard,
født 11. marts 1953 i Haderslev,
søn af montør Knud Søgaard og hustru,
Birgit Larsen, Christiansfeld.

Familien bor i Over Fussing ved Randers. Birte er kontorassistent, og Peter er klejnsmed.

Deres børn: (G1)

- G1. Keld Stenbak Søgaard,
født 7. januar 1977 i Sct. Peders
sogn, Randers.
- F2. Helle Stenbak Larsen,
født 14. februar 1964 i Sct. Johannes
sogn, Aarhus.

- E4. Carl Erik Pedersen,
født 4. februar 1932 i Vinkel,
gift 26. marts 1959 i Fabjerg kirke med
Inga Houbjerg Degn,
født 1. august 1934 i Lemvig,
datter af uddeler Viggo Christensen Degn og
hustru, Karen Houlberg, Fabjerg.

Ingas mor, der var født i Ø. Velling 1902, døde 1935, da Inga var 6 måneder gammel. Faderen giftede sig igen med Karen Pedersen. Han døde i 1970. Hans enke bor nu i Lemvig.

Carl Erik gik i skole i Dalsgård som de andre søskende, og han blev hjemme efter sin konfirmation som medhjælper, til han var 17 år. Var så i Vejrumbro Brugsforening og en tid hos en boghandler i Viborg. Tog handelseksamen og efter endt soldatertjeneste læste han på Nørre Nisum seminarium, hvorfra han dimitteredes 1960. Han fik ansættelse ved Mogenstrup skole ved Skive, hvor han var i 11 år, de sidste år som førstelærer. Han søgte til Hovedgård skole, og her bor familien nu.

Inga er uddannet barneplejerske. I Mogenstrup underviste hun de små klasser, og efter deres forflyttelse til Hovedgård har hun åbnet en fod- og skønhedsklinik.

Deres børn: (F1)

F1. Bente Houlberg Pedersen,
født 21. september 1970 på Rigshospitalet.

E5. Vagner Johannes Pedersen,
født 28. august 1937 i Vinkel,
gift 30. marts 1961 i Frederiks kirke med
Ketty Bärtel,
født 20. oktober 1941 i Frederiks,
datter af Christian Bärtel og hustru, Rigmor
Harder, Frederiks.

Kettys mor, der var født i Skanderborg 12. maj 1916, døde efter 7 års ægteskab den 25. januar 1946 på Viborg sygehus. Hun efterlod sig 3 små piger, som ikke havde nået skolealderen.

Vagner er den yngste af børnene på „Skovsdal“. Efter skolegangen i Dalsgård og konfirmationen den 30. marts 1952 forblev han i hjemmet i ca. 3 år, der var jo nok at tage vare på. Så tog han en tid til Aunslev på Fyn, og efter endt soldatertjeneste i Holstebro fik han ansættelse ved postvæsenet i København. Han tog dog tilbage til sit hjem, som han overtog den 23. marts 1961, og som familien stadig bebor. Han drev ejendommen en del år, hvorefter han forpagtede jorden ud og arbejder nu på „Grundfos“ i Bjerringbro. Han er udlært maskinarbejder og virker der som sådan.

Ketty er udlært damefrisør i 1960 på „Alfa-salonen“ i Frederiks. Hun har i ca. 10 år drevet frisørsalon i hjemmet i Vinkel.

Kettys far, Christian Bärtel, født 27. december 1902 i Havredal, var søn af Birgitte og Phillip Bärtel. Som navnet tyder på, var han en direkte efterkommer af de indvandrede tyskere, som blev lokket herop i 1759 for at bosætte sig på heden og opdyrke den. De var lovet græs til knæene, men der var lyng til enden.

En lille minderune skal lige flettes ind: Disse tyskere ville intet have med de omboende danskere at gøre. 50 år senere, da der skulle anlægges en plantage, måtte tyskerne bestemme, hvor den skulle være. Myndighederne troede, de ville have den på Grønhøjsiden, altså mod vest, så den kunne skærme mod vestsiden, men nej. – De ville have den mod øst, så den kunne skærme dem mod beboerne fra Thorningsiden, og således blev det. Skoven hedder i daglig tale „Stendalgård plantage“. Beboerne blandede sig ikke med danskerne før hen mod året 1900. Først da begyndte de at gifte sig ind i de danske slægter.

Ketty og Vagners børn: (F1–F2)

F1. Lone Harder Pedersen,
født 29. juli 1967 i Esbjerg.

F2. Trine Helene Harder Pedersen,
født 19. juni 1973 i Esbjerg.

D5. Laurine Kathrine Pedersen,
født 4. februar 1900 i Vinkel,
gift 8. juni 1923 i Vinkel kirke med
Martinus Pedersen,
født 23. maj 1897 i Kristrup ved Randers,
søn af arbejdsmand Peder Pedersen og hustru, Bodil
Marie Ejlersen.

Laurines skolegang foregik delvis i Vinkel og Vejrum, fordi hendes forældre jo også på denne tid havde moster Elses ejendom i Vejrum og drev den sammen med hjemmet i Vinkel. Efter sin konfirmation tjente hun i 3 år på en gård i Odsgård. I den tid blev hun kendt med og senere forlovet med nabogårdens tjenestekarl, Martinus Pedersen.

Angående Martinus' barndom skal bemærkes, at hans moder døde, da han var seks år, og han og de andre søskende blev spredt, da hjemmet blev opløst. Han kom da som 6 års dreng sammen med en søster på 4 år til Vibæk fattiggård, og der blev de klædt på som de øvrige fattiglemmer: stribet bluse og bukser og piger i grå kjole. Denne dragt havde de på i skole, så man kunne se, hvorfra de kom.

Den dag de blev hentet i Randers af to sognerådsmænd, foregik turen med tog. Den lille pige græd lidt, så en af mændene sagde til hende: „Kan du tie stille, ellers får du noget af denne her“, og så hævdede han en tyk spadserestok og truede af hende. Hun klyngede sig til storebror for at søge trøst. Martinus glemte det aldrig. – Ja, sådan kunne det ske i 1903. Martinus kom senere i pleje hos Jens Hald, som havde en gård i Tapdrup, og der havde han et godt hjem, til han blev voksen og kunne sørge for sig selv.

Efter at Laurine og Martinus var blevet gift, boede de i Tapdrup en kort tid, købte så en mindre ejendom i Foulum, men efter få år solgte de denne. Martinus arbejdede en tid i Viskum og i Viborg, men så blev ringer- og graverstillingen ved Tapdrup kirke ledig. De søgte og fik den, og så drog de hertil og fik deres hjem her i mange år, idet de efter nogle års forløb lod opføre deres eget hus.

Foruden sit arbejde ved kirken tog Martinus arbejde ved amtsvejen. Drøjt kunne det være, når arbejdet var ude i amtets yderste grænse, for på sådanne dage måtte han køre på sin cykel mere end 60 km hen og hjem. Det sidste halve år, han levede, blev han dog ejer af en knallert.

Hans liv blev brat afbrudt den 20. september 1953. Under sit arbejde på vejen ved gården „Store Fuglsang“ blev han kørt ned af en ældre bilist og døde 3 dage efter på Viborg sygehus uden at være kommet til bevidsthed. Efter hans død fortsatte Laurine hans arbejde ved kirken en

del år, men sagde det fra sig på grund af alder og helbred. I 1969 solgte hun sit hus og flyttede til Viborg. Hun bor nu i Klostervænget.

Deres børn: (E1–E7)

- E1. Laurits Karles Pedersen,
født 5. juli 1924 i Foulum,
gift 3. juli 1949 i Aarhus domkirke med
Rita Hedegaard,
født 4. december 1926 i Aarhus,
datter af skotøjshandler Niels Christian Sørensen Hedegaard og hustru, Anna Marie Schmidt, Aarhus.

Laurits blev udlært som smed i Viborg, men han ville videre. Påbegyndte derfor studier på Københavns Maskinteknikum og blev dimetteret 1. april 1952 som teknikumingeniør.

Rita, som havde studentereksamen, tog korrespondenteksamen i tysk og engelsk, så hun var godt rustet til at hjælpe med hjemmets økonomi, til Laurits var færdig med sin studietid.

Hvor de to fandt hinanden? Det var da de ledte efter Dovregubben i Norges fjelde. De var på tur til Gausta og Rujkan og andre skønne steder sammen med KFUM fra Viborg.

Familien bor i Hvidovre. Laurits er nu ansat ved Københavns belyningsvæsen, varmeværkerne.

Deres børn: (F1)

- F1. Sven Hedegaard,
født 14. december 1951 i Hvidovre.

Efter sin realeksamen begyndte Sven sin bankuddannelse i Københavns Handelsbank. Han er nu i 1977 bankassistent og ansat i samme bank. I 1973 blev han gift, og samme år fik han slettet sit efternavn „Pedersen“. Sven bor i Hvidovre og er nu fraskilt.

- E2. Bodil Marie Pedersen,
født 20. august 1925 i Foulum,
gift 13. juli 1952 i Tapdrup kirke med
Martinus Hejlesen,
født 7. januar 1924 i Brandstrup,
søn af landmand Hejle Laurits Hejlesen og hustru, Maren Kirstine Laustsen, Brandstrup.

Efter sin konfirmation kom Bodil ud at tjene som ung pige i huset flere steder på Viborg-egnen og senere i Randers, hvorefter hun rejste til København og var der medhjælper på et sygehjem. Efter en lang sygdomsperiode begyndte Bodil at arbejde på Viborg sygehus, hvor hun stadig arbejder. Hun er nu sygemedhjælper.

Martinus driver en vognmandsforretning i Rødkærbro, hvor familien har deres hjem.

Deres børn: (F1–F4)

- F1. Gurli Merete Hejlesen,
født 26. april 1953 i Viborg,
og
Arne Huus Pedersen,
født 21. juni 1952 i Skovsborg, Ans,
søn af fhv. gårdejer Hakon Huus Pedersen
og hustru, Signe Nielsen, Bjerringbro.

Familien bor i Hjorthede. Gurli arbejder på „Grundfos“, og Arne er mekaniker.

Deres børn: (G1)

- G1. Rikke Huus Pedersen,
født 18. juli 1975 i Kjellerup.

- F2. Birthe Hejlesen,
født 23. oktober 1954 i Viborg,
og
Hans Jørgen Cords Møller,
født 9. juni 1953,
søn af vognmand Helmer Hansen Møller
og hustru, Marie Cords, Gundslev, Falster.

Birthe og Hans Jørgen bor i Silkeborg. De læser begge på Th. Langs seminarium.

- F3. Inger Hejlesen,
født 5. april 1956 i Viborg.

Inger bor i Viborg. Hun læser HF.

- F4. Jørgen Erland Hejlesen,
født 29. marts 1960 i Viborg.

Jørgen er gymnasieelev.

- E3. Lilly Edith Pedersen,
født 13. september 1929 i Viborg,
gift 13. maj 1951 i Tapdrup kirke med
Børge Raunslund Olsen,
født 28. december 1928 i Odder,
søn af Aksel Olsen og hustru, Astrid Nielsen,
Odder.

Efter sin konfirmation i Tapdrup kirke tilbragte Lilly et par år i huset som ung pige. Hun søgte derefter ind som barneplejerske, og efter endt elevtid fik hun plads i Odder, og her traf hun sin tilkommende mand. På dette tidspunkt var Børge elev på slagteriets kontor, og efter soldatertid og elevtid fik han stilling på slagteriet i Nykøbing Falster.

Kort efter brylluppet blev Børge sendt til England i et halvt år som et led i uddannelsen, og Lilly tog med. Senere blev han sendt til Amerika, hvor han var i to år. Også her var Lilly og deres 2 børn med. De boede i staten Connecticut. Efter hjemkomsten var de en tid igen i Nykøbing F., men nu bor de på Bornholm, hvor Børge er leder af en eksportafdeling hos A. Espersen A/S, Rønne.

Deres børn: (F1–F2)

F1. Per Raunslund Olsen,
født 9. september 1955 i Nykøbing F.

Per bor i København. Er stud. jur.

F2. Jette Raunslund Olsen,
født 26. maj 1958 i Nykøbing F.

Jette er gymnasieelev.

E4. Harriet Clara Pedersen,
født 22. april 1934 i Tapdrup,
gift 10. september 1955 i Hjermind kirke med
Peder Kristian Heegaard,
født 18. juni 1927 i Viborg,
søn af landmand Anton Pedersen Heegaard og
hustru, Else Marie Pedersen Dokter, Hjermind.

Efter sin konfirmation tjente Harriet som ung pige et par steder, og i denne tid blev hun kendt med en ung gartnermedhjælper, som var hos gartner Jens Sørensen, Skovsgård, med hvem hun så senere blev gift.

Efter giftermålet købte de et hus i Tapdrup og boede der nogle år. Senere flyttede de til Hjermind, da Kristian fik arbejde på „Grundfos“. Senere overtog de hans mors hus i Hjermind, da hun blev ældre og ikke kunne blive ved at bo alene, men tog ophold på plejehjemmet i Bjerringbro. De moderniserede og forbedrede huset, så de har et dejligt hjem. Kristian er eneste barn. Moderen døde i 1969 og faderen i 1955.

Deres børn: (F1–F4)

F1. Ella Heegaard,
født 9. februar 1956 i Viborg,
gift 15. januar 1977 i Romlund kirke med
Kjeld Jeppesen,
født 19. januar 1956,
søn af landmand Frode Jeppesen og
hustru, Ingrid Mølgaard Christensen, Romlund.

Familien bor i Viborg. Ella er rengøringsassistent på Viborg sygehus, og Kjeld er tømrer.

Deres børn: (G1)

G1. Lena Jeppesen,
født 21. maj 1977 i Viborg.

F2. Anette Heegaard,
født 21. april 1957 i Tapdrup,
gift 12. juli 1975 i Hjerminde kirke med
Svend Erik Johanson,
født 20. september 1958,
søn af Poul Johanson og hustru, Lis Hol-
gersen, Rødkærsbro.

Familien bor i Rødkærsbro. Svend Erik er specialarbejder, og begge arbejder på „Grundfos“.

Deres børn: (G1)

G1. Ronni Johanson,
født 18. august 1975 i Viborg.

F3. Leif Heegaard,
født 16. februar 1962 i Bjerringbro.

F4. Margrethe Heegaard,
født 11. november 1968 i Hjerminde.

E5. Ragnhild Gudrun Pedersen,
født 15. marts 1938 i Tapdrup,
gift 3. februar 1962 i Tapdrup kirke med
Egon Madsen,
født 10. juli 1937 i Tøsby, Gadbjerg,
søn af landmand Peter Madsen og hustru, Edith
Brøchner, Gadbjerg.

Efter sin konfirmation i Asmild kirke kom Ragnhild ud at tjene som husassistent. I 1955 var hun elev på Grejsdalens Ungdomsskole. Herefter var hun på Haslev Højskole, og på dette hold var hendes tilkommende mand.

Efter giftermålet flyttede de til Fredericia, hvor Egon var assistent på K.F.U.M.s soldaterhjem der. Senere flyttede de til Ikast, hvor de boede nogle år. Her var Egon beskæftiget ved bl. a. murerfaget. Nu i 1975 bor familien i Brejninge, hvor de begge to har plads som medhjælpere ved åndssvageforsorgen der.

Deres børn: (F1–F3)

F1. Joan Madsen,
født 22. marts 1965 i Herning.

F2. Boy Madsen,
født 27. juni 1966 i Herning.

F3. Allan Madsen,
født 5. maj 1968 i Herning.

E6. Ingrid Pedersen,
født 8. september 1939 i Tapdrup,
gift 30. oktober 1960 i Tapdrup kirke med
Jørgen Knudsen,
født 5. april 1941 i Viborg,
søn af købmand Laurids Knudsen og hustru,
Asta Nygaard, Viborg.

Efter sin konfirmation kom Ingrid et par år i huset, hvorefter hun tog handelsskoleeksamen og blev elev i en kjoleforretning i Viborg. Her blev hun kendt med sin tilkommende mand. Den første tid efter deres bryllup var Jørgen inde som soldat. Efter endt militærtjeneste begyndte han at læse HA og HD i Aarhus. De boede fast i Viborg, så Jørgen måtte daglig tage turen herfra til Aarhus. Ingrid var kontorassistent på „Asani“, og hun klarede hjemmets økonomi, så længe Jørgen læste. Efter endt eksamen fik han ansættelse i Holme ved Aarhus, hvor han stadigvæk arbejder, nu hos Aarhus Stifts Bogtrykkeri som økonomichef. Familien bor i eget hus i Ry.

Deres børn: (F1–F3)

F1. Carsten Nygaard Knudsen,
født 23. februar 1961 i Viborg.

Carsten er handelsskoleelev i Skanderborg.

F2. Jan Nygaard Knudsen,
født 20. oktober 1965 i Aarhus.

F3. Lone Nygaard Knudsen,
født 31. januar 1968 i Aarhus.

E7. Annelise Pedersen,
født 27. marts 1943 i Tapdrup,
gift 14. december 1963 i Viborg domkirke med
Karl Erik Hedegaard,
født 11. maj 1941 i Sdr. sogn, Viborg,
søn af gårdejer Svend Richard Hedegaard og
hustru, Bodil Marie Nielsen, Viborg.

Som den yngste af flokken boede Annelise hjemme en tid. Kom derefter på ungdoms- og højskoleophold og søgte så ind ved åndssvageforsorgen på Resenlund ved Skive. Her mødte hun sin tilkommende mand, som også var elev.

Efter endt elevtid blev de gift, og efter et par år i Resenlund søgte de til Hald Ege, som da var blevet åbnet for patienter fra forsorgen. Oprindeligt blev det jo bygget af Røde Kors som krigsfangelejr under 1. verdenskrig 1914–1918. Senere anvendt som gigt- og nervesanatorium

samt for patienter ramt af børnelammelse. Nu er det halveret til fordel for åndssvageforsorgen.

Familien flyttede til Hald Ege, hvor de har eget hus. Begge er uddannet som omsorgsassistent på Personalehøjskolen i København. Annelise arbejder på børneafdelingen, og Karl Erik er afdelingsleder.

Deres børn: (F1–F2)

F1. John Keld Hedegaard,
født 20. marts 1964 i Skive.

F2. Troels Hedegaard,
født 3. oktober 1969 i Viborg.

- D6. Karoline Kirstine Pedersen,
født 22. juni 1902 i Vinkel,
gift 21. november 1923 i Vinkel kirke med
Anders Thisted,
født 7. november 1898,
søn af Jørgen Thisted og hustru, Marie Hermansen,
Vindum Stenhuse.

Efter sin konfirmation tjente Kirstine delvis hos fremmede og delvis hjemme. Den første tid af deres ægteskab boede de i Bjerringbro, hvor Anders arbejdede på savværket der. Senere købte de en landejendom på Fårup Nedermark, Vindum sogn, og her boede de i flere år, men det blev ikke deres varige hjem. De bosatte sig i Rødkærsbro, hvor de købte hus, og Anders igen begyndte at arbejde i træ. Han arbejdede som savskærer ved savværket i Palstrup skov alle disse år, til han holdt op på grund af alder.

Kirstine, der i mange år ikke var rask, døde uventet den 24. januar 1970 og blev begravet på Brandstrup kirkegård 29. januar.

Deres børn: (E1–E4)

- E1. Ketty Elisa Thisted,
født 23. december 1926 i Bjerringbro,
gift 4. september 1954 i Viborg Domkirke med
Peter Christian Jørgensen,
født 21. september 1927,
søn af Alfred Jørgensen og hustru, Margrethe
Kathrine Hansen, Brandstrup.

Før Ketty blev gift, havde hun plads i huset som ung pige forskellige steder, bl. a. også på statshospitalet i Viborg. Efter giftermålet flyttede de til Rødkærsbro og boede der i flere år, men flyttede så til FASTERHOLT og senere til VEJEN, hvor de har deres hjem nu, og Peter er smed.

Deres børn: (F1–F3)

- F1. Per Christian Thisted,
født 2. april 1952 i Aarhus,

gift 29. maj 1976 i Aarhus med
Inger Andersen,
født 23. august 1957,
datter af Eli Kristian Andersen og hustru,
Annelise Jepsen, Brabrand.

Familien bor i Brabrand. Per er chauffør.

Deres børn (G1)

G1. Morten Christian Thisted,
født 17. december 1972 i Aarhus.

F2. Knud Erik Thisted Jørgensen,
født 22. maj 1955 i Rødkærsbro.

Knud Erik bor i Vejen. Han er udlært som vogn- og beslagsmed.

F3. Gert Thisted Jørgensen,
født 26. juni 1958 i Rødkærsbro.

Gert bor hjemme. Han er i lære indenfor VVS.

E2. Vita Cecilie Thisted,
født 25. oktober 1930 i Fårup,
gift 21. april 1951 i Vindum kirke med
Henry Ove Laursen,
født 24. maj 1928,
søn af Kresten Laursen og hustru, Sine Marie
Pedersen, Højbjerg, Rødkærsbro.

Vita tjente i Viborg et par steder, inden hun blev uddannet indenfor tekstilbranchen. I Viborg-tiden traf hun sin tilkommende mand. Efter giftermålet boede de nogle år i Viborg men flyttede så til København. Ove er udlært bager og arbejder stadig ved sit fag. Familien bor på Georginevej, Amager.

Deres børn: (F1–F2)

F1. Ole Thisted Laursen,
født 20. oktober 1956 i København.

Ole er udlært automekaniker. Aftjener for øjeblikket (1977) sin værnepligt i Værløse. Bor i Hvidovre.

F2. Kirsten Thisted Laursen,
født 24. marts 1960 i København.

Kirsten er nu i 1977 au pair pige hos et dansk lærerpar i Luxembourg.

E3. Inge Julie Thisted,
født 29. december 1932 i Fårup,
gift 28. marts 1954 i Viborg domkirke med
Bernhard Block,
født 24. august 1930,

søn af Franz Block og hustru, Anna Maria Jacobsen, Tønder.

Inge var efter sin konfirmation ude at tjene som ung pige i huset, bl. a. på Viborg- og Silkeborg-egnen. Var senere i vaskeriet på Viborg sygehus. Familien bor på Georginevej, Amager. Bernhard er lagerforvalter.

Deres børn: (F1–F3)

F1. Irmgard Britta Block,
født 25. oktober 1955 i København.

Irmgard bor i København. Er udlært og arbejder som teknisk tegner.

F2. Bernt Ingvard Block,
født 13. januar 1958 i København.

Bernt er for tiden (1977) konstabel i Slagelse. Bor i København.

F3. Bente Ina Block,
født 22. januar 1962 i København.

E4. Jytte Lisbeth Thisted,
født 12. september 1947 i Kjellerup,
gift 19. maj 1973 i Sønder sogns kirke i Viborg
med
Mogens Mark Christensen,
født 1. maj 1944,
søn af Alfred Christensen og hustru, Dora Mark
Nielsen, Viborg.

Efter sin realeksamen, som hun fik på Viborg private realskole, tog Jytte til Kastrup, hvor hun blev elev og udlært i manufakturfacet. Efter udstået læretid kom hun til Viborg og blev ansat ved den nyoprettede specialarbejderskole som kontorassistent, hvor hun mødte sin tilkommende mand, og hvor hun stadig arbejder. Mogens er chauffør. Familien bor i Løgstrup.

Deres børn: (F1)

F1. Anders Thisted Christensen,
født 27. januar 1976 i Viborg.

D7. Peder Christian Pedersen,
født 6. august 1904 i Vinkel,
gift 1. gang 25. april 1934 i Vinkel kirke med
Krista Østergaard,
født 6. juni 1913,
datter af Agnes og Søren Bøvling Sørensen, Vinkel,
gift 2. gang 24. marts 1945 i Viborg med
Emilie Kirstine Pape,
født 16. november 1912 i Rindsbæk, Vinkel,
datter af urmager Johan Frederik Pape og hustru,
Jacobine Bräuner, Viborg.

Christian lærte som ung tømmerfaget og var en dygtig mand i sit fag, indtil sygdom ramte ham og tvang ham til at forlade sit håndværk i en ret ung alder. Det var dårligt hjerte, han led af.

I sine unge dage, medens han endnu var rask, drog han til Argentina, hvor han opholdt sig et par år og arbejdede ved alt, der kunne byde sig, dog mest ved sit fag. Men livet i den fjerne verdensdel passede ham ikke. Han fik hyre på en norsk båd som kullempere, og tre uger efter gik han i land i Esbjerg og var glad for at stå på dansk jord igen.

Han blev gift, men efter nogle år blev ægteskabet opløst. Krista flyttede til Herning og blev gift der. Christian forblev i Viborg, hvor han senere blev gift igen. De fik deres hjem på Aarhusvej, men sygdommen havde på dette tidspunkt, da de boede der, gjort ham helt uarbejdsdygtig. Han kunne dog gå og pusle i sin skønne have, som han havde købt med det for øje at bygge der. En dag, den 12. marts 1961, da han var på vej fra haven, faldt han om, og før hustruen nåede sygehuset med ham, var han død. Han blev begravet på Viborg kirkegård den 18. marts.

Christian og Kristas børn: (E1)

- E 1. Grethe Pedersen,
født 25. april 1936 i Frederiks,
gift 5. februar 1955 i Herning med
Jørgen Kisby Christensen,
født 25. april 1933 i Glostrup.

Jørgens forældre er Axel Kisby Christensen, født 30. oktober 1910 i Barløse, og hustru Ida Kathrine Hansen, født 20. marts 1913 i Frederiksberg. De blev gift 6. november 1932 i Rødovre kirke. Axel Kisby, der døde 6. juni 1971, var i mange år vejassistent, vurderingsmand og viceborgmester i Glostrup. Grethe og Jørgen bor i Glostrup. Grethe arbejder på en fabrik, og Jørgen er montør og rejser som sådan i mange lande.

Deres børn: (F1–F3)

- F 1. Finn Kisby Christensen,
født 11. juli 1955 i Glostrup.
F 2. Lis Kisby Christensen,
født 12. oktober 1959 i Glostrup.
F 3. Jørn Kisby Christensen,
født 15. januar 1966 i Glostrup.

- D 8. Justine Martha Pedersen,
født 27. oktober 1907 i Vinkel,
gift 27. oktober 1930 i Sønder sogns kirke i Viborg
med
Jens Sørensen,
født 3. september 1905 i Abildskov, Funder,

søn af husmand Anders Christian Sørensen og hustru, Ane Kristine Eriksen, Øster Bording. Begravet på Balle kirkegård.

Efter sin konfirmation og sin moders død kom Martha over til Vindum Skovmark hos sin morbror, Christian Aarestrup, hvor hun var i 3 år. Hun kom derefter til Hoptrup Højskole en sommer og havde så plads som husassistent, bl. a. i Viborg og Holte, indtil sit giftermål. I den tid hun var i Viborg, traf hun sin tilkommende mand, som var gartnererelev der i byen.

Efter giftermålet startede Martha og Jens, der er handelsgartner, et gartneri i Virklund ved Silkeborg, men efter at have boet der nogle år solgte de og tog plads som gartner på Hald hovedgård. Derfra flyttede de til Vejrum, hvor de købte en ejendom og omdannede denne til gartneri. Dog heller ikke her groede de fast. Efter et kort ophold som gartner på „Højkol“ kom de tilbage til egnen og købte gartneriet i Skovsgård ved Viborg. I en lang årrække drev de dette gartneri med flid og dygtighed.

Da Jens' helbred begyndte at vikle, forpagtede de det meste af jorden bort, og omtrent ved samme tid blev han ansat som ringer og graver ved Tapdrup kirke. En plads, som han havde i 10 år. Da han nåede pensionsalderen, solgte han gartneriet til sin yngste søn, Robert, og købte et hus i Viborg, som de nu bebor.

Deres børn: (E1–E2)

- E1. Knud Viktor Sørensen,
født 6. september 1932 i Virklund,
gift 21. marts 1957 i Mejrup kirke med
Hanna Kærgaard Bjerre,
født 31. august 1934,
datter af gårdejer Rasmus Hansen Bjerre og hustru, Signe Kirstine Kærgaard, Mejrup.

Efter endt skolegang kom Knud i gartnerlære hjemme og arbejdede derefter som gartner hos Peter Sørensen i Viborg og ved Statens Væksthusforsøg i Virum. Senere var han på Beder Gartnerskole. I årene 1953–1955 var han indkaldt til flyvevåbnet i Karup, og efter sergenttiden søgte han ind til politiet. Han begyndte sin tjeneste i København, kom senere til Kolding og Fredericia og er i 1975 udnævnt til politikommissær med tjeneste i Esbjerg ved etaten der, og her bor familien. Knud blev, medens han var i Viborg, kendt med sin tilkommende hustru.

Deres børn: (F1–F3)

- F1. Kjeld Bjerre Sørensen,
født 25. februar 1960 i Skovlunde.

F2. Annette Kærgaard Sørensen,
født 30. august 1967 i Kolding.

F3. Troels Kærgaard Sørensen,
født 17. maj 1973 i Kolding.

E2. Robert Orla Sørensen,
født 2. februar 1941 i Vejrum,
gift 24. juni 1967 i Hospitalskirken i Horsens
med
Elsebeth Sander Pedersen,
født 31. juli 1945 i Horsens,
datter af konsul og direktør for Horsens Træ-
lasthandel Olaf Pedersen og hustru, Karen Bir-
gitte Sørensen.

Robert blev udlært i gartnerfaget. Han arbejdede bl. a. i Thorning, Aars og Aarhus, en tid også i Drammen i Norge. Efter sin soldatertid fik han plads på en større planteskole nær Odense, og her lærte han sin senere hustru at kende.

Efter giftermålet overtog de hjemmet i Skovsgård og har siden i sær-
lig grad lagt gartneriet om til planteskole.

Deres børn: (F1–F4)

F1. Olaf Sander Sørensen,
født 18. april 1968 i Kjellerup,
død 21. april 1968.

F2. Karen Sander Sørensen,
født 19. april 1969 i Kjellerup.

F3. Anne Sander Sørensen,
født 10. marts 1971 i Kjellerup.

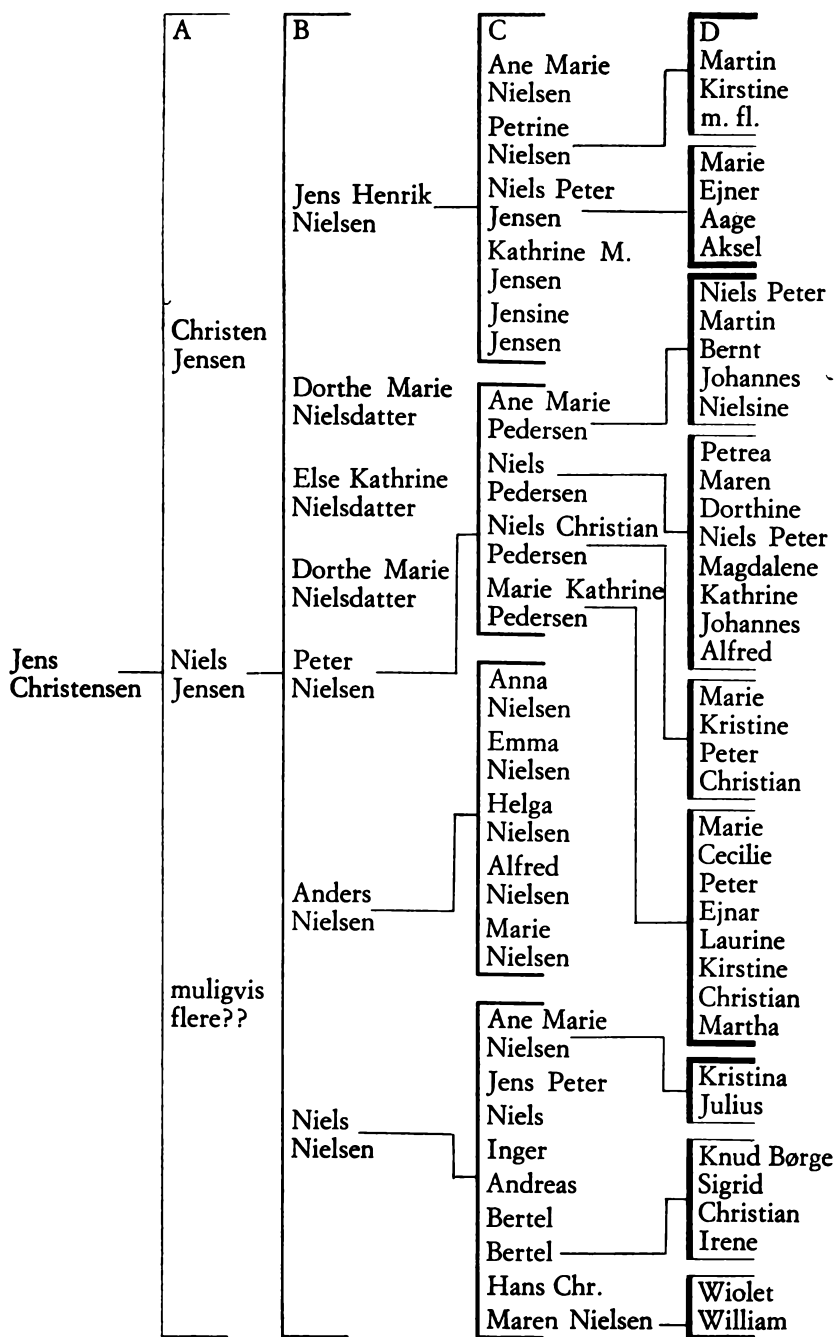
F4. Morten Sander Sørensen,
født 12. maj 1973 i Viborg.

En tak til Hedvig, som har været min mand til stor hjælp under hans efterforskning af de mange slægtsled. Hun var den, der lagde bil og chauffør til, når der skulle køres i syd og nord. Hvor var han glad for dig og Erik.

Uden Hedvigs arbejde efter min mands død var denne bog ikke blevet så fyldestgørende. Selv om den var samlet på mange bilag, har den fået et mere og større indhold, det kan kun skyldes Hedvig, og derfor tak for dit store og uegennyttige arbejde.

Elna Pedersen.

SLÆGTEN FRA AARESTRUP

SLÆGTEN FRA DALSGAARD

